

Voorbereidingen voor het lijden

of

**HET BESTE WERK IN DE SLECHTSTE TIJDEN**

**The best Work in the wrongst Times**

Een verhandeling over Handelingen 21:13.

Waarin de noodzakelijkheid, en de uitnemendheid en de middelen van onze gereedheid tot het lijden verklaard en voorgeschreven worden; en waarin ook onze roeping tot het lijden aangewezen en de grote onbereidheid van veel belijders beklagd wordt.

In het Engels beschreven

door

**JOHN FLAVEL**

met een korte levensschets van de schrijver.

Uit het Engels vertaald

door

**J. ROSS**

STICHTING DE GIHONBRON  
MIDDELBURG  
2002

*En ook allen die Godzaliglijk willen leven in Christus Jezus, die zullen vervolgd worden. 2 Tim. 3:12.*

## INHOUD

- Voorrede van de uitgevers aan de Godvruchtige lezer door ds. Th. Van der Groe.
- Het leven van de eerwaarde en zalige heer John Flavel.
- Graftchrift op John Flavel.
- Vertaalde voorrede van de schrijver.

### **HOOFDSTUK 1.**

Waarin de tekst verklaard en de leer uit dezelve voorgesteld wordt.

### **HOOFDSTUK 2.**

Waarin aangetoond wordt, dat, ofschoon God geen vermaak heeft in het verdrukken van zijn volk, Hij hen echter soms blootstelt aan groot en zwaar lijden; tevens een kort bericht waarom en hoe Hij hen daartoe roept.

### **HOOFDSTUK 3.**

Waarin aangetoond wordt, dat de Heere gewoon is om Zijn volk van het naderende lijden en verdrukking vooraf te vermanen, benevens een kort bericht van de wijze hoe en de redenen waarom Hij Zijn volk zo vooraf waarschuwt.

### **HOOFDSTUK 4.**

Waarin de uitnemendheid van een hart, dat voor het zwaarste lijden bereid is, getoond wordt, als ook welke ene zware zaak het is om bereid te wezen om gebonden te worden, of om voor Christus te sterven, zoals Paulus hier in de tekst.

### **HOOFDSTUK 5.**

Waarin de noodzakelijkheid van een oprecht en waar werk der genade in het hart aangetoond wordt, om iemand bekwaam te maken om voor Christus te lijden.

### **HOOFDSTUK 6.**

Waarin de aard van dit genadewerk, in welke onze 'hebbelijke bekwaamheid' voor het lijden gelegen is, kort geopend en een bericht gegeven wordt van het grote voordeel, dat een begenadigd mens daarvoor ontvangt voor alle werk, zelfs voor het allerzwaarste.

### **HOOFDSTUK 7.**

Waarin de noodzakelijkheid van duidelijke blijken van dit werk der genade in ons te bevinden getoond wordt, ten einde wij voor het lijden bereid mogen zijn; als ook de kenmerken van deze bewijzen verklaard, en verscheidene dingen, die ze verdonkeren, uit de weg geruimd worden.

### **HOOFDSTUK 8.**

Waarin, de noodzakelijkheid van het gebruik maken des geloofs tot het rechte aanleggen en besturen van het lijden wordt aangewezen, met een besturing tot enige bijzondere middelen om daarin toe te nemen en te vorderen.

### **HOOFDSTUK 9.**

Waarin de noodzakelijkheid en nuttigheid van ene christelijke dapperheid tot het lijden wordt aangewezen; benevens een kort bericht van deszelfs natuur en van de middelen om dezelve te bekomen.

#### **HOOFDSTUK 10.**

Waarin de noodzakelijkheid van een hart, dat aan alle aardse en tijdelijke genietingen gedood is, tot het recht behandelen van een lijdenden toestand aangewezen wordt, benevens enige besturingen, om hetzelfde te bekomen.

#### **HOOFDSTUK 11.**

Waarin verklaard wordt, het grote voordeel, hetwelk de lijdende heiligen genieten door hun ervaring en inzicht in de wegen en verborgenheden van de verzoeken des Satans; als ook enige van zijn praktijken geopend; en enige regelen om derzelver gevaar te vermijden, voorgeschreven.

#### **HOOFDSTUK 12.**

Waarin wordt aangetoond, dat een voornaam en uitnemend gedeelte van onze bereidheid en gereedheid voor het lijden gelegen is in de bevordering van onze biddende Vermogens, en zich in de nabijheid van God te houden in die hemelse en uitnemende plicht, in een tijd van lijden; waarin ook de natuur van dezen plicht en de middelen om dezelve te bevorderen, worden aangewezen.

#### **HOOFDSTUK 13.**

Waarin de noodzakelijkheid aangetoond wordt van uit onszelf te gaan, zelfs wanneer onze 'hebbelijke en dadelijke bereidheid' haar hoogste punt bereikt heeft, om zo gedurig af te hangen van de Geest, die de Heere is van alle invloeden der genade, alsof wij niets gedaan hadden. Alsook de middelen, om het hart tot zo'n gestalte te bewerken.

#### **HOOFDSTUK 14.**

Behelzende het eerste gebruik van deze zaak bij wijze van *overtuiging*, waardoor ook de onbereidheid van een menigte belijders tot dit werk van lijden ontdekt wordt.

#### **HOOFDSTUK 15.**

Behelzende een tweede gebruik, bij wijze van *vermaning* aan Gods volk, om, terwijl de Heere hun tijd geeft, en hun beproevingen genadiglijk uitstelt, het einde Gods daarin te beantwoorden, om zich te bereiden voor grotere beproevingen. Alsook enige beweegreden om tot deze plicht op te wekken.

#### **HOOFDSTUK 16.**

Behelzende het laatste of derde gebruik bij wijze van *ondersteuning en troost* voor arme bevende zielen, die bezig zijn om zich gereed te maken voor het lijden; maar die zo'n kracht van Satans verzoeken, en in hun eigen verdorvenheden vinden, vrezen dat al hun arbeid tevergeefs is, en dat zij nog eens bezwijken en geheel zullen afvallen, wanneer hun verdrukkingen en beproevingen tot een hoogte komen

## VOORREDE VAN DE UITGEVERS AAN DE GODVRUCHTIGE LEZER.

Het is een zeer jammerlijke en bedroefde toestand als van iemand moet gezegd worden, hetgeen wij bij de heilige Apostel vinden, (2 Petrus 1:9), *Die is blind van verre niet ziende*. In het lichamelijke heeft die mens een goed gezicht, die de voorwerpen welke ver van hem verwijderd zijn, nochtans met enige klaarheid kan bekennen en onderscheiden; hoe verder iemand van zich af zien kan, hoe scherper en sterker zijn gezicht is. Niet anders is het ook gelegen met het inwendige gezicht van onze ziel en met de kennis en werkzame beschouwing van 's mensen geest. Naarmate iemand hier met wijsheid en met het ware licht Gods begaafd is uit de Heilige Schrift, naar die mate zal zijn oog de dingen van ver kunnen zien en aanschouwen en die reeds enigszins klaar kunnen onderscheiden, voordat dezelve nog tegenwoordig of in zijn nabijheid zijn.

Zo'n helder en scherp gezicht hadden de heiligen van het Oude Testament, door de genade van de Heilige Geest. Ofschoon de beloofde goederen van Gods Verbond toen nog veraf waren, en eerst lange tijd daarna aan de kerk zouden geschonken worden, zo aanschouwden zij dezelve nochtans zeer klaar in de geest, met de heldere ogen van hun geloof, alsof dezelve reeds aanwezig waren, gelijk de Apostel alzo getuigt, (Hebr. 11:13): "Deze allen zijn in het geloof gestorven, de belofte niet verkregen hebbende, maar hebben dezelve van ver gezien, en geloofd en omhelsd." Abraham heeft de dag van Christus' komst in het vlees en van de dadelijke uitvoering van zijn heerlijke Middelaarsbediening op de aarde, die eerst zovele honderden jaren later volgens de beloften te komen stond, nochtans op die wijze reeds in het geloof van ver gezien, en is daarover uitnemende zeer in de geest verheugd geweest, (Joh. 8:56).

En op die wijze zagen alle Profeten ook van ver de dingen, die zij door de openbaring van de Heilige Geest in hun tijd geprofeteerd hebben; waarom zij die gewoonlijk, als waren dezelve reeds tegenwoordig, aan ons voorstellen. En ofschoon dit hun bijzondere gave en ambtsbediening was, is er nochtans niet een waar gelovige, die door de zalving van de Heilige Geest niet enigermate van zodanige hemelse wijsheid, en van zodanig gezicht van ver in zijn hart ontvangt, waardoor hij in het geloof de dingen, die nog toekomend zijn, onder werkzame bestraling des Geestes reeds met enige klaarheid van ver komt te beschouwen, en dat op grond van des Heeren openbaringen in het Woord. En van de tekenen der tijden, en van de gelegenheid van des Heeren wegen en handelingen.

Want hetgeen gezegd wordt van alle knechten en profeten Gods, (Amos 3:7), dat is, in een gewone en geestelijke zin ook waar van alle ware kinderen Gods, die allen in hun staat ook Gods knechten en profeten zijn. "Gewisselijk de Heere HEERE zal geen ding doen, tenzij dat Hij zijn verborgenheid aan Zijn knechten en profeten geopenbaard heeft". De hemelse Vader schenkt aan al Zijn kinderen in de weg van Zijn ordonnantiën een zekere mate van geestelijke kennis en wijsheid uit Zijn Heilig Woord; daardoor verlicht Hij hun duister verstand, en onderwijst hen van Zijn aanbiddelijke wegen en werken, niet alleen van de voorleden en tegenwoordige, maar ook die nog toekomende zijn. En door middel van die geestelijke onderwijzing en verlichting van het Woord bekomen nu alle ware gelovigen, een ieder naar de mate der genade die hem geschonken wordt, die heerlijke gave, om van verre te zien. Hetwelk van onze hemelse Vader aan de domme en blinde wereld zo niet gegeven wordt, omdat zij de duisternis liever heeft dan het licht, en ook zelfs niet begeert van nabij te zien, wanneer de Heere hen Zijn heilige verborgenheden duidelijk voor ogen stelt, op de kandelaar zijns Woords. Dit is dan alleen het grote en zalige voorrecht van

de heilige kinderen Gods, dat zij des Heeren wegen en werken van ver mogen zien, gelijk er staat in Job. 36:24, 25: *“Gedenk dat gij zijn werk groot maakt; hetwelk de lieden aanschouwen. Alle mensen zien het aan, de mens schouwt het van verre.”*

Nochtans is het gezicht van alle kinderen Gods hier niet even ver ziende. Neen, gelijk de mensen in het lichamelijke niet alleen een even goed gezicht hebben, en alle niet even klaar van ver kunnen zien, zo is het ook eveneens in het geestelijke. Naarmate de Geest der wijsheid en der openbaring in de Godskennis op onze zielen rust, en wij door die Geest veel geleid en bewogen worden, naar die mate zal ons inwendig oog geestelijk verlicht zijn, en naar die mate zullen wij van ver kunnen zien. Ook is het gezicht van Gods kinderen hier altijd niet even klaar en zuiver; zij zien niet altijd even verre, maar daar komen menigmaal duistere nevelen en wolken voor hun ogen, die hen beletten van ver te zien. Ook is hun geestelijk oog aan allerlei droevige toevallen van zwakheden en andere ongesteldheden onderworpen, dewelke voortspruiten uit de kwade humeuren der verdorvenheid, die nog zo menigvuldig woont in hun aardse leden. O! wat vallen hier soms smartelijke ontstekingen en zinking op het oog van Gods kinderen, waaraan zij wel eens een geruime tijd kwijnen en die hen verhinderen dat zij niet van ver zien kunnen; totdat hun hemelse Medicijnmeester hen daarvan met zijnen dierbaren ogenzalf komt genezen.

Het is met dit geslacht van God alzo gelegen, dat een ieder van hen hier ziet naarmate hij geestelijk sterk en gezond 'is in het geloof, en naarmate hij veel door de Heilige Geest geleid wordt in al de waarheid van des Heeren Woord, en zijn ziel inwendig veel beschenen wordt door de dierbare Zon der gerechtigheid; de Heere Jezus is het ware Licht der wereld, (Joh. 8:12). Die nu veel gelovige gemeenschap met Hem heeft door de Heilige Geest, en veel in zijn zalige omhelzing en nabijheid leeft in de weg van zijn instellingen, die wordt ook zelve daardoor een licht in de Heere, en wandelt als een kind des lichts, (Efëze 5:8). En dan ziet zo een van verre, en zijn geestelijk gezicht neemt steeds meer en meer toe; want het pad des rechtvaardigen is gelijk een schijnend licht, voortgaande en lichtende tot de vollen dag toe, (Spreuken 4:18).

Er kon hier veel gezegd worden, hoe de heilige kinderen Gods al van verre zien. Dit is een verheven en zeer uitgebreide stof, welke wij liever aan anderen willen overlaten, wier geestelijk gezicht verder kan rijken dan onze duistere ogen. Gelijk de hemel zeer ver af ligt van de aarde, alzo liggen de hemelse zaken en waarheden van Gods openbaring ook zeer ver van ons, aardse mensen af, die lemen huizen bewonen, welker grondslag in het stof is, (Job 4:19). Het zijn alle voor ons diep verzegelde verborgenheden, *welke de hemelse Vader voor de wijzen en verstandigen verbergt, en die Hij de kinderkens openbaart*, (Matth. 11 :25). Hoe meer wij dan ons aardse verstand en wijsheid, en onze aardse genegenheden kunnen afleggen, en ons van de Heilige Geest door het geloof tot kinderen Gods in Christus kunnen laten herscheppen en vernieuwen, hoe meer wij de hemelse verborgenheden van ver zullen komen te zien, en hoe meer ons duister oog verlicht zal worden met kennis van die heerlijke God in Christus, in wiens licht wij het licht zien, (Psalm 36:10). Maar even als de sterrenkundigen hun verrekijkers, vergrootglazen en andere instrumenten gebruiken tot het beschouwen van de hemelse lichamen, om deze nader tot hun oog te brengen en ze aldus te beter van ver te zien. Zo is het heilig Woord Gods voor ons ook als een verrekijker, waardoor die hoge hemelse verborgenheden, die wij anders in genen dele zouden kunnen aanschouwen, nu van nabij voor het oog onzes verstands gebracht worden en aan hetzelfde zeer klaar worden voorgesteld.

Dit kunstig instrument van het Goddelijk Woord hebben wij dan ook gedurig veel te gebruiken, en voor de ogen onzes geloofs te houden, en in het licht van de Heilige Geest naarstig te onderzoeken; dan zullen wij daarin een goed gezicht bekomen door de genade onzes Gods en Zaligmakers, en allengskens van ver beginnen te zien. En dit ons gezicht zal steeds toenemen naarmate wij door de werking van de Heilige Geest een rechte kennis bekomen van des Heeren Woord, *hetwelk ons is als een licht schijnende in een duistere plaats, totdat de dag aanlichte en de morgenster opga in onze harten*, (2 Petrus 1:19). Dit is de spiegel door welke wij nu zien in een duistere rede, totdat die zalige tijd eens komen zal, die wij allen verwachten in het geloof, *dat wij zullen zien van aangezicht tot aangezicht*, (1 Kor. 13:12).

Maar hetgeen hier wel het meest door ons bedoeld wordt, is: *dat de Heere aan zijn geoeffend volk en kinderen door zijn genade gewoonlijk van ver te zien geeft de toekomende engten en zwarigheden, de oordelen en beproevingen welke over zijn kerk in het algemeen, en ook veeltijds over hen in het bijzonder staan gebracht te worden van zijn Vaderlijke hand, zowel tot hun tuchtiging als beproeving*.

Want het is hier met des Heeren volk geheel anders gelegen dan met de blinde en zorgeloze wereld. Van deze wordt gezegd: "Uw oordelen zijn een hoogte ver van Hem," (Psalm 10:5). De Psalmist wil zeggen: Uw oordelen leggen zeer ver uit het gezicht van een goddeloos en werelds mens; hij kan ze niet van ver zien aankomen en er niet voor vrezen; ja hij kan ze menigmaal dan nog zelfs niet zien, wanneer zij nu al reeds daar zijn en hij door dezelve aangegrepen wordt: zó diep verblind, ongevoelig en zorgeloos leeft de wereld in hun zonden. O, wat is dat een verschrikkelijke en rampzalige staat, het verderf Gods nabij en voor zijn deur te hebben liggen, en nochtans daar niets van te weten, maar zich zelfs te weiden zonder vrees, (Judas:12). Wat is dat niet een bedroevende onkunde, alzo gelijk een os ter slachting te gaan, (Spr. 7:22), en geheel onvoorzien te vallen in de handen van de levenden God, (Hebr. 10:31). O, wat is dat vreselijk! Het gaat met hen evenals met een blinde die gerust op een weg wandelt, en niet voor zich uit kan zien, tot hij plotseling in een diepe gracht stort en daarin ellendig omkomt.

Zo was het met de eerste bewoners der wereld: de rechtvaardige Noach zag Gods vreselijk wraakoordeel, dat alles vernielen en verderven zoude, door een genadige openbaring des Heeren van ver aankomen; daarom bouwde hij in tijds op Gods bevel de ark, waarin hij met zijn huis en met al het vee behouden werd. Maar de overige wereld was blind, van ver niet ziende; daarom droegen zij niet de minste zorg voor een middel, tot behoudenis tegen dat schrikkelijk en nakend gevaar, maar zij leefden gans zorgeloos *en waren etende en drinkende, trouwende en ten huwelijk uitgevende, tot de dag toe waarop Noach in de ark ging; en bekende 't niet, tot dat de zondvloed kwam en hen allen wegnam*. (Matth. 24:38, 39). En helaas! Niet anders gaat het nog met de hedendaagse wereld. Wij leven nu in een tijd waarin de Goddelijke wraakoordelen van alle kanten tot ons komen naderen, en waarin de Heere zich tegen ons toerust als een held ten strijde, om bezoeking te doen over onze langdurige onbekeerlijkheid, en over al de terging, waarmede wij Hem getergd hebben. Evenals een zwaar onweder zich aan alle kanten des hemels samengepakt om met een verschrikkelijk geweld los te barsten; alzo pakt nu ook een zwaar onweder van des Heeren heiligen toorn van alle kanten samen, en nadert met rasse schreden, om eenmaal, wanneer wij niet willen afstaan van onze boze wegen en handelingen, op onze hoofden uitgestort te worden tot ons verderf en dat van het ganse land.

Er is grote reden om te vrezen, dat er zeer bedroefde en benauwde tijden van bezoeking en beproeving voor ons te wachten zijn, welke de Heere ons reeds voor lange tijd zeer ernstig heeft laten bedreigen door Zijn Woord en door Zijn boden die Hij vroeg en laat tot ons gezonden heeft. Wat worden hier bij ons niet al vele akelige voortekenen gezien, dat de Heere reeds op weg is om eenmaal Zijn grimmigheid en vurige toorn over ons uit te storten en ons niet langer te verschonen? Hoe mag van het volk van Nederland nu ook niet gezegd worden: *de Heere heeft een twist met Juda, en Hij zal bezoeking doen over Jakob; naar zijn wegen, naar zijn handelingen zal Hij hem vergelden*, (Hos. 12:3). Wie is er toch van des Heeren volk, die verwaardigd wordt enig recht inzicht te hebben in het allerdroevigst en jammerlijk verval, dat reeds sinds langen tijd onder ons gekomen is in kerk en burgerstaat, en hetwelk in dezen tijd tot zo'n verschrikkelijke hoogte geklommen is, wiens hart zich niet grotelijks moet ontzetten, als hij de Heere der heirscharen hoort roepen: "Zoude Ik over die dingen geen bezoeking doen, spreekt de Heere. Zou Mijn ziel zich niet wreken aan zo'n volk als dit is? Een schrikkelijke en afschuwelijke zaak geschiedt in de lande. De profeten profeteren valselyk, en de priesters heersen door hun handen, en mijn volk heeft het gaarne also: maar wat zult gij ten einde van die maken?" (Jer. 5:29-31).

Indien wij hier maar eens onze ogen konden openen, en enigszins klaar van ver konden zien, hoe zouden wij het beginsel van Gods bezoekende hand over ons niet reeds veelvuldig beschouwen en gevoelen; en met hoedanige vrees en beving zouden onze harten niet bevangen worden voor het toekomende, wanneer wij also de wrake des Heeren zouden gewaar worden? (Ezech. 25:14).

Maar nu is het helaas, alreeds daartoe met ons gekomen door Gods rechtvaardig en verborgen oordeel, dat met reden op ons mag toegepast worden hetgeen de Profeet zegt, (Jes. 29:10): "Want de Heere heeft over ulieden uitgegoten een geest des diepen slaaps, en Hij heeft de ogen toegesloten; de Profeten en uwe hoofden en de zieners heeft Hij verblind." Wie toch is in staat om recht uit te drukken de schrikkelijke blindheid, verstoktheid en zorgeloosheid van het volk van Nederland in deze tijd? O, hoe geheel onbekeerlijk en ongevoelig ligt het onder al des Heeren oordelen niet te slapen op de droesem van zijn ongerechtigheid. Hoe waar is thans dat woord des Heeren ook niet geworden onder ons: "Wie heeft Jakob tot een plundering overgegeven, en Israël de rovers? Is het niet de Heere? Hij tegen Wien wij gezondigd hebben? Want zij wilden niet wandelen in zijn wegen, en zij hoorden niet naar Zijn wet. Daarom heeft Hij over hen uitgestort de grimmigheid zijns toorns, en de macht des oorlogs: en Hij heeft ze rondom in vlammen gezet; doch zij merken het niet; en Hij heeft ze in brand gestoken, doch zij nemen het niet ter harte." (Jes. 42:24,25.)

Ook zelfs het volk des Heeren, de ware kinderen Sions, van welken door Gods grote barmhartigheid nog een klein overblijfsel hier in Nederland gelaten is, opdat wij niet geheel verdelgd werden. Och, wat is dat in deze dagen al mede een zeer blind en hardslappend volk geworden; en hoe zijn niet de wijze en dwaze maagden tezamen sluimerig geworden en in slaap gevallen, als de Bruidegom nog vertoeft tot ons te komen? (Matth. 25:5). Waar worden zij nu gevonden in het geesteloze Christendom van deze tijd, die recht ontwaakt zijn; die de bezoekende hand des Heeren over het land recht gevoelen; en die gans schrikken en vrezen voor het nakende verderf dat ons boven het hoofd hangt; en die in oprechte boete en vernedering zich voor de behoudenis van land en kerk bij de Heere in de bres stellen? Nooit heeft mogelijk de Heere onze God zoveel reden gehad als nu, om klagende uit te roepen over Nederlands diep vervallen Christendom: "Ik zocht nu een man uit hen, die de muur

mocht toemuren, en voor mijn aangezicht in de bres staan voor het land, opdat Ik het niet mocht verderven: maar Ik vond niemand," (Ezech. 22:30).

Niet dat wij zouden denken, dat de Godzaligen onder ons hier geheel blind en vleselijk gerust zijn; evenals de domme en de zorgeloze wereld, die niet anders dromen op het bed hunner weelde, dan van vrede zonder gevaar. Nee, wij geloven dat er zijn onder des Heeren volk, die onze verwoesting en ellende, en het nakend gevaar en oordeel Gods, dat ons boven het hoofd hangt, nog wel met enig licht van ver zien, en die er veeltijds ook nog wel enig werk mede hebben, en er voor de Heere in het verborgen over zuchten en wenen, in benauwdheid huns harten. Maar het komt ons zo voor, dat het hen nog geenszins door de genade van des Heeren Geest alzo op het hart weegt als het wel behoorde te doen; en dat zij alles nog maar aanschouwen met een zeer donker en flauw gezicht, en dat hun smarten, bewegingen en vernederingen voor de Heere veel te klein en te zwak zijn voor zo'n hoogte van schuld, van ellende en van gevaar, als waartoe wij helaas nu reeds gekomen zijn.

Wij horen degenen die nog al enig werk voor de Heere mogen hebben met de bedroefde staat van land en kerk, nochtans doorgaans meest klagen over de slappe aandoeningen en bewegingen des geestes die in hen gevonden worden, en dat het schijnt alsof de Heere in Zijn heilig en rechtvaardig oordeel hen Zelf in de weg staat, waardoor zij de meesten tijd geneigd zijn de handen slap te laten neerhangen, en meer in te keren in nare moedeloosheid dan in een recht gevoel en belijdenis van schuld.

*Zij klagen dat hun eigen zonden en die van het Christendom en van het gehele land hun veeltijds als zulke hoge en zware bergen voor ogen staan, en dat alles hen voorkomt van lange tijd, in zo'n diep verval en onverbeterlijkheid gezonken te zijn, als ware er niet meer aan te verzoeken of te herstellen; maar als had de Heere vast besloten het kwaad over ons te brengen.* Zij kunnen niet genoeg uitdrukken, welk een groot en beklagenswaardig gemis van des Heeren Geest overal is, en in alle dingen gewaar worden; en hoe ver de Heere om onzer zonden wil nu al reeds van ons geweken is, en nog steeds verder van ons wijkt, om ons te maken tot een vallei van dorre beenderen.

Dikwijls bevinden zij dat hun geest dan als geperst en gepijnigd wordt, om af te laten bij de Heere, en om weg te zinken met het Joodse volk, in die zondige moedeloosheid, (Ezech. 33: 10): "Dewijl onze overtredingen en onze zonden op ons zijn, en wij in dezelve versmachten, hoe zouden wij dan leven?"

Anderen van des Heeren volk laten alleszins duidelijk blijken, dat zij zeer weinig met de bedroefden staat van land en kerk op hebben; of zij zijn er zeer blind voor en zullen er daarom zeer zelden uit hun eigen gemoed van spreken. Of zo zij de dingen in 't algemeen al verstandig bezien kunnen en ze bespreken en toestemmen, dan geschiedt dit doorgaans op zo'n wijze, dat hun ongevoeligheid en nare geesteloosheid daardoor maar al te zeer aan de dag komen. En wanneer zij soms met de algemene ellenden en, het gevaar al eens enig werk hebben in het verborgen, zo is dit slechts alleen in zo'n gestalte voor een enkele keer; en dan laten zij het werk al weer bijna liggen en wenden hun ogen van zo'n akelig gezicht af. Evenals die eens een ellendige zieke komt bezoeken en dan voor die tijd als hij bij hem is, veel ontroering en beweging heeft over het aanschouwen van zo'n jammerlijke staat; maar die spoedig weer van daar henen gaat, en door andere drukke bezigheden verhinderd wordt in vele dagen naar de arme kranke weer om te zien of aan hem te denken.

Wie is er nu, die dit alles in des Heeren Geest recht overweegt die daaruit niet moet besluiten, dat voor ons zware en benauwde tijden op handen zijn, waarin de Heere met



Zijn heilig en rechtvaardig oordeel van Zijn eigen huis zal beginnen, en Zijn volk zal werpen in de smeltkroes van ellende, om hen te louteren gelijk men het zilver loutert! *En dat als de straten en grachten van ons Jeruzalem nog eens wederom zullen gebouwd worden, zulks zal geschieden in benauwdheid der tijden?* (Daniël 9:25). Gewis, wij zullen ons zeer bedriegen, indien wij daar anders over denken.

Maar wat zou het dan in zodanige toestand niet gans heilzaam en noodzakelijk zijn, indien alle vrome Christenen hier door genade nog eens bewogen werden, om ootmoedig en ernstig in de geordineerde weg uit te zien naar de Heere, dat Hij hun Zijn wegen wilde bekend maken, en hen de aanstaande bezoeken en beproevingen die hun zonden verdiend hebben, van ver bij het licht des Geestes wilde te zien geven; en dat Hij hen de genade wilde schenken, om er zichzelf ootmoedig aan te onderwerpen, en recht toe te bereiden, teneinde hun de kwade dag niet onvoorziens overkome? Immers, hoe zien wij zulks niet in het natuurlijke, dat als er van ver een onweer opkomt ieder voorzichtig mens zijn weg daarnaar richt, en zich haast om thuis te zijn, eer de stortregen neervalt. Maar zullen wij dan zo schrikkelijk dwaas en onbezonnen zijn, dat wij niet eens zullen opzien naar de hemel, om dat vreselijk onweder van Gods nakende oordelen te zien aankomen, en dat wij geen de minste moeite zullen doen, om bij tijds nog een veilige schuilplaats voor ons te zoeken? "Zelfs een ooievaar aan de hemel weet zijn gezette tijden, en een tortelduif, en kraan, en zwaluw nemen de tijd hunner aankomst waar," (Jer. 8:7). En zullen dan de *kinderen der wijsheid* hier hun tijd zo schandelijk verzuimen, welke de barmhartige hemelse Vader hen nog vergunt, om zich tegen de storm van een kwade dag te bereiden? Och, of de Heere hier de ogen van al Zijn volk nog eens Zelf met Zijn almachtige hand mocht openen, om hen een klaar inzicht in deze zaken te geven en het gewicht daarvan op hun harten te leggen!

Immers Zijn getrouwheid en goedertierenheid over Zijn onwaardig volk, is nog zo groot, dat Hij hen niet wil ontbloot laten van dienstige en gepaste middelen, om hen tegen Zijn aanstaande kastijding en beproeving door de genade van Zijn Heilige Geest wel te bereiden.

Ten bewijs daarvan kan ook dit geschrift verstrekken, hetwelk wij voor het Nederlands Christendom uit het Engels hebben laten vertalen, en nu door de druk algemeen maken.

Hetzelve is weleer voor zijn eigene landgenoten opgesteld door de wijzen en Godzaligen dienaar van Christus John Flavel, met het oogmerk, om een ieder, doch in het bijzonder alle vrome Christenen daartoe onder des Heeren zegen zeer ernstig op te wekken, te onderwijzen en aan te sporen, om toch zichzelf voor te bereiden voor het lijden dat aanstaande is, en dat de Heere heeft voorgenomen over hen te brengen, in een tijd van beproeving als Hij de zonden des lands zal straffen. Die Godzalige leraar had een bijzonder licht en inzicht in het diep verderf van zijn tijd, en van het volk in welks midden hij woonde, en de Heere deed hem van ver de nakende oordelen tegemoet zien, en de kwaden en bezoeken, die eerlang over Zijn volk komen zouden om hen te beproeven aan de toetssteen der ellende.

Dit bewoog hem tot het schrijven van dit werkje, hetwelk in zijn soort zeer uitmunt; en waarin hij dit onderwerp, hoe zich door de genade van God in een boze tijd tegen het aanstaande lijden te bereiden, met zo'n overvloed van wijsheid, godsvrucht en grondige geoefendheid in de wegen des Heeren verhandeld heeft, dat men mogelijk iets dergelijks te vergeefs elders zal zoeken.

Uit het levensverhaal van de heer Flavel, hetwelk hieraan voorafgaat, zal ieder opmerkzaam lezer genoeg kunnen bemerken, welk een vaste en grondige kennis in de zaken van het kruis deze grote man zich door de genade Gods heeft kunnen bereiden, en hoe de Heere hem zelfs in deze strijd van lijden onderwezen heeft. Want er behoort voorzeker, tot het behandelen van zo'n onderwerp, iets meer toe dan enkel kennis en beschouwing van zaken, dewelke het verstand zich heeft weten te vergaderen. Het is buiten twijfel, dat men hiertoe voor alle dingen een heilige en welgeoefende bevinding en een goeden schat van hemelse wijsheid en genade nodig heeft, welke zo gemakkelijk niet te verkrijgen is, dan een deel gewone schranderheid en speculatieve wetenschap die ons dikwijls op de posten zelve van een zeer weinig nut kan zijn. Iemand kan zeer veel kennis van het kruis en lijden hebben, en nochtans van het lijden zelve niets weten. Wij achten dat er geen hogere of zwaardere wetenschap is, dan die van het kruis; en dat die wetenschap niet dan door het kruis zelve, recht kan verkregen worden.

Waarde en beminde lezer, ontvangt dan dit uitnemend werkje met dankbaarheid uit de hand des Heeren, die u hetzelfde in deze tijd door ons bezorgt. Lees en herlees het met stille aandacht en onder een ernstig en ootmoedig opzien tot God, om de verlichtende en heiligende genade van Zijn Geest. Zoekt er toch overeenkomstig uw staat en toestand uw geestelijk voordeel mede te doen. *Wij wensen dat de Heere het uit Zijn grondeloze barmhartigheid door Zijn Geest aan uw zielen wil zegenen; en dat het in deze geesteloze dagen nog nuttig moge zijn voor het Nederlands Christendom, tot bereiking van dat grote einde, hetwelk de Godzalige schrijver door hetzelfde onder des Heeren almachtige zegen en genade tot Zijn eer heeft gezocht te bevorderen.*

**Ds. Theodorus van der Groe**

**Het leven van de eerwaarde en zalige heer John Flavel  
bedienaar van het Heilig Evangelie te Dartmouth.**

Zij die de naam van Flavel dragen, leiden hun afkomst af van iemand, die derde hoofdofficier geweest is, welke met *William de Veroveraar* is overgekomen. Doch deze eerwaarde Godgeleerde was wel ver van die zwakheid en ijdelheid, dat hij op iets van die natuur roem zou dragen, maar oordeelde met de dichter welke zei:

"Et genus, et proavos, et quae non fecimusipsi, vix ea nostra voco"

"Het geslacht, en de voorouders, en hetgeen wij zelve niet gemaakt hebben,  
die dingen noem ik nauwelijks de onze".

Zijn vader was de heer Richard Flavel, een arbeidzaam en uitmuntend leraar, eerst te Broomsgrove in Worcestershire, toen te Hasler, en van daar trok hij naar Willersey in Gloucestershire, waar hij bleef tot het jaar 1660, zijnde daar uitgeworpen bij de herstelling van koning Karel II, omdat het een in bewaring gestelde proeve was, en de parochiaan nog leefde. Dit bewoog de heer Richard Flavel, niet zo zeer, als wel omdat hij geen vaste plaats had om zijn herderlijke bediening te kunnen uitoefenen en waarnemen. Hij was een man van zo'n buitengewone Godzaligheid, dat degenen, die met hem verkeerden en omgingen, van hem zeiden, dat zij hem nooit een ijdel woord hebben horen uitspreken.

Een weinig voordat de Non-conformisten leraars (die met de kerk van Engeland ongelijkvormig waren) uitgeworpen werden, zijnde nabij Totness in Devon, predikte hij uit (Hoséa 9:7). "*De dagen der bezoeking zijn gekomen, de dagen der vergelding zijn gekomen; die van Israël zullen het gewaar worden.*"

Zijn toepassing was zo op de man aan, dat velen daardoor verstoord werden en veroorzaakte, dat hij voor enige vrederechters werd gebracht; doch zij op hem geen vat hebbende, moest hij worden ontslagen.

Daarna verliet hij die landstreek, als ook het huis van zijn zoon; hetwelk zijn woonplaats was, en ging naar Londen, waar hij getrouw en met veel genoegen zijn ambt bediende, ten tijde van die verschrikkelijke plaag der pestilentie in het jaar 1665, wanneer hij op de volgende wijze gevangen genomen werd.

Zijnde ten huize van zekere Mr. Black in Covent-Garden, waar enige mensen heimelijk bijeenvergaderd waren, en in 't gebed zijnde, drong een bende soldaten binnen met blanke zwaarden, die de uitlevering van hun predikant vorderden, enigen dreigende en anderen vleiende om hem te ontdekken, maar alles te vergeefs. Enigen uit het volk deden hem een gekleurde mantel om, en in dit gewaad werd hij tegelijk met zijn toehoorders gevoerd naar Whitehall.

De vrouwen werden weggezonden, maar de mannen werden vastgehouden en genoodzaakt om de gehelen nacht op de blote vloer te liggen; en omdat zij elk geen vijf ponden Sterling betalen wilden, werden zij naar Newgate gezonden, waar de pest zeer geweldig heerste, gelijk ook in, andere plaatsen der stad.

Hier werden Mr. Flavel en zijn vrouw door de pest aangetast. Zij werden op borgtocht ontslagen, doch stierven aan die besmetting, waarvan hun zoon een Goddelijke vermaning ontving in de droom, gelijk wij in zijn eigen plaats zullen aanmerken. De heer Richard Flavel liet twee zonen na, welke beide leraars van het Evangelie geweest zijn, namelijk John en Phinehas Flavel.

*John Flavel, de oudste zoon, is geboren te Worcestershire.*

Het is opmerkelijk, dat toen hij het levenslicht aanschouwde, een nachtegaal zijn nest kwam bouwen aan de buitenzijde van het kamervenster zijner moeder, waar het diertje zeer lieflijk pleegde te zingen.

Hij werd zeer godsdienstig door zijn vader opgevoed en wel gevorderd zijnde in de Latijnse scholen, werd hij zeer vroeg naar Oxford gezonden en als lid van de Academische Hogeschool aangenomen. Hij behartigde en zette zijn studiën krachtig voort, zodat hij velen van zijn tijdgenoten in Academische geleerdheid voorbijstreefde en overtrof. Kort nadat hij tot Licentiaat bevorderd was, werd de heer Walplate, bedienaar des Evangelies te Diptford in het Graafschap van Devon, door ouderdom en zwakheid buiten staat gesteld om zijn ambt te kunnen bedienen en zond naar Oxford om een assistent. Waarop hem de heer John Flavel, hoewel nog zeer jong zijnde, aangeprezen werd, als een persoon, die behoorlijk bekwaam was voor dat werk, gelijk hij daar dan ook geplaatst werd door de gestelde gemachtigden van Devon, om als proefprediker en assistent van den heer Walplate te prediken, de 27 April 1650.

De heer Flavel, het gewicht van zijn taak overwegende, begaf zich met grote naarstigheid tot het werk zijner beroeping; en gedurig in het lezen, bidden en mediteren bezig zijnde, nam hij dagelijks in de kennis van zijn bediening toe; (want hij bevond dat hij in dit opzicht niet genoeg bedreven van de Academie gekomen was) zodat hij tot een hoge graad van uitmuntendheid en achting geraakte, vanwege zijn nuttige arbeid voor de kerk van Christus.

Ongeveer zes maanden nadat hij te Diptford aangesteld was, hoorde hij, dat er een *Ordonnantie* zijn zoude te Salisbury, waar hij met zijn getuigschriften heenging, en zich ter beproeving en verordening aanbood door het Presbyterium aldaar. Zij gaven hem een tekst op, waarover hij prediken zou. Hetwelk hij dan ook tot genoegen van allen deed; en hem vervolgens beproefd hebbende aangaande zijn geleerdheid, enz. Zonderden zij hem tot het werk der bediening af door gebeden en het opleggen der handen, de 17 Oktober 1650.

De heer Flavel aldus geordend zijnde, keerde weder naar Diptford, en volgde na diens overlijden, de heer Walplate als predikant in zijn werk op. Om na alle verhinderingen van de wereld en aftrekking van zijn studiën in het werk der bediening te vermijden, koos hij een waardig en geacht persoon in de gewoonte, (van welke hij de verzekering had dat hij getrouw en vriendelijk jegens zijn gewoonteleden zou zijn) en liet hem de gehele *Tienden* ver beneden derzelve waarde over; hetwelk voor het volk zeer aangenaam was. Langs deze weg was hij beter in staat om met haar in het bijzonder te handelen, dewijl de inkomst van zijn arbeid geenszins een beletsel was van het voordeel van dezelve.

Te Diptford trad hij in het huwelijk met Joanna Randall, een Godzalige juffrouw van een goede familie, welke voor de geboorte van haar eerste kind stierf. De rouwtijd ten einde zijnde, werd hem door zijn vrienden en goede bekenden aangeraden een tweede huwelijk aan te gaan, hetwelk hij dan ook deed, met een juffrouw Elisabeth Morrice, waarin hij wederom zeer gelukkig was. Enige tijd na zijn tweede huwelijk, verzocht het volk van Dartmouth (een grote en beroemde zeehaven in het graafschap van Devon, vroeger onder het opzicht van de heer Anthony Hartford, die overleden was)

eenparig de heer Flavel om hem op te volgen. Zij drongen hem om deze beroeping aan te nemen:

1. Omdat er tegen alle andere kandidaten iets werd ingebracht maar niets tegen hem.
2. Omdat de gehele stad een welgevallen in hem hebbende, hij misschien nog het middel worden kon, om de breuk, die daar onder het volk gekomen was, te helen.
3. Omdat Dartmouth een aanzienlijke en volkrijke stad was, en omdat dezelve een bekwaam en uitnemend leraar nodig had; hetwelk niet noodzakelijk was voor een parochie op het platte land, en die ook veel beter met een eenvoudiger leraar op de hoogte waren, dan Dartmouth.

En hetgeen hen nog zo veel te meer deed aandringen was, dat zij de heer Flavel, als Preses der Provinciale Synode in dat graafschap benoemd hadden, hoewel hij toen nog een jong leraar was, en toen hij de eerste vergadering zou leiden, heeft hij dezelve geopend door het doen van een Godvruchtig en zeer gepast gebed. En bij al de kandidaten die zichzelf aanboden om het examen voor hem af te leggen voor de bediening des Woords, legde hij, bij het examineren ervan, een grote geleerdheid aan de dag, door de kwesties en voorvallen die er soms plaats grijpen, met de grootste scherpzinnigheid en oordeel hen voor te stellen. Gedurende de waarneming van het voorzitterschap, gedroeg hij zich zo zedig, Godzalig en ernstig, dat al de Predikanten, die de vergaderingen bezochten, zich over hem verwonderden en hem beminden.

De eerwaarde heer Hartford, die vóór hem de prediking te Dartmouth waarnam, gaf acht op zijn leer en wandel; en van die tijd af knoopte hij een nauwe vriendschapsband met hem aan, en ging zelf later naar de Magistraten en het volk van Dartmouth en sprak van hem als van een buitengewoon persoon, waarvan hij voorspelde, dat hij als een groot licht in de Kerk zou schijnen. Dit, en meer andere oorzaken, zoals het horen prediken van hem, gaf aanleiding tot hen aanhoudend verzoeken van de heer Flavel, om als leraar tot hen over te komen; waarop hij, zijn beroep aan de Heere opdragende, zich aan de uitspraken van zijn naburige predikanten onderwierp, zodat hij, die uitspraken volgende, het beroep naar Dartmouth aannam, hetwelk hem tot grote schade van het tijdelijke was, daar aan het Rectorschap van Diptford veel groter inkomen verbonden was.

De heer Flavel te Dartmouth door de verkiezing des volks bevestigd zijnde, als ook door een order van Whitehall door de gedeputeerden om Aprobatie voor openbare predikanten van de 19 December 1656, had tot zijn Collega de heer Allein Geere, een zeer waardig, doch tevens zwak man. Het werk der bediening werd dus onder hen verdeeld. De heer Flavel moest op de dag des Heeren in de Moederkerk te Townstall prediken, welke op een berg stond even buiten de stad; en om de veertien dagen moest hij des Woensdags zijn beurt vervullen in de lectuur of verhandeling te Dartmouth.

Hier behaagde het de Heere zijn arbeid te kronen en te zegenen niet de bekering van vele mensen. Een van zijn verstandigste toehoorders drukt zichzelf omtrent hem aldus uit:

"Ik kon veel zeggen, hoewel niet genoeg, van de uitnemendheid van zijn prediking; van zijn recht tijdige, gepaste en geestelijke stof; van zijn duidelijke uitleg der Schrift; van zijn innemende handelwijze; van zijn bijzondere en natuurlijke deducties of besluiten; van zijn overtuigende argumenten; van zijn klare en krachtige demonstraties van zijn hartdoorzoekende toepassingen en van zijn vertroostende middelen voor verdrukte consciënties. Kortom, de mensen moesten óf een zeer zacht hoofd, óf een zeer hard hart, of die beiden hebben, die onder zijn dienst konden neerzitten, zonder bewogen te worden."

Hij had door zijn onvermoeid en gedurig studeren een grote schat van Goddelijke en menselijke geleerdheid verkregen. Hij had zich meester gemaakt van de geschillen tussen Joden en Christenen; tussen Papisten en Protestanten; tussen Lutheranen en Calvinisten, en tussen Rechtzinnigen, Socinianen en Arminianen. Hij had ook veel kennis van de geschillen omtrent de kerkelijke discipline, de Kinderdoop, en het Antinomianisme. Hij was ook goed geoefend in de Scholastieke Theologie, zoals hij ook een geleerde en scherpzinnige schets of onderwerp van deze Theologie in goed Latijn heeft opgemaakt, hetwelk hij aan iemand van hoge rang ten geschenke gegeven heeft, maar het is nooit in druk verschenen. Hij was tevens zeer nauwkeurig geoefend in de Oosterse talen. Hij had een eigenaardige gewoonte om zijn kennis uit te breiden, welke gewoonte voor jonge theologanten zeer nuttig zoude zijn; als hij soms een bijzonder geval of een zaak hoorde bespreken, en hij met de spreker gemeenzaam was, dan verzocht hij meestal om datgene nog eens te herhalen, terwijl hij het dan in zijn *Adversaria* opschreef. Door deze middelen verkreeg hij een grote schat van kennis, zowel voor zijn predikatiën op de kansel, als voor zijn meer doorwrochte werken voor de pers.

Hij bezat een uitmuntende gave des gebeds, en was nooit bij bijzondere gelegenheden, om gepaste stof en woorden verlegen: en hetgeen het merkwaardigste van hem was, is, dat hij altijd een verbroken hart en ontroerde gemoedsbeweging met zich mee bracht: zijn hart en tong waren aangeroerd met een kool, genomen van het altaar; hij werd in die Goddelijke ordinantiën klaarblijkelijk ondersteund en geholpen door de Heilige Geest der genade en der gebeden. Zij, die in zijn omgeving gewoond hadden, zeiden, dat hij altijd vol en 'overvloedig was in het gebed en dat hij zichzelf scheen voorbij te willen streven; zeer zelden gebruikte hij tweemaal dezelfde uitdrukking. Toen het besluit der Uniformiteit hem, met zijn andere verschillende broeders, uit de kerk van Engeland geworpen had, verliet hij daarom zo dadelijk zijn gewoonte nog niet; nee verre van dat, hij oordeelde, dat de zielen van zijn kudde te kostelijk waren, dan dat zij zo zorgeloos verzuimd en verwaarloosd zouden worden, en daarom nam hij alle gelegenheden waar, om het Woord en de sacramenten in verborgen bijeenkomsten aan hen te bedienen, zich met andere leraars verenigende in ernstige dagen van vasten en vernedering voor de Heere: biddende, dat God de Ark Zijns Verbonds nog eens aan zijn verdrukt Israëel herstellen zou.

Omtrent vier maanden na die noodlottige en dodelijke Bartholomeüs-dag (1662) stierf zijn eerwaarde collega de heer Allein Geere; zodat de gehele zorg van de kudde op hem kwam rusten, welke hij, hoe zwaar en drukkende die last ook was, gewillig en blijmoedig op zich nam.

Op de executie of uitvoering van het Oxfordsche besluit, waarbij alle leraars die niet met de Kerk van Engeland instemden, (Non conformisten) vijf mijlen ver van elke stad, die enige leden afzond naar het Parlement, gebannen werden; was ook hij genoodzaakt Dartmouth te verlaten, tot grote droefheid van zijn Gemeente, die hem volgde tot buiten de stad, en toen zij op het kerkhof van Townstall gekomen waren, namen zij zo'n treurig afscheid van elkander, dat die plaats te recht *Bochim* genoemd mocht worden.

Hij vertrok dan naar Slapton, een Parochie, die vijf mijlen van Dartmouth, als ook van enige andere *Incorporatie* gelegen was, waardoor hij buiten het wettig bereik van zijn tegenpartijders gesteld werd. Daar kreeg hij vele bijzondere blijken van Gods

Vaderlijke zorg en bewaring; alle rustdagen tweemaal predikende voor diegenen die het wagen durfden hem te komen horen, hetwelk velen van zijn eigen gemeente, en ook anderen deden, niettegenstaande de strengheid van het besluit tegen de Conventikels. Ook ging hij menigmaal heimelijk naar Dartmouth, waar hij door prediken en omgang zijn kudde stichtte, tot grote verkwikking van zichzelf en van de gemeente; ofschoon het met het uiterste gevaar geschiedde daar zijn vijanden gedurig op hem loerden, zodat hij zich niet lang in de stad kon ophouden.

De heer Flavel in die tijden te Exeter zijnde, werd door verscheidene vromen in die stad uitgenodigd om te prediken, welke om hun veiligheid een bos gekozen hadden, omtrent drie mijlen buiten de stad, in welke plaats de bijeenkomst zou gehouden worden; en waar zij, toen de predikatie nauwelijks begonnen was, door hun vijanden overvallen en verjaagd werden. De heer Flavel ontkwam door de zorg van zijn toehoorders, uit het midden van zijn woedende vijanden. Ofschoon velen van zijn toehoorders gevat, voor de rechter Tuckfield gebracht, en in de boete geslagen werden, behielden de anderen nochtans de moed, en vergaderden wederom en brachten de heer Flavel in een ander bos waar hij ongestoord voor hen predikte. Nadat hij geëindigd had, reed hij naar het huis van een zeker edelman, die niet ver van dit bos woonde, en die, hoewel de heer Flavel hem geheel onbekend was, hem nochtans die nacht bescheiden en beleefd onthaalde. De volgende dag keerde hij behouden weder naar Exeter.

Onder degenen die toen gevangen genomen werden, was ook een leerbereider, die een groot gezin had, maar weinige middelen van bestaan, welke nochtans voor veertig ponden sterling in de boete geslagen werd; doch waarover hij echter niet moedeloos was, maar zeide tot een zeker vriend, die hem vroeg, hoe hij zich onder zijn verlies bevond, dat hij de beroving zijner goederen met blijdschap aannam, om de Naam van Jezus Christus, voor Wie zijn leven, en al wat hij had, te weinig was.

Zoo ras de Non-conformisten (zij die met de kerk van Engeland verschillen) enige verlichting van verdrukking bekwamen, nam de heer Flavel die gelegenheid, waar, en keerde naar Dartmouth; waar hij, gedurende de eerste vergunning door koning Karel toegestaan, open huis hield, en predikte vrijmoedig voor allen, die maar naar hem wilden horen; doch toen die vrijheid herroepen werd maakte hij er echter zijn werk van, om, niettegenstaande deze herroeping, op onbepaalde tijden te prediken; en het gebeurde zeer zelden, dat hem de gelegenheid ontbrak, om op de dag des Heeren te prediken.

Gedurende deze tijd behaagde het de Heere, hem zijn tweede vrouw te ontnemen hetwelk voor hem een zware verdrukking was, dewijl zij een hulp tegenover hem geweest was, die hij grotelijks nodig had; want hij was een man van een zwakke en onvaste constitutie, en die met vele zwakheden te worstelen had. Ter gelegener tijd trouwde hij zijn derde vrouw, een zekere juffrouw Anna Downe, dochter van de heer Thomas Downe, predikant te Exeter; met welke hij elf jaren gelukkig geleefd heeft, en die hem twee zonen naliet, welke jongelingen zijn die grote hoop geven.

De vervolgingen tegen de Non-conformisten vernieuwd zijnde, rekende de heer Flavel zich niet langer veilig in Dartmouth, waarom hij besloot naar Londen te gaan, waar hij hoop had dat er minder gevaar zou zijn, en om meer vrijheid te hebben om zijn bediening uit te oefenen, de nacht tevoren, eer hij tot dat einde scheep ging, ontving hij de volgende waarschuwing en vermaning in de droom. Hij droomde dat hij aan

boord was, en dat er een grote storm opkwam, waardoor de passagiers uitermate verschrikten; doch gedurende die ontsteltenis was er een persoon van een wonderbare kloekzinnigheid en bedaardheid, en zat aan een tafel te schrijven, die een kind in de wieg bij zich had, dat zeer moeilijk en lastig was. Hij zag ook, dat hij de vader een kleine roede of gesel zag opnemen, en het kind daarmede een slag geven, zeggend: *"Kind wees stil, ik zal je tuchtigen, maar je niet beschadigen."*

Hierop ontwaakte de heer Flavel, en zijn droom overwegende, besloot hij dat hem op reis moeilijkheid wedervaren zou. Zijn vrienden bij hem ter middagmaal zijnde, verzekerden dat hij een aangename reis zou hebben dewijl het een goede wind en schoon weer was. Maar Flavel antwoordde: dat hij niet van hun gevoelen was, maar dat hij grote moeilijkheid verwachtte vanwege zijn droom. Ook zei hij nog dat, wanneer hem zulke vertoningen in de slaap voorkwamen, zij dan zelden of nooit misten.

Het is ook gebeurd. Want toen zij tot binnen vijf mijlen van Portland gekomen waren, werden zij door een vreselijke storm overvallen; en het ging zelfs zo ver, dat de kapitein en de matrozen 's morgens omstreeks een of twee uur verklaarden, dat, bijaldien de Heere de wind niet veranderde, er geen hoop op behoud meer was; het was hun onmogelijk de loef te houden naar Portland; zij moesten noodzakelijk schipbreuk lijden; of aan de klippen, of aan de wal. Hierop riep de heer Flavel al het volk dat gemist kon worden in de kajuit om te bidden; maar het geweld van de storm was zodanig dat zij van de een zijde van het schip naar de andere geworpen werden; en dat niet alleen, want er kwamen zulke grote golven over, dat zij in de kajuit zelfs dreigden te verdrinken. In deze toestand greep de heer Flavel zich aan de beide posten van de kajuitsbedstede vast en bad tot de almachtige God, Hem smekende om genade voor hemzelf en voor de anderen op het schip. Onder andere smeekte hij ook, dat zo hij en het scheepsvolk in dezen storm vergingen, de naam Gods gelasterd zou worden; en dat de vijanden van de Godsdienst zouden zeggen, dat ofschoon zij op het land aan hun handen ontkomen waren, de wraak Gods hen op zee overvallen had. In het midden van zijn gebed zijnde, werden zijn geloof en hoop zozeer opgebeurd, dat hij een genadig antwoord en verhooring verwachten kon; zodat hij, na zichzelf en het volk aan de genade Gods bevolen te hebben, de samenkomst sloot. Het gebed was nauwelijks geëindigd of daar kwam iemand van het dek af, roepende: *"Behouden, behouden! God is een Verhoorder des gebeds! Opeens werd daar de wind stil."*

En zo kwamen zij, voor de wind zeilende, behouden te Londen aan. Te Londen gekomen zijnde, vond hij daar vele van zijn oude vrienden en God gaf hem daar ook nieuwe, met een overvloed van werk en buitengewone moedgevingen. Gedurende zijn verblijf te Londen trouwde hij zijn vierde vrouw; een weduwe, een dochter van de heer George Jeffries, eertijds predikant van King's Bridge, maar nu zijn bedroefde weduwe.

De heer Flavel ontkwam, terwijl hij te Londen was, ternauwernood, gevat zijnde met de eerwaarden heer Jenkins, ten huize van de heer Fox te Moorfields, waar zij een vasten- en bededag hielden. Hij was zo dichtbij, dat hij de baldadigheid van de officieren en de soldaten hoorde tegen de heer Jenkins, toen zij hem gegrepen hadden; en tekende ook in zijn dagboek aan, dat de heer Jenkins wel zou zijn ontkomen, indien hij een zekere mevrouw, wier lange sleep hem belette de trap af te gaan, uit zijn al te grote beleefdheid niet vóór had laten gaan.



Na dezen keerde de heer Flavel weder naar Dartmouth terug; waar hij met zijn familie en dierbare gewoonte de Heere dankte voor Zijn goedertierenheden over hem.

Een weinig tijd daarna werd hij ingesloten en gevangen in zijn eigen huis, waar velen van zijn kudde 's nachts of 's morgens vroeg op de dag des Heeren bij hem inslopen waren om de zegen van zijn arbeid te genieten; en brachten zo de gehele Sabbat in luisteren, bidden, psalmzingen, en in heilige samensprekingen door.

Daar de zo juist genoemde heer Jenkins in de gevangenis gestorven was, beriep zijn volk de heer Flavel tot hun leraar, gelijk ook de gemeente van de heer Revee hem op die zelfde tijd beriep. De heer Flavel maakte deze beroepen, aan zijn gewoonte bekend, met wie hij een bededag hield, om door God bestuurd en onderwezen te worden in deze gewichtige taak. Het behaagde de Heere hen in deze genadiglijk te verhoren, door de heer Flavel in zijn voornemen te bevestigen, om bij zijn kudde te Dartmouth te blijven. Vele drangredenen werden er gebruikt om hem te bewegen en te overreden om naar Londen te komen, als: dat hij na het besluit van de uniformiteit maar zeer weinig voor zijn onderhoud ontving van zijn gewoonte; dat die te Londen grote en rijke gewoonten waren; dat hij een familie en kinderen had om voor te zorgen, en dat die stad een plaats van eer en aanzien was; doch geen van deze dingen konden hem er toe brengen om zijn arme volk te Dartmouth te verlaten.

Toen het de Heere behaagde de zaken zo te besturen, dat koning James de Tweede het in zijn belang achtte, om in het jaar 1687, ontslag van de strafwetten te verlenen, scheen de Heer Flavel, die tevoren op de achtergrond had gestaan, als een vuurbaken op de top van een berg; zijn toegenegen gewoonte bezorgde hem een grote plaats, waar God zijn arbeid gezegend heeft tot overtuiging van vele zielen, door zijn predikatiën over Openb. 3:20: "*Ziet, Ik sta aan de deur en Ik klop.*"

Dit moedigde hem aan om die predikatiën in druk te geven, onder de titel van "Engeland's Plicht", enz. hopende dat deze ook nog elders, zowel als in zijn eigen gewoonte vruchten zouden afwerpen. Hij had in de gevangenis aan de Heere een belofte gedaan, dat, indien hij ooit weder in vrijheid zou gesteld worden, deze bevrijding door zijn genade zou aanwenden tot verbreiding van het Evangelie; hetgeen hij ook op een nauwgezette wijze is nagekomen, daar hij alle dagen des Heeren tweemaal preekte, en alle Woensdagen de gewone Leerdiensten hield, waar hij het grootste gedeelte van Johannes III behandeld heeft, aantoonende *de onvermijdelijke noodzakelijkheid der wedergeboorte*. Hij preekte ook alle donderdagen vóór het Avondmaal en nam dan de lidmaten, nadat hij deze onderzocht had, aan. Hij had in de avondmaaltijden geen hulp, zodat hij menigmaal bijna afgemat was, voor hij het Sacrament uitgedeeld had. Wanneer het dagelijks werk verricht was, klaagde hij dikwijls over een pijnlijke borst, hoofdpijn en een vermoeide rug; echter was hij 's Maandags altijd weder zeer vroeg aan zijn studie. Hij gunde zichzelf zeer weinig ontspanning, achtende de tijd zo'n kostelijk juweel te zijn, dat allerwege gebruikt moest worden.

Hij was niet alleen een ijverig prediker op de preekstoel, maar ook een oprecht christen in zijn binnenkamer, daar hij gedurig in het werk van zelfonderzoek bezig was en er bij anderen op aandrong; bevreesd zijnde om niet, (terwijl hij voor anderen predikte) zelf verwerpelijk bevonden te worden. Tot bewijs hiervan zal ik eens dat, wat zo aanstonds volgen zal, uit zijn dagboek overschrijven.

Om verzekerd te zijn van het eeuwige Leven, (zegt hij) dát is het grote werk dat *de kinderen des Doods* in deze wereld te doen hebben. Hetzij een mens overweegt de

onsterfelijkheid van zijn eigen ziel; de onuitsprekelijke vreugden en heerlijkheid des hemels; de smartelijke en eindeloze pijnen in de hel; de onbegrijpelijke zoetheid en vrede der consciëntie; of de ellende van aan deszelfs verschrikkingen onderworpen te zijn; dit alles zet aan dit werk een noodzakelijkheid, een plechtigheid en een heerlijkheid bij. Maar o, welke zwaarigheden en gevaren gaan daar niet mee gepaard! Hoeveel en hoe groot zijn die niet! Welk een oordeel, getrouwheid, welk een resolutie en waakzaamheid wordt daar niet voor vereist! Zodanig is de bedrieglijkheid, de duisterheid, en de ongestadigheid van ons hart; alsook de boosheid, de list en de naarstigheid van de Satan, om ons hart te nemen en te werk te stellen, dat degene die dit werk onderneemt, nodig heeft zowel te waken omtrent de eigenlijke tijd voor hetzelfde, alsook tot God op te zien om zijn leiding en voorlichting, en vele ernstige gedachten te hebben, voor hij tot een bepaling en een besluit omtrent de staat zijner ziel durft te komen. Opdat dit allergewichtigste werk dan in mijn handen niet zou mislukken, heb ik met de grootste zorg de beste en gezondste merktekenen uit de geschriften van onze hedendaagse theologen genomen, en bijeenverzameld; welke door hun arbeid zouden worden opgehelderd en tot gebruik dienstbaar gemaakt, opdat ik deze op de juiste wijze in toepassing zou mogen brengen. Ik heb dan:

1°. de Heere ernstig gezocht en gebeden om de bijstand zijns Geestes, die alléén mij mijn hart ontdekken, en mij de rechten staat van hetzelfde aantonen kan; hetwelk de zaak is die mijn ziel ernstig begeert; en ik vertrouw dan ook dat de Heere mijn begeerte in deze zal vervullen, volgens Zijn belofte, (Lukas 11:13 en Joh. 14:26).

2°. Ik heb ook getracht om alle eigenliefde te verwerpen en op zijde te leggen; daar mijn hart, hierdoor mogelijk vooringenomen zijnde, mijn oordeel zou kunnen bederven en partijdig zijn in het uitspreken van het vonnis over mijn eigen staat. Mijn hart is enigermate gewillig gemaakt om mijzelf als een geveinsde te beoordelen, indien zulks na het onderzoek bevonden wordt; zowel als om mijzelf goed te keuren, wanneer ik oprecht bevonden wordt; ja, het zou mij zo ver daar vanaf zijn, dat mij zulks tot verdriet zou zijn, dat ik zo lang verleid en bedrogen ben geweest; dat ik mij verheugen en met mijn ganse ziel de Heere danken zou, indien het mij toch eindelijk ontdekt werd en dat ik terecht werd gesteld, schoon ik het fundament wederom opnieuw mocht leggen. Hier heb ik gearbeid om mijn hart toe te krijgen, wetende dat duizenden zich aan deze klip te pletter hebben gestoten. En het is ook zeker, dat wie de persoon van de richter erkennen wil, de persoon van een vriend moet afleggen.

3°. Het is ook mijn grote betrachting geweest om in dit werk een diepe indruk te bewaren van de groten Dag des Oordeels, als wetende door bevinding welk een machtige invloed dit op de consciëntie heeft, om dezelve bedachtzaam en welberaden, ernstig en getrouw te doen zijn in dit werk. En daarom heb ik mijn consciëntie gedurig vóór de oplossing van elke vraag bevel gegeven, zeggende: O mijn consciëntie, handel in deze getrouw met mij en zeg mij niet meer of anders, dan gij erkennen en staande houden kunt in de grote Dag, wanneer de raadslagen des harten geopenbaard zullen worden.

4°. Hebbende nu elk merkteken gewogen en overwogen, waarin het gewicht en de kracht van hetzelfde lag, ben ik tot de Heere gegaan in den gebede om Zijn licht en bijstand af te smeken, eer ik het besluit en het antwoord van mijn consciëntie opgemaakt zou hebben; en zo als mijn hart daarin overreed geworden is, zo heb ik bepaald en vastgesteld: hetgeen aan mijne bevinding klaar geweest is, dat heb ik zo ter neergesteld; en hetgeen mij twijfelachtig was, heb ik hier zo gelaten.

5°. Ik heb ook de bekwaamste tijden en gelegenheden, die ik had, tot dit werk uitgekozen, en mij tot hetzelfde begeben, wanneer ik mijn hart in de aller bedaardste en

ernstigste gestalte vond. Want gelijk iemand die zijn aangezicht in een spiegel aanschouwen wil, stil moet staan, en niet in beweging zijn, of in het water geen beroering daarin maken moet, evenzo is het ook in dit geval.

6°. Eindelijk heb ik, teneinde ik in dit werk voorspoedig mocht zijn, al aan gearbeid om zorgvuldig te onderscheiden tussen zulke zonden, welke gronden van twijfelingen waren; en tussen dezulke die alleen gronden van vernedering zijn; wetende dat niet elke zonde een grond van twijfeling is, schoon alle, ja de minste zonde een stof van vernedering, geeft. En dus heb ik dit grote werk zoeken te ondernemen. O Heere, bestuur en ondersteun Uw knecht, dat hij hierin niet mag feilen; opdat als zijn consciëntie hem nu veroordelen mocht, bij een beter fundament legge, terwijl hij nog tijd heeft, en indien dezelve hem nu vrijspreekt, hij ook vrijmoedigheid hebbe in de Dag des Oordeels.

Deze dingen vooraf verricht hebbende, beproefde bij zichzelf bij de schriftuurlijke merktekenen van oprechtheid en wedergeboorte. En langs deze middelen geraakte hij tot een welgegronde verzekering, waarvan de verrukkende vertroosting menigmaal in zijn ziel uitgestort werden. Dit deed hem een krachtig en een nuttig prediker zijn, als een die uit zijn eigen hart sprak tot het hart van anderen; hij predikte hetgeen hij gevoeld en getast had, hetgeen hij gezien en gesmaakt had van het Woord des Levens; en zijn toehoorders gevoelden het ook zo te zijn.

Wij kunnen licht opmaken, wat een zoete en gezegende onderhandeling en gemeenschap hij met de hemel had, alsook van de openbaring, die hij had van de dood van zijn vader en moeder. Hij was een krachtig worstelaar met God in het verborgen gebed; inzonderheid biddende dat God zijn prediking, zijn geschriften en zijn bijzondere samenspraken wilde zegenen tot bekering van arme zondaren, een werk, waar zijn hart grotelijks op gezet was. Het behaagde ook de Heere hem in vele gevallen te verhoren, waarvan de twee volgende een bijzondere aanmerking verdienen.

Het gebeurde in het jaar 1673 dat er een schip van Pool op zijn thuisreis van Virginië in de haven van Dartmouth kwam; van welk schip de chirurg, een actief jong persoon van 23 jaar oud in een zeer diepe zwaarmoedigheid verviel, van welke toestand de Satan gebruik maakte om zichzelf te vermoorden. Dit ondernam hij op des Heeren dag, 's morgens zeer vroeg, toen hij bij zijn broer te bed lag. Eerst sneed hij zich in de hals met een mes, dat hij te dien einde gereed gelegd had. En uit het bed springend stak hij het ook in zijn maag, en lag zo in het bloed te wentelen, tot zijn broer wakker werd en om hulp riep. Men haalde terstond een dokter en een chirurg, die direct constateerden, dat de wond in zijn hals dodelijk was. Zij naaiden de wond echter en legden er een pleister op, doch zonder hoop op genezing, omdat hij reeds door de wond ademde en zijn stem onverstaaanbaar was.

In deze toestand kwam de heer Flavel hem bezoeken, en begrijpende, dat hem nog maar weinige minuten voor de eeuwigheid zouden gelaten worden, arbeidde hij om hem daarop voor te bereiden.

Hij vroeg hem naar zijn eigen gedachten over zijn toestand, waarop de jongeling hem antwoordde, *dat hij op God vertrouwde voor de eeuwigheid.*

De heer Flavel zei hierop tot hem, *dat hij vreesde, dat zijn hoop en vertrouwen kwalijk gegrond waren; want dat de Schrift ons leert, dat geen doodslager het Eeuwige Leven zoude beërven, dat de zelfmoord de grootste doodslag van alle is, enz.*

De heer Flavel drong zo aan op de verzwaring van de misdaad, dat de consciëntie van de jongeling begon te bezwijken en zijn hart wegsmolt en hij in tranen uitbarstte over

zijn zonden en ellenden, terwijl hij aan de heer Flavel vroeg, *of er voor hem nog enige hoop was?*

Hij zei hem toen van *ja*, en daar hij hem geheel onkundig bevond van het wezen des geloofs en de bekering, zo legde hij hem dezelve uit.

Deze leer dronk dit arme mens zo gretig in, de Heere biddende, dat hij dezelve op zijn hart zou laten werken; de heer Flavel verzoekende om met en voor hem te bidden, opdat hij, ofschoon een laai, toch een waarlijk oprecht bekeerde en een waar gelovige mocht worden. Zoals dan ook de heer Flavel met hem bad, en het behaagde de Heere om het hart van de jongeling, onder het uitspreken van dit smeekgebed, zo te verbrijzelen, dat hij niet van de heer Flavel scheiden kon. Doch de plichten en het werk voor die dag, geboden hem om heen te gaan. Nadat hij in weinige woorden de raadgevingen die hij noodzakelijk achtte, aan hem had medegedeeld, nam hij afscheid van hem, niet verwachtende, dat hij hem ooit in deze wereld meer zou zien.

Maar het behaagde God, het anders te besturen, daar de jongein in het leven bleef, tegen alle verwachting in; ernstig hopende en verlangende naar de Heere Jezus; daar geen woorden hem aangenaam waren dan die van het geloof en van Christus.

Zo vond de heer Flavel hem 's avonds; hij was zeer verblijd dat hij hem wederom zag komen en verzocht hem om zijn redenen te vervolgen die zaken waarvan hij gesproken had, zeggende:

"O mijnheer, de Heere heeft mij over deze zonde en over alle andere berouw gegeven; nu zie ik het kwaad daarvan, zoals ik dat nooit tevoren heb gezien. O, ik heb een walg aan mijzelf. Ik geloof ook, Heere, kom mijn ongelovigheid te hulp! Ik ben gaarne bereid om Christus aan te nemen op Zijn Eigen voorwaarden. Doch één ding bekommert mij (zeide hij): ik twijfel of deze bloedige zonde wel vergeven zal worden. Wil de Heere Jezus, (vroeg hij vervolgens) Zijn bloed aan zó een toerekenen, die zijn eigen bloed gestort heeft?"

De heer Flavel zeide hem, dat de Heere Jezus Zijn bloed gestort heeft voor dezulken, die met onrechtvaardige handen Zijn Eigen heilig bloed gestort hadden, hetwelk een groter zonde was dan het storten van hun eigen bloed.

Waarop deze gewonde jongeling antwoordde: "Ik zal mij dan op Christus werpen, Hij doe met mij wat goed is in Zijn ogen." In deze toestand verliet hem de heer Flavel die nacht.

De andere dag 's morgens moesten zijn wonden geopend worden, en de gedachten van de chirurg waren dat hij aanstonds sterven zou. De heer Flavel werd wederom verzocht om hem te komen bezoeken, hetwelk hij ook deed; hij vond hem in zeer ernstige toestand en bad met hem. De wond in zijn maag werd naderhand geopend, toen deze zo zeer gezwollen was, dat deze uit de opening van de wond kwam, en op zijn lichaam lag als een pens die paars en blauw ziet en werd ook doorgesneden. Toen elk nu oordeelde dat hij onmogelijk leven en niet meer zou kunnen opkomen, maakte de chirurg de opening van de wond echter groter, verzorgde dezelve en werkte toen de maag wederom in het lichaam; de wond dichtgenaaid hebbend, verliet hij zijn patiënt in de hoede der Voorzienigheid.

Het behaagde de Heere dat hij genezen werd van die gevaarlijke wonden. En er is ook op goede gronden van redelijke liefde reden om te geloven dat hij ook genezen is van die veel gevaarlijker wonde die de zonden gemaakt hadden in zijn ziel. De heer Flavel had vele uren met hem doorgebracht in zijn ziekte, en toen de jonge chirurg na zijn herstel naar Pool was wedergekeerd, zond de heer Samuël Hardy, de uitnemende en geachte leraar van die plaats, een brief aan de heer Flavel, waarin hij hem bedankte voor de grote moeite die hij genomen had omtrent die jongen, hem geluk wensende

met de grote zegen en hem tevens verzekerende, dat zo er ooit een groot en volkomen werk gewrocht is, het aan deze jongen geschied was.

Het andere voorbeeld is, dat aan de heer Flavel, toen hij in het jaar 1673 in Londen was, door de heer Boulter, zijn oude drukker, het navolgende verhaald werd.

Enigen tijd tevoren kwam er een onverschillige jongeman in zijn winkel, die hem naar enige komedieboeken vroeg. De heer Boulter zeide hem dat hij er geen in zijn winkel had, maar liet hem het kleine traktaatje van de heer Flavel zien: "Keeping the Heart." "*Over het hart te bewaren*", hem verzoekende om dit te lezen, en hem tevens verzekerende, dat het hem meer goed zou doen dan de komedieboeken. Die heer las de titel, en op enige bladzijden hier en daar terloops eens inziende, brak hij eindelijk in deze en dergelijke uitdrukkingen uit: "Wat verdoemelijk, eigenzinnig of grilziek mens is hij, die dit boek gemaakt heeft."

De heer Boulter smeekte hem om dat boek te kopen en te lezen, en dat hij geen reden had om het zo bitterlijk te veroordelen. Eindelijk kocht hij het boek, maar zeide hem dat hij het niet lezen zou. Wat zult gij er dan mee doen, zei de heer Boulter. "Ik zal het," (zei hij) "aan stukken scheuren én verbranden, en het naar de duivel zenden."

De heer Boulter zeide, dat hij het hem dan niet geven wilde.

Hierop beloofde de jonge man hem dat hij het lezen zou.

Ook zeide de heer Boulter, dat indien het boek, nadat hij het gelezen zou hebben, niet aanstond, hij hem het geld zou teruggeven. Omtrent een maand nadien tijd komt die heer wederom naar de heer Boulter, in een zeer gepast kledij en met een zeer ernstig gezicht en zeide tot hem: "Mijnheer, ik dank u van harte, dat u mij dit boek in mijn handen gegeven hebt, en ik dank God dat hij u daartoe bewogen heeft, want het heeft mijn ziel behouden. Geloofd zij de Heere dat ik eens in uw winkel gekomen ben."

Hij kocht toen nog 100 van die boeken, zeggende dat hij er aan de armen geven zou, die ze niet kopen konden, en verliet zo de heer Boulter, God dankende, en hem verwonderende over zijn goedertierenheid.

Zie, zo behaagde het de Heere de predikatiën, de samensprekingen en de geschriften van de heer Flavel te zegenen.

Hij had nooit enig vermaak in enige twist, doch is verplicht geworden, tegen zijn wil, om tegen de heer Cary, de voornaamste Baptist te Dartmouth, te moeten schrijven, met wien hij echter een vriendelijke en christelijke correspondentie onderhield. Toen hij zijn "Planelogia" of "Slag aan de wortel" schreef, betuigde hij aan een van zijn vrienden, dat, hoewel die studiën zeer noodzakelijk waren, hij echter daarin geen vermaak schepte, maar dat hij zich veel liever bezig hield met de praktische Godgeleerdheid. Toen hij zijn werk van de "Redelijkheid van de personele Reformatie" opstelde, verhaalde hij aan een boezemvriend dat hij zelden een ijdele gedachte gehad had om hem te storen, hetwelk hem deed hopen, dat het temeer goed zoude doen in de wereld. Hij was ook voornemens om zijn boek van *de Sacramentele Overdenkingen* te vermeerderen, en had ook al verscheiden gevallen der consciëntie bij die gelegenheid zeer verstandig opgesteld en verhandeld, welke hij voornemens was bij de volgende druk of uitgave van dat boek toe te voegen; doch hij heeft het niet beleefd dat ze voor de pers gereed gemaakt werden.

Hij ontving menigmaal brieven van onbekende personen, wanneer hij elders gepreekt had, die er hem kennis van gaven hoe God zijn dienst van hun zielen gezegend had, hen bekerende van hun bittere vijandschap tegen de Godsdienst. Dit moedigde hem aan, wanneer hij elders sprak, om niet alleen de uitnodiging aan te nemen, doch om menigmaal zijn diensten aan te bieden aan degenen die hem hoeren wilden; hoewel hij

tot dit laatste geen gelegenheid had, daar hij bekend was, overmits het volk doorgaans sterk bij hem aanhield en zeer lastig was.

Eens kon een hartgrondig vriend, die uit grote achting voor hem, door zeer dringende redenen er bij hem op aandrang om ditmaal niet te prediken, het niet van hem winnen; zijn innerlijke ontferming voor behoeftige en verloren zondaren deden hem alle moeilijkheden over het hoofd zien; hij predikte toen zó heerlijk, dat er ook te die tijd onder zijn dienst een ziel bekeerd werd, zoals hij naderhand zelf getuigde, toen hij tot het Heilig Avondmaal werd toegelaten.

Zijn laatste predikatie die hij voor zijn gewoonte te Dartmouth gehouden heeft, was op een openbaren vasten- en bededag; in het slot van dezelve werd hij in het dankzeggen aan God voor zijn genoten weldaden op zo'n bijzondere manier verruimd, dat hij als in verrukking scheen te zijn. Dit geschiedde omtrent een week voor zijn dood, en mag daarom ook terecht gehouden worden als een voorsmaak van de hemelse verrukkingen, welke hij nu geniet met de zalige geesten hierboven.

Zijn laatste predikatie was op de 21<sup>e</sup> juni 1691 te Ashburton, over (1 Kor. 10:12): "Zo dan die meent te staan, zie toe dat hij niet valle."

Dit was een zeer welsprekende en uitmuntende redevoering, strekkende om zorgeloze belijders op te wekken om bezorgd te zijn omtrent hun zielen. Nadat hij deze predikatie gehouden had, ging hij naar Exeter, en te Topsham komende, binnen 3 mijlen van de stad, werd hij preses gemaakt in een vergadering van de Non-Conformiste leraren van Devonshire, die hem eenparig tot hun voorzitter gekozen hadden. De gelegenheid van hun vergadering was over een vereniging tussen de Presbyterianen en de Independenten. De heer Flavel was niet alleen bereid om deze vereniging met allen ijver te bevorderen, doch hij bracht dezelve ook in die landstreek tot zo'n gelukkigen uitslag, dat de leraren hun voldoening uitspraken omtrent de hoofdzaken der vereniging, vastgesteld door de Londense leraars van die richtingen. De heer Flavel besloot het werk van die dag met bidden en danken, in welk werk zijn geest wonderlijk werd opgebeurd in verruiming en beweging.

Hij schreef op dezelfde dag dat hij stierf, aan een uitmuntend leraar te Londen een brief, met bericht van hun verhandelingen. De Voorzienigheid bestuurde het zo, dat hij dat goede werk voleindigen zou, waar zijn hart zo op gezet was, eer hij zijn loop voleindigd had.

De wijze van zijn dood was schielijk en overrompelend. Zijn vrienden oordeelden hem die dag, waarop hij 's avonds stierf, zo wel en fris te zijn, als zij hem in enige jaren niet gezien hadden.

Tegen het einde van het avondeten klaagde hij over een doodsheid in één van zijn handen, dat hij die niet aan zijn hoofd kon brengen. Dit veroorzaakte een grote verslagenheid bij zijn vrouw en zijn andere vrienden die bij hem waren; zij gebruikten enige middelen om de hand te herstellen tot zijn vorige sterkte, doch in plaats van te helpen, tastte die kwaal hem, tot hun grote droefheid, over de gehele zijde van het lichaam aan. Zij legden hem in allerijl te bed en zonden terstond om doktoren; doch alles tevergeefs. Zijn ziekte nam zo geweldig toe, dat hij binnen korte tijd bewusteloos was. Hij voelde zijn naderende dood, en toen men hem naar boven bracht, gaf hij te kennen dat dit de laatste reis zou zijn, doch voegde daarbij: "Ik weet dat het wel met mij zal zijn," welke enige van zijn laatste woorden waren.

Dus stierf de heilige man Gods zeer schielijk en zonder pijn, zelfs uitte hij geen enkele zucht of klacht. Hij verwisselde dit leven voor een beter, de 26<sup>e</sup> juni 1691, op 61 jarige leeftijd.

Zijn lijk werd van Exeter naar Dartmouth overgebracht, vergezeld van zeer veel leraren en een grote menigte andere aanzienlijke personen; daar reed een grote menigte mensen uit Dartmouth, Totness, Newton, Ashburton en vele andere plaatsen om het lijk te aanschouwen. Toen hetzelfde uit de lijkkoets of doodsslede genomen werd aan de waterkant, konden zijn gewoonte en andere vrienden zich niet onthouden om hun groot verlies door een vloed van tranen en een bittere rouwklacht te uiten. Zijn lijk werd dezelfde avond ter aarde besteld in de kerk te Dartmouth, en de anderen dag hield de heer George Trosse, een leraar te Exeter een lijkpredikatie over Elisa's rouwklacht bij de hemelvaart van Elia: (2 Kon. 2:12). "Mijn Vader, mijn Vader, wagen Israëls en zijn ruiters."

Wij zullen met een beschrijving over de heer Flavel besluiten. Hij was een man van middelmatige grootte, vol leven en werkzaamheid. Hij was zeer overpeinzend en wanneer hij niet sprak of las, veel bezig in overdenkingen, hetwelk hem zeer bekwaam maakte om zijn gedachten zich in goede orde voor te stellen. Hij was bereid om van een iegelijk te leren, alsook gewillig om hetgeen hij wist, anderen mede te delen. Hij was zeer goed tegenover zijn vrienden en ook zeer mild jegens de armen. Maar inzonderheid jegens de huisgenoten des geloofs en de behoeftige leden van zijn eigen gemeente, aan wie hij gedurende hun ziekte en krankheid altijd de nodige ondersteuning toezond.

Hij leerde aan 4 jongelingen de academische kundigheden voor niets, en een van hen onderhield hij al die tijd op eigen kosten.

Hij was uitnemend teder over het gehele volk te Dartmouth, waarvan wij een voorbeeld zullen geven.

Toen onze vloot eens met de Fransen slaags was, riep hij zijn gewoonte samen tot een algemeen vasten, en als iemand die in zware strijd is, worstelde hij met God in den gebede voor de Kerk, voor de Staat en inzonderheid voor de arme zeelieden van Dartmouth, opdat zij van God barmhartigheid verkrijgen mochten. Hierin verhoorde hem de Heere ook, zodat er niet een uit die stad in de slag gesneuveld was, ofschoon er velen van hen in het gevecht geweest waren. Gelijk hij een getrouw gezant was van zijn Meester, stelde hij ook zijn voorbeeld tot een regel voor zijn eigen praktijk; en was zo ver van degenen die hem scholden weder te schelden, dat hij integendeel bad voor degenen die hem geweld aandeden.

Een merkwaardig voorbeeld hiervan als volgt:

In het jaar 1685 maakten enigen van het volk te Dartmouth, waarin zij door enige overheidspersonen nog gesteund werden, zijn beeltenis en droegen het tot bespottung door de straten, met *het verbod en de bul van uitsluiting* daaraan vastgehecht, wierpen het op een vreugdevuur en verbrandden het. Sommige van de toeschouwers waren zo zeer bewogen over de smaad en de verachting, die deze eerwaarde en Godzalige leraar aangedaan werd, dat zij bitterlijk weenden; en anderen spotten en schertsten. Het is opmerkelijk dat hij terzelfder tijd, ofschoon hij niets van de zaak afwist, kolen vuurs van een andere aard op de hoofden van die goddeloze mensen hoopte. Want hij was toen biddende voor de stad Dartmouth, voor deszelfs bestuur en inwoners; en toen hem bij het einde van zijn gebed de tijding werd gebracht, hief hij een gebed voor hen tot God op, met de woorden van de Zaligmaker: "*Vader, vergeef het hun, want zij weten niet wat zij doen.*"

## Memoriæ Sacrum

*Qui in studiis felix; Disputationibus acutus;  
 In Rostris Seraphicus; & Scriptus disertus;  
 In omnibus Vere eruditus & illustris;  
 Doctrina & Moribus ornatissimus;  
 Fidei, Pietatis, & Amicitie affiduus Cultor;  
 Infensissimus Erroris & Vitii Hostis;  
 Ecclesiæ Decus & Civitatis:  
 Qui postqua pro Piorum Fructu  
 Et ornandO, & vigilandO, ex bausisset Vires,  
 Domino placidi obdormivit.*

Junii 26 Anno Salutis 1691.

Æ tatis 61.

Virtutes funt illi monumento  
 Dum bic conduntur beatissima' Cineres.

Graftchrift op de eerwaarde heer

JOHN FLAVEL.

*Die in zijn studiën zo zeer gelukkig was,  
 En als een Disputant scherpzinnig op zijn pas;  
 Die een Seraphicus was in zijn geestrijk preken,  
 En sierlijk schrijven kon hetgeen hij moeste spreken;  
 Die zeer geleerd was, en daarbij beroemd in 't land  
 Wiens keurig sentiment vertoonde veel verstand;  
 Die in de zedekunst uitmuntend was ervaren,  
 En die de waarheid ook trouwhartig hielp bewaren;  
 Die de Godzaligheid en liefde steeds voorstond;  
 Die dwaling en ondeugd ook haatte in de grond;  
 Die d'ere van de kerk en burgerstaat vergrootte;  
 Die waakte en die bad voor zijn tijdgenoten;  
 Die 't land tot steunsel was, de kerke tot een stut,  
 En die zichzelf hierdoor geheel heeft uitgeput;  
 Die rust nu van zijn werk: en die ontsliep in vrede;  
 Zijn loop was nu ten eind, en zijnen strijd volstreden.  
 Vraagt gij, of denkt gij nu, wie was toch deze man,  
 Ik zeg, John Flavel, dat was zijn naam en van.  
 Zijn deugden zullen hem ten graftombe verstrekken  
 Terwijl deez' aard en zark 's mans beenderen bedekken. A.D. p-z*

VERTAALDE VOORREDE VAN DE SCHRIJVER



Het is eens opgemerkt door de geleerden Gerson, (toen de wereld op vele jaren zo oud niet was als zij nu is) dat "*Mundus Senescens Patitur Phantasias*" Dat is: *dat de oude wereld, gelijk als oude mensen, suf en grilziek wordt in haar oude jaren.*

De waarheid van deze opmerking wordt nergens meer door bevestigd dan door die prikkelende en ongegronde dromen, en die verschijnselen van gerustheid en aanhoudende voorspoed, waar de grote menigte zich in vermaakt; zelfs terwijl de zonden van de tijd zo groot, en de tekenen der tijden zo droevig en zo donker zijn, zoals zij zich nu vertonen.

Het is het oogmerk niet van dit werkje om iemand door ingebeelde gevaren af te schrikken en bevreesd te maken; veel minder om jaloersheid te verwekken, en de ongenoegens van de tijd aan te kweken; omdat het een billijke stof tot klagen is, dat alle tekenen van Gods misnoegen bij velen van ons geen betere vruchten voortbrengen, dan stoute veroordelingen en hard schreeuwende lasteringen, in plaats van *vernedering over onze zonden, en behoorlijke voorbereiding om ons kruis op te nemen, en om Christus te volgen in een weg van lijden*, hetwelk het enige doelwit en oogmerk is van dit schrijven.

Wij lezen wel de geschiedenissen van de eerste Martelaars, maar niet met een bereide ziel, om dezelve na te volgen.

Sommigen veroordelen hen als te kwistig met hun eigen bloed; en anderen prijzen wederom hun moed en standvastigheid; doch waar zijn ze, die oprecht besluiten zich te bereiden "om navolgers te zijn dergenen, die door geloof en lankmoedigheid de beloftenissen beërven?" (Hebr. 6:12), of die ze "nemen 'tot een voorbeeld van lijden en der lankmoedigheid?" (Jak. 5:10).

Het is zowel ons belang als onze plicht om tijdig te ontwaken uit onze beminnelijke, maar nochtans verderfelijke slaperigheid. De verdrukkingen en moeiten zullen te zwaarder en ondragelijker zijn, wanneer zij ons als een dief komen overvallen. Want zoals de verwachting van enige vertroosting dezelve verkort en schendt, door veel van de zoetheit vooraf daaruit te zuigen, waardoor die te minder wordt, wanneer wij tot de werkelijke genieting komen; zo verliezen ook de kwade dingen veel van hun schrik en vreselijkheid, door die te verwachten en onze gedachten veel vooraf aan dezelve te gewennen, en door onszelf daarop voor te bereiden; zodat zij dan zo zwaar, zo verbazend en ondragelijk niet zijn, wanneer ze inderdaad komen.

Dit werd ons zeer levendig door een voorbeeld opgehelderd, van de heiligen en Godzaligen Mr. Bradford, de Martelaar, die, toen de cipiersvrouw zijn kamer kwam inlopen, zeggende: "*O meester Bradford, ik breng u een zware tijding; morgen moet u verbrand worden, uw keten wordt heden gekocht en u moet aanstonds naar Newgate,*" Waarop hij terstond zijn hoed afzette, en naar de hemel ziende, zei: "*O Heere, ik dank U daarvoor; ik heb dit een lange tijd verwacht; het overkomt mij niet onverwacht, de Heere make mij hetzelfde waardig.*"

Zie dan in dit voorbeeld het bijzondere voordeel van een welbereide en gewillige ziel.

Lezer, de beker van het lijden is een zeer bittere beker, en het is zeer noodzakelijk dat wij iets in voorraad hebben om dezelve te verzoeten, opdat wij die met dankzegging ontvangen mogen. Welke nu die verzoetende ingrediënten of mengsels zijn, en hoe u deze toebereiden moet, daarover zal u de volgende redevoering enige raad en hulp geven, welke eenmaal openbaar aan het licht gebracht is geweest.

Dat dezelve ook nu in deze tijd, (waarin niets meer bestendig zijn kan) *tot verder nut en ondersteuning voor het volk Gods in hare tegenwoordige plichten strekken mag*, is de hartelijke wens en bede van uwen en der Kerken Dienaar in Jezus Christus.

JOHN FLAVEL.

## HET BESTE WERK IN DE SLECHTSTE TIJDEN.

*"Maar Paulus antwoordde: Wat doet gij dat gij weent en mijn hart week maakt? Ik ben bereid niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven te Jeruzalem voor de naam des Heeren Jezus."* Handelingen 21:13.

### HOOFDSTUK 1.

*Waarin de tekst geopend en de leer uit dezelve voorgesteld wordt.*

De Goddelijke voorzienigheid wordt nergens duidelijker in de besturing van de volken openbaar en ontdekt dan zij openbaar wordt in het schikken en in het besturen van de geesten en de bewegingen van de leraren des Evangelie. Deze zijn in een geestelijke zin vruchtbare wolken om de slagregens van evangelische zegeningen aan de wereld uit te delen. De beweging der wolken is niet willekeurig, maar zij bewegen zich zoals zij door de wind gedreven worden. Zo kunnen ook de Dienaren van het Evangelie hun standplaatsen niet uitkiezen, noch hun eigen bewegingen regeren, maar zij moeten gaan wanneer en waar de Geest en de voorzienigheid Gods hen bestuurt en leidt; zoals duidelijk blijkt uit de gevaarlijke reis naar Jeruzalem, waar de Apostel te dien tijde in betrokken was; (Hand. 20:22). *"En nu ziet, ik, gebonden zijnde door de Geest, reis naar Jeruzalem;"* zinspelende op de dampen, die in de wolken *opgebonden* zijn, en geleid worden naar de beweging van de wind. Deze reis was vol gevaar; Paulus voorzag, dat het zijn werk niet alleen was om door zijn leer het Evangelie te Jeruzalem te planten, maar hetzelfde ook nat te maken met zijn bloed. Maar zijn wil was ook krachtdadig door de wil Gods bepaald geworden, dat hij zich blijmoedig aan zijn plicht daarin overgaf, welke zwaarigheden en gevaren dezelve ook vergezellen mochten.

Het was ook zeker zijn groot voordeel, dat hem in deze zaak de wil Gods zo klaar en overtuigend geopenbaard was, want zodra bij zich opmaakte om van deze roeping Gods te gehoorzamen, werd hij door vele sterke verzoeken aangevochten om dezelve te ontwijken.

- Zijn eerste beletsel dat hem overkwam was van de discipelen te Tyrus, welke voorwendden door de Geest te spreken en tot Paulus zeiden dat hij niet zou opgaan naar Jeruzalem, (Hand. 21:4). De Heere beproefde hierdoor veelzijdig de geest van de Apostel, zoals Hij ook die jongen profeet beproefde die van Juda naar Bethel ging, (1 Kon. 13:18), maar niet met hetzelfde gevolg.
- Zijn tweede moedbeneming was te Cesaréa, waar Agabus (waarvan Dorotheüs bevestigt, dat hij een van de 72 discipelen geweest is, en die te voren geprofeteerd had van de hongersnood onder de regering van Claudius, hetwelk ook zo geschied is.) *"den gordel van Paulus nam, en zichzelf handen en voeten gebonden hebbende, zei: Dit zegt de Heilige Geest, de man, wiens deze gordel is, zullen de Joden alzó te Jeruzalem binden, en overleveren in de handen der heidenen,"* (vers 11). Ook was het hem zekerlijk niet onbekend wat hij van hen te wachten had, wanneer hij in hun handen kwam te vallen; nochtans kon ook dit hem van zijn plicht niet afschrikken.

- Maar ten derde ondervond hij zijn zwaarste beproeving van zijn dierbaarste vrienden, die hem met beweeglijke verzoeken en vele tranen bewogen, hem smekende om die reis te vermijden, (vers 12): *"Als wij nu dit hoorden, baden wij en die van die plaats waren, dat hij niet zoude opgaan naar Jeruzalem."* Zij konden zo'n leraar als Paulus was, niet overgeven; dit deed hem als wegsmelten en het brak bijna zijn hart, hetwelk nochtans gemakkelijker te doen was, dan hem van de weg der gehoorzaamheid af te brengen.

Waaruit wij in het voorbijgaan twee dingen mogen opmerken

1°. *Dat het 't Goddelijk bevel en niet Zijn Voorzienigheid is, hetwelk de regel van onze plicht is.*

2°. *Dat geen beletsels of moedbenemingen, hoegenaamd ook, ons verzuim van een bekende plicht rechtvaardigen zullen.*

Al deze beletsels kwam hij te boven; al deze moedbenemingen werden door hem overwonnen door dit heldhaftige en gans Christelijke besluit, uitgedrukt in de woorden van de tekst: *"Wat doet gij dat gij weent en mijn hart week maakt? Want ik ben bereid niet alleen gebonden te worden, maar ook te sterven te Jeruzalem voor de naam des Heeren Jezus."*

Uit welke woorden ons blijkt:

1. Een vriendelijk en zachtmoedige bestraffing.
2. Een bedarende en stillende drangreden.

1°. Hij bestraft zeer vriendelijk en zachtmoedig hem al te grote toegevende en onmatige droefheid over zijn vertrek en heengaan in deze woorden: *"Wat doet gij dat gij weent en mijn hart week maakt?"* Alsof hij wilde zeggen: Waartoe die beweeglijke, hartstochtelijke en verzoekende tranen? Waartoe al die moeite? Zij zijn slechts als zovele strikken van Satan om mijn hart af te trekken van de weg der gehoorzaamheid; gij doet zoveel als u mogelijk is om mijn hart te breken en week te maken; laat dan af om meer van deze zaak te spreken; dat bid ik u.

2°. Hij werkt ook om hun ongeregelde driften te temperen of in te nemen door een zeer bedarende en stillende drangreden, zeggende: *"Want ik ben bereid niet alleen gebonden te worden."* Ik ben bereid en bekwaam gemaakt voor het grootste lijden, dat mij in het volbrengen van mijnen plicht zal overkomen; hetzij in de gevangenis of de dood: ik ben bereid voor die beide: de vrijheid is mij dierbaar, en het leven nog veel dierbaarder; maar Christus is mij dierbaarder dan die beide.

Vraagt men nu, wat er in dit alles lag tot voldoening voor degenen, wier droefheid het was om hem zo vrijmoedig en bereid te zien?

Laten de woorden maar overwogen worden, dan zullen wij verscheidene dingen vinden om hun harten te voldoen, te stillen, en om hen gewillig te maken om zich aan de Heere over te geven. Zoals als:

1. *"Ik ben bereid;"* dat is, God heeft mijn hart geschikt en bereid gemaakt voor het grootste lijden: dit is het werk Gods: vlees en bloed zouden hier nooit toe komen, als niet al haar belangen en genegenheden ten onder gebracht en overwonnen waren door de Geest Gods. Wat doet u derhalve in dit alles, dan het oogmerk Gods tegenwerken, die mijn hart tot Zijn dienst bereid en bekwaam gemaakt heeft?
2. *"Ik ben bereid;"* dat is, mijn wil en resolutie zijn genegen en mijn hart is standvastig. U kunt mij derhalve geen groter verdriet aandoen, dan mijn hart te

ontstellen en in wanorde te brengen, door mij zulke verzoeken in de weg te leggen, om mijn vlees te doen rebelleren, en om de vijand van binnen zijn tegenstand te doen vernieuwen.

3. *"Ik ben bereid;"* dat is, mijn hart is er op gezet, om de roeping Gods te volgen, wat mij ook moge overkomen, zodat al uw tranen en smekingen, tevergeefs zijn; u kunt mij van mijn vast voornemen niet afbrengen; daarom is het beter om stil te zijn, en mij blijmoedig aan de wil des Heeren over te geven. Zo hebt gij dan gezien, de toerusting en de bereidheid van Paulus' geest, om zowel "te sterven" als "gebonden te" willen "worden te Jeruzalem voor de naam van de Heere Jezus." Dit deed hem de verzoeken zijner vrienden en de boosheid en wreedheid van zijn vijanden overwinnen. Door deze gereedheid en bereidwilligheid van zijn gemoed, werd hij over alles heen gebracht, en bekwaam gemaakt om zijn loop met blijdschap te voleindigen.

Hieruit ontstaat dan deze leerstelling:

*Dat het een gezegende en uitnemende zaak is voor het volk Gods, om bereid en gereed te zijn voor de zwaarste dienst, en het felste lijden, waartoe de Heere hen roepen mag. Dit is het waarnaar elk begenadigd hart zich uitstrekt, biddende en strijdende om het te mogen grijpen en verkrijgen.*

Maar helaas hoe weinigen zijn er, die hetzelfde verkrijgen? Het is zeker, dat er onder de menigte der belijders van dit geslacht weinigen zijn, die met Paulus hier in de tekst kunnen zeggen: *"Ik ben bereid om gebonden te worden, of om te sterven voor de naam van de Heere Jezus."*

## HOOFDSTUK 2.

*Waarin aangetoond wordt, dat, ofschoon God geen vermaak heeft in het verdrukken van zijn volk, Hij hun echter soms blootstelt aan groot en zwaar lijden; benevens een kort bericht waarom en hoe Hij hen daartoe roept.*

De goedertierenheid en ontferming Gods omtrent Zijn volk, zijn uitnemend groot en teder, (Psalm 103:13). "Gelijk zich een vader ontfermt over de kinderen, ontfermt zich de Heere over degenen die Hem vrezen." Hij heeft geen genoegen, in hen te plagen en te bedroeven; "want Hij plaagt noch bedroeft de mensen kinderen van harte," (Klaagl. 3:33). De Schriftuur bericht ons van een schijnstrijdigheid tussen de rechtvaardigheid Gods, wanneer Hij Zijn volk wil overgeven in de handen hunner vijanden; (ziet Hos. 11:8, 9). "Hoe zoude Ik u overgeven, o! Efraïm? U overleveren, o! Israël? Hoe zoude. Ik u maken als Adama? U stellen als Zeboïm? Mijn hart is in mij omgekeerd, al mijn berouw is tezamen ontstoken, Ik zal de hittigheid Mijns toorns niet uitvoeren," enz. Hetgeen aantoonde met welk een weerszin en grote onwilligheid de Heere zo'n werk doet.

Maar het werk van Zijn oordelen wordt Zijn "vreemd werk" genoemd, (Jes. 28:21). Hij heeft veel meer genoegen om Zijn liefelijke deugd van barmhartigheid te oefenen omtrent Zijn kinderen. Hierom vinden wij, dat, wanneer Hij zich opmaakt om Zijn oordelen te oefenen, Hij dan de uitvoering ervan zolang uitstelt, als de eer van Zijn naam en de behoudenis van Zijn volk zulks toelaat; ziet Jer. 44:22: "Zodat de Heere niet meer kon verdragen, vanwege de boosheid uwer handelingen, enz. Daarom is uw land geworden als een woestijn, en tot ontzetting, en tot een vloek, dat er niemand in

woont, zoals het is te dezer dage." Hij verdraagt, totdat Hij niet langer verdragen kan: ja Hij keert menigmaal Zijn toorn van hen af, (Psalm 78:38, 39). "Doch Hij barmhartig zijnde, verzoende de ongerechtigheden en verdierf ze niet; maar wendde dikwerf zijnen toorn af," enz. Hij beproeft ze door kleine oordelen en zachte kastijdingen, om grotere kastijdingen en oordelen te voorkomen, (Amos 4:6), enz. en wanneer Zijn volk onder de bedreiging van Zijn toorn vernederd wordt, dan wordt Zijn hart in medelijden over hen bewogen; (Jer. 31:18-20). En wanneer dan Zijn barmhartigheid het oordeel overwint, zo geschiedt dat met blijdschap en gejuich "Want de barmhartigheid roemt tegen het oordeel." (Jak. 2:13).

Hij voelt Zijn eigen tedere ingewanden van ontferming over hen bewegen. Hij voorziet, maar is gans onwillig om de trotse hoon van Zijn en hun vijanden in te willigen; (Deut. 32:26, 27). "Ik zei: in alle hoeken zoude Ik ze verstrooien; Ik zoude hun gedachtenis van onder de mensen doen ophouden: het ware, dat Ik de toornigheid des vijands schroomde, dat niet hun tegenpartijders zich vreemd mochten houden: dat ze niet mochten zeggen: onze hand is hoog geweest, de Heere heeft dit alles niet gewrocht."

Niettegenstaande dit alles, gebeurt het nochtans menigmaal, dat de Heere om de tergingen van Zijn kinderen hen overgeeft in de handen hunner vijanden, opdat Hij hen tuchtigt, en daardoor zich zelf verheerlijkt. Seneca (hoewel hij een heiden was), kon zeggen, "dat God Zijn volk liefhad met een mannelijke liefde, en niet met een vrouwelijke opvolging en tederheid."

Indien de nood het vordert, zo zullen zij "bedroefd worden door menigerlei verzoeking," (1 Petrus 1:6). De Heere wil liever dat zij bedroefd zullen zijn onder tegenspoed, dan dat zij ijdel en zorgeloos zullen wezen onder voorspoed. De uitnemendste geesten zijn door het scherpste lijden geoefend geweest, en zij, die nu als sterren aan de hemel schijnen, zijn als drek vertreden op deze wereld. Zie (1 Kor. 4:11-13). "Tot op deze tegenwoordige ure lijden wij honger en lijden wij dorst en zijn wij naakt, en worden met vuisten geslagen, en hebben geen vaste woonplaats; en arbeiden, werkende met onze handen; wij worden gescholden, en wij zegenen; wij worden vervolgd en wij verdragen; wij worden gelasterd en wij bidden; wij zijn geworden als uitvaagsel der wereld, en aller afschrapsel tot nu toe."

Het 11<sup>e</sup> hoofdstuk van de brief aan de Hebreëen is een "compendium" of kort begrip van de verscheidenheid en de zwaarheid van het lijden der eerste heiligen: "Zij zijn gestenigd geworden, in stukken gezaagd, verzocht, door het zwaard ter dood gebracht; hebben gewandeld in schaapsvellen en in geitenvellen. Verlaten, verdrukt, kwalijk behandeld zijnde; (welke de wereld niet waardig was) hebben in woestijnen gedood, en op bergen, en in spelonken, en in de hollen der aarde."

- Wat zeeën van het bloed der Christenen zijn er door de bloedige vervolgers niet al gestort, sedert die tijd dat de aarde de rivieren van dat kostelijke bloed heeft opgedroogd, daar de Heilige Schrift ons van getuigt? De geschiedenissen verzekeren ons, dat er in de tien eerste vervolgingen zo vele heiligen en martelaars voor Christus gedood zijn, dat men voor eiken dag in het gehele jaar wel vijfduizend tellen mag. De bloedige keizers vermaakten zich in de dood van Gods dierbaarste heiligen. Vele uitnemende Christenen werden te Rome 's nachts verbrand, om als toortsen te dienen voor hun vijanden om hen te verlichten door de straten der stad. Men meldt van acht maal honderd duizend martelaren, sedert de jezuieten opgekomen zijn uit de put des afgronds.

- Tot wat zwaar en droevig lijden gaf de Heere die dierbare dienstknechten van Christus, de Waldenzen en de Albigenzen, niet over, die het licht der Reformatie ontvingen omtrent het jaar 1260, toen de nevelen van de Antichristische duisternis de aarde bedekt en verspreid hadden? Een volk dat rechtzinnig in hun godsdienst was, als uit hun brieven, catechismussen en belijdenissen, welke nog voorhanden zijn, blijken kan. Nog eens, een volk dat van een eenvoudigen, beschaafden en ongergerlijke wandel was.
- Met hoeveel woede en onzinnigheid werden zij echter vervolgd door die goddelozen Paus Pius, zelfs tot verwoesting toe! hen verjagende naar de bossen en bergen, uitgenomen de stokouden en kinderen die niet vluchten konden, en welke onder weg gedood werden. Sommigen stierven in de spelonken en kloven van de steenrotsen de hongerdood; anderen werden wel acht uren lang op een pijnbank uitgerekt; sommigen werden met ijzeren roeden geselsd en wederom anderen werden van de toppen van steile hoogten afgeworpen, zodat zij te bersten vielen.
- Wat zijn de landen Frankrijk, Engeland en Ierland wel niet tot bloedige slachthuizen gesteld geweest door de Paapse wreedheid!
- Daar zoude uit elke historie meer kunnen verhaald worden dan een teerhartig lezer het herhalen daarvan zou kunnen verdragen.

Hetgeen de Heere toen gedaan heeft, dat kan Hij wederom doen. Wij zijn niet beter dan onze vaderen. Daar hangen donkere wolken van toorn met een dubbele last van verderf, zo maar de Heere gebiedt, dat zij over ons zullen uitbreken. Wij behoeven ons niet in te beelden dat de woede van de Satan verminderd is, nu zijn koninkrijk ten einde loopt, (Openb. 12:12), noch ook, dat de wreedheid en de list van zijn werktuigen om te verderven nu minder zijn, dan te voren. Het is waar, dit land heeft een langen tijd rust genoten, en dit geslacht weet van de marteldood zeer weinig meer, dan de historie van voorgaande tijden hetzelfde daarvan aanwijzen; maar niemand bedriege zichzelf met een verwachting van een altijddurende rust.

Augustinus oordeelde, dat het bloedige zweet, dat van het lichaam van Christus liep in de hof van Gethsémané het scherpe en zware lijden betekende, dat Zijn verborgen lichaam naderhand zoude lijden. En het is ook zeker, dat dit lijden "de overblijfselen van de verdrukkingen van Christus" worden genoemd, (Kol. 1:24). Het is waar, Zijn persoonlijk lijden is wel ten volle volbracht bij. ene opstanding; die beker was tot de boorde toe vol, zodat geen druppel lijden daar meer bij toegedaan kon worden; maar Zijn lijden in Zijn verborgen of geestelijk lichaam is nog niet volkomen. Door Zijn persoonlijk lijden heeft Hij de toorn Gods ten volle gedragen en genoeg gedaan; maar het lijden van Zijn volk heeft de toorn en de grimmigheid van de mensen nog niet genoeg gedaan. Ofschoon miljoenen van Gods dierbare heiligen hun bloed voor Christus gestort hebben, wier zielen nu onder het altaar uitroepen: "Hoe lang, o Heilige en ware Heerser! hoe lang?" (Openb. 6:10). Nochtans volgen er een grote menigte op hetzelfde pad van de vervolging, en er moet nog veel christenbloed gestort worden eer de verborgenheid Gods vervuld zal zijn; zodat niettegenstaande deze heldere tussenpoos, de wolken echter schijnen weder te keren na de regen. Dus ziet gij tot welk zwaar lijden de ontfermende God Zijn bemind volk en dierbare kinderen soms geroepen heeft.

Nu, God de Heere mag gezegd worden Zijn volk tot het lijden te roepen, wanneer Hij hen door Zijn voorzienigheid zo omheind, dat zij geen weg hebben om het lijden te ontgaan, dan door te zondigen. Al wat de Voorzienigheid met zo'n dilemma, of wederzijds klem- of drangredenen bewerkt, is voor ons een duidelijke bekendmaking

van Gods wil in dit geval. Wij mogen nu geen buitengewone roeping tot het lijden verwachten, zoals sommige heiligen vanouds gehad hebben, (Gen. 22 :2 en Hand. 9:16); maar wanneer onze weg door de Voorzienigheid zo toegemuurd wordt, dat wij het lijden niet ontgaan kunnen, dan door over de muur van het gebod te klimmen, dan wil God dat wij die engte en dat voorval zullen aanzien als Zijn roeping tot het lijden. Indien men nu mocht vragen, *waarom de Heere, die zo tot barmhartigheid en ontferming genegen is, Zijn volk door Zijn voorzienigheid zo menigmaal in een weg van lijden omtuint en insluit?* Dan moet men weten, dat Hij zulks doet:

- Vooreerst. Ter verklaring van Zijn eigen heerlijkheid. En dan
- Ten tweede. Ter bevordering van Zijns volks gelukzaligheid.

A. Hierdoor verklaart de alleen wijze God de heerlijkheid van Zijn naam, de rechtvaardigheid van Zijn wegen en handelingen opklarende door het lijden en de verdrukkingen van Zijn eigen volk. Hierdoor zal aan de wereld geopenbaard worden, dat, hoe lief Hij Zijn volk anders ook heeft, Hij echter hun zonden niet inwilligt noch beschermt. Willen zij zo ontrouw worden om Zijn zegeningen en weldaden te misbruiken, Hij zal zo rechtvaardig zijn om hen te doen lijden om hun zonden; en zal zo door dat zelfde lijden, zorgdragen voor Zijn heerlijkheid, die door hen voor de ogen van de wereld verduisterd was. Hij haat de zonde niets minder omdat die in Zijn eigen volk gevonden wordt; (Amos 3:2). "Uit alle geslachten des aardbodems heb Ik ulieden alleen gekend: Daarom zal Ik al uwe ongerechtigheden over ulieden bezoeken." En schoon Hij tot verheerlijking van Zijn barmhartigheid hun zonden wil vergeven, zo zal Hij nochtans tot verklaring van Zijn rechtvaardigheid, "wrake doen over hun daden." (Psalm 99:8).

Daarenboven geeft Hij, door Zijn volk aan zulk zwaar lijden bloot te stellen, een bekwame gelegenheid, om de heerlijkheid van Zijn macht in hen te ondersteunen, en van Zijn wijsheid, in de wonderbare wegen van hun ontkoming en verlossing te openbaren. Het is een van de grootste wonderen van de wereld, hoe de kerk staande blijft onder zulke geweldige en aanhoudende aanvallen van hun vijanden. "Ik zal mij nu daar henen wenden, om te bezien dat grote gezicht. Waarom het braambos niet verbrand," zei Mozes, (Ex. 3:3). Dit brandende braambos was een levendig zinnebeeld van de kerke Gods in Egypte; die krakende vlammen betekenden de hitte van hare verdrukking en vervolging; dat het "braambos in de vlam niet verteerde," betekent de macht van God in hare bewaring. Daar is geen volk dat zo bevoorrecht, zo beschermd en zo verlost wordt, als het volk Gods. Veel minder tegenstand, dan die de kerke Gods heeft uitgestaan heeft de grootste en machtigste monarch in de wereld, ten onder gebracht en verwoest.

Niet minder wonderlijk is de wijsheid Gods in het teleurstellen van de diepste raadslagen en snoodste ontwerpen van de hel, tegen Zijn arm volk. Hier kunnen wij zien, hoe een al wijze God een boosaardige en listige duivel wederstaat, zijn diepste ontwerpen en praktijken van vele jaren lang geheel verbrekende in één ogenblik, en dat zelfs bij de eerste geboorte en het tijdstip van hun uitvoering, (Esther 6:1), de goddeloze verstrikkende in het werk van zijn handen, doende hun eigen tongen op hen aanvallen, en zulke wonderbare verlossingen door Zijn eigene hand uitwerkende, die hen met schrik, verbazing en verwondering vervullen. Psalm 126:1: *"Als de Heere de gevangenen Sions wederbracht, waren wij zoals degenen, die droomden."*



B. Zoals God door het lijden en de verdrukkingen van Zijn volk, voor Zijn eigen heerlijkheid zorgdraagt, zo bevordert Hij hun gelukzaligheid in winst daar grotelijks door. Want

1. Deze verdrukkingen zijn als zo vele gelegenheden en middelen, geschikt om de verborgenheden huns harten te doden. Daar groeit zoveel welig onkruid op de beste akker, dat die zo'n scherpe winter nodig heeft, om het te doen verrotten. En het is ook zeker, indien wij de nederigheid, de hemelsgezindheid, verachting van de wereld, en de verlangende begeerten naar de hemel, de ware belangstelling en het voordeel van de kerk achten te zijn, het dan klaarblijkelijk is, dat niets bare belangstelling of voordeel meer bevordert, dan een lijdende toestand; de verdrukking doodt die verdorvenheden, welke de voorspoed verwekt en aankweekt.
2. Door zulke beproevingen wordt hun eigen oprechtheid tot hun blijdschap en voldoening opgeklaard. Langs dezen weg wordt menige twijfeling en vrees, die hen langen tijd verstrikt of gekweld had, weggenomen en beantwoord. Wanneer de verdrukking hun bewijs en beproeving van hun hart gegeven heeft, zal een scherpe beproeving, waarin de Heere ons bekwaam maakt om getrouw te zijn, meer toebrengen om onze vrees en twijfelingen op te lossen dan al de predikatiën, die wij in ons gehele leven gehoord hebben, doen konden.
3. Deze leidingen en beproevingen van de kerk zijn verordend en geschikt om hen van een grote menigte van geveinsden te bevrijden, die haar zowel tot een schandvlek als tot een last waren, (Amos 9:9, 10). De verdrukkingen zijn als een smeltkroes om het schuim af te scheiden van het zuivere en edele goud. Daar worden een menigte van geveinsden, zoals vliegen in een heten zomer, door de voorspoed van de kerk voort geteeld; maar dit winterweder doet haar sterven. Daar waren in de hof van de kerk een menigte van prachtige belijders, zoals als schone bloemen op het veld, waarin zij in de trotsheid en verhovardiging van hun gaven en belijdenissen, gedurende hunnen voorspoed, blijven staan; maar "als de wind daar over gaat, zijn ze niet meer, en bare plaats kent ze niet meer," (Psalm 103:16). De donder en bliksem is zeer verschrikkelijk voor de mens; nochtans zijn ze uitnemend dienstig om de lucht te reinigen en te zuiveren.
4. De verdrukking van de kerk is geschikt en geheiligd om de ware gelovigen aan elkander in liefde te verbinden. De tijden van algemeen lijden, zijn tijden van verzoening en van ware vriendschap, onder het volk Gods. Nooit beminnen ze elkander meer, dan wanneer zij het meest vervolgd worden; nooit werden zij meer verenigd, dan wanneer zij het meest verstrooid worden: "Alsdan spreken die de Heere vrezende, een ieder tot zijnen naaste," (Mal. 3:16). Daar is gewis in de gemeenschap van hetzelfde lijden iets dat bemind makende en verbindende is; maar nog meer in de ontdekking die de vervolging te weeg brengt van de oprechtheid onzer harten, die te voren mogelijk met jaloezieën bezet waren. En daar is nog meer dan dit alles in de bestraffingen en tuchtigingen van de roeden, waardoor zij vernederd worden in hun trotsheid, darterheid en bitterheid des geestes tegen elkander, zodat zij genoodzaakt worden, om onder een gevoel van hun ongerechtigheden uit te roepen: "Gedenkt ons de vorige misdaden niet," enz. (Psalm 79:8).
5. Door die verdrukkingen en moeilijkheden worden zij tot hun plichten opgewekt, en ook geleerd om meer aanhoudende, geestelijk en vurig te bidden. O, welk een vadsigheid en oude sleur is er niet gereed om in de beste harten in te dringen in een tijd van voorspoed; maar wanneer de storm opsteekt en de zee beroerd en onstuimig is, dan roepen zij uit, zoals de discipelen tot Christus riepen: "*Heere,*

*behoed ons; want wij vergaan."* Men zegt, dat muziek op het water het allerliefelijkst is; maar hiervan ben ik verzekerd, dat de zoetste melodie des gebeds op de diepe wateren van de verdrukking is.

Om deze en vele andere rechtvaardige wijze en heilige doeleinden laat de Heere de verdrukkingen en vervolgingen van Zijn volk toe.

### HOOFDSTUK 3.

*Waarin aangetoond wordt, dat de Heere gewoon is om Zijn volk van het naderend lijden en verdrukking vooraf te vermanen; benevens een kort bericht van de wijze hoe en de redenen waarom Hij Zijn volk zo vooraf waarschuwt.*

Gelijk Paulus vele duidelijke voorvermaningen en bekendmakingen ontving van het lijden, hetwelk hem te Jeruzalem overkomen zou, opdat hij niet overrompeld en verbaasd zou zijn, wanneer dezelve kwam; zo is de Heere gewoon (ofschoon niet altijd op zo'n onmiddellijke en buitengewone wijze) de wereld, en inzonderheid Zijn Eigen volk van grote beproevingen en lijden vooraf te vermanen. "Gewisselijk de Heere zal geen ding doen, tenzij dat Hij zijn verborgenheid aan Zijn knechten de profeten geopenbaard heeft." (Amos 3:7).

- De Heere gaf, toen Hij de zondvloed op de aarde brengen zou, wel honderd twintig jaren vooraf de waarschuwing eer dezelve kwam, (Gen. 6:3).
- Toen Hij Sodom verderven wilde, zei Hij: "Zal Ik voor Abraham iets verbergen, wat Ik doe?" (Gen. 18:17). Zo'n ontdekking omtrent hetzelfde oordeel gaf Hij ook aan Lot, (Gen. 19:12-14).
- Zo ook, wanneer het gevankelijk wegvoeren van de Joden nabij was, ontving het volk daarvan vooraf vele waarschuwingen; God liet hen waarschuwen zowel op een toedienende wijze, als door Zijn voorzienigheid; Hij liet hen waarschuwen door Zijn profeten, (Ezech. 3:17). "Menskind, Ik heb u tot een wachter gesteld over het huis Israëls. Zo zult gij het woord uit Mijn mond horen, en hen van Mijntwege waarschuwen."
- En toen de tijd naderde om het bepaalde oordeel over Jeruzalem en over de tempel uit te voeren, hoe duidelijk voorzei Christus zulks toen het volk! (Lukas 19:43, 44). "Want daar zullen dagen komen, dat uw vijanden een begraving rondom u zullen opwerpen, en zullen u omsingelen, en u van alle zijden benauwen. En zullen u tot de grond neerwerpen; en uw kinderen in u." enz.
- Wanneer nu die storm bereid was om uit te breken, zo verhaalt ons hun eigen historieschrijver Joséfus dat er een stem in de hemel gehoord is geworden, zeggende: *Migramus binc!* Laat ons vanhier gaan!
- En Tacitus spreekt hier ook van in zijn Annalen of jaarboeken, bevestigende, "dat het meer dan cent menselijke stem was, die hen aanzet dat God weg ging wijken, en dat dezelve met een ruisend geraas als van mensen die uitgingen, vergezeld ging." Dit waren buitengewone waarschuwingen.
- Dergelijke tekenen heeft God ook aan andere volken gegeven door vreselijke Eclipsen van de hemelse lichamen: grote en iets kwaads beduidende kometen, aardbevingen en andere tekenen van oordelen meer.

Ofschoon wij nu geen grond hebben om zulke buitengewone waarschuwingen te verwachten, zo hebben wij nochtans de waarschijnlijkste en zekerste tekenen van naderende ellenden, dewelke, zo zij ons onverwacht overkomen, de schuld daarvan

moet liggen in onze onverschoonlijke onopmerkzaamheid en verzuim, want wij hebben hierin een vasten regel om onszelf in deze zaak te besturen; en die is: *Wanneer dezelfde zonden in een volk gevonden worden, die de toorn Gods gebracht hebben over enig ander volk, is dit een duidelijk teken dat het oordeel aan de deur ligt; want God is onveranderlijk, heilig en rechtvaardig; en wil datgene in het een volk niet begunstigen, hetwelk Hij in een ander volk gestraft heeft; noch datgene in de een eeuw zegenen, hetwelk Hij vervloekt heeft in een andere eeuw.*

Op dezelfde grond is het, dat de Apostel de Korinthiërs waarschuwde, door het voorbeeld van de Israëlieten, wier zonden hen verdorven hadden in de woestijn, (1 Kor. 10:11). "En deze dingen alle zijn henlieden overkomen tot voorbeelden, en zijn geschreven tot waarschuwing voor ons." Alsof hij had willen zeggen: Ziet op die dode lichamen, welke, als het ware, op het strand van de Schriftuur geworpen zijn, u tot voorbeelden en tot waarschuwing, volg toch diezelfde koers niet, opdat u dezelfde vloek niet overkome; indien u in diezelfde voetstappen wandelt, dan hebt u dezelfde straf te verwachten, God is nu niet minder rechtvaardig dan toen, en zal in u zowel de zonden straffen, als Hij dezelve in hen gestraft heeft.

Laat ons eens zien en overwegen, wat die tergingen waren, welke de toorn Gods over Zijn eigen Israël herhaald hebben. Een volk dat Hem zo nabij en dierbaar was; als ook een volk aan hetwelk Hij zoveel van de rijkdom van zijn lankmoedigheid besteed en ten koste heeft gelegd, als aan enig volk in de wereld; opdat wij zo staat mogen maken, hoe het heden met ons gelegen is, en wat het lot schijnt te zijn van dit zondig en tergend geslacht, en dan zullen wij uit overeenstemming van alle Profeten bevinden, dat deze zonden de onmiddellijke voorlopers en eigenlijke oorzaken van hun verderf waren.

Vooreerst.

De verdorvenheid in de Godsdienst ontstak de toorn Gods, en verhaastte hun verderf. (Psalm 106:39-42). "En zij ontreinigden zich door hun werken, en zij hebben gehoereerd door hun daden. Dies is de toorn des Heeren ontstoken tegen Zijn volk. En Hij heeft een gruwel gehad aan Zijn erfdeel. En Hij gaf ze in de hand van de heidenen, en hun haters heersten over hen. En hun vijanden hebben hen verdrukt; en zij zijn vernederd geworden onder hun hand." Zij die het juk van Christus niet willen dragen, die zullen door het ijzeren juk van de mensen verdrukt en gepijnigd worden. Er is niets dat de toorn Gods meer ontsteekt en opwekt, dan het vervalsen van Zijn dienst. Een man zal duizend zwakheden in de vrouw van zijnen schoot verdragen, maar haar ontrouw tegen het huwelijksverbond zal zijn hart breken. Maar de wijze van de mensen die zo verongelijkt en smart aangedaan zijn, drukt de Heere ook zichzelf hier over uit, (Ezech. 6:9). "Omdat Ik verbroken ben door hun hoerachtig hart, dat van Mij afgeweken is, en door hun ogen, die hun drekgoden nahoereren." De mensen kunnen geen zekerder noch spoediger weg tot hun verderf vinden, dan hun eigen vonden in te voeren, in de dienst van God.

Ten tweede.

De onverbeterlijke halsstarrigheid en onboetvaardigheid onder zachte slagen en kleinere oordelen baant de weg voor een gehele verwoesting. In Amos 4:6-12 lezen wij, dat de Heere het volk beproefd had met gebrek aan brood, met brandkoren en met honigdauw, met pestilentie en met het zwaard; maar alles te vergeefs; want het overblijfsel dat die oordelen ontkomen was, (schoon het als een brandhout uit het vuur

was gerukt) was nochtans door die kleinere, zachte en gematigde oordelen niet bekeerd noch verbeterd geworden.

Ten derde.

De verharding en ongevoeligheid van Gods slaande hand, en de tekenen van zijn gramschap waren tergende oorzaken en voorlopers van hun nationale verwoesting. Zij zagen de hand Gods niet, wanneer dezelve opgeheven was, noch zij werden niet vernederd onder dezelve wanneer die op hen was. De band des Heeren wordt gezegd *verhoogd te wezen*, wanneer Zijn voorzienigheden zich bereiden en in postuur stellen ter onzer verdrukking, wanneer de wolken des oordeels zich boven ons hoofd vergaderen, en hoe langer hoe donkerder worden; zoals die waren over hen, en heden zijn over ons, maar die niet opgemerkt werden (Jes. 26: 11). "Heere is Uw hand verhoogd? Zij zien het niet." En, dat de hoogte van hun onopmerkzaamheid is, zij bleven nog ongevoelig en zorgeloos toen de hand Gods op hen was; (Jes. 42:24, 25.) "Wie heeft Jakob tot een plundering overgegeven, en Israël de rovers?"

Is het niet de Heere? Hij, tegen wien wij gezondigd hebben? Want 'zij wilden niet wandelen in Zijn wegen, en zij hoorden niet naar Zijn wet. Daarom heeft Hij over hen uitgestort de grimmigheid zijns toorns en de macht des oorlogs. En Hij heeft ze rondom in vlam gezet, maar zij merkten het niet; en Hij heeft ze in brand gestoken, maar zij nemen het niet ter harte." O, wonderbare dwaasheid en onverstand! Het waren niet enige druppelen van Zijn toorn, die Hij over hen uitstortte, maar het was de grimmigheid zijns toorns; het waren geen kleine schermutselingen van Zijn oordelen met hen, maar het was de macht des oorlogs, het waren niet enige bijzondere slagen omtrent enkele personen of families, maar Hij zette ze rondom in vlam; Het was een algemene verbranding, nochtans had dit alles hen niet doen ontwaken.

Ten vierde.

De vervolging van Gods trouwe dienaren en volk was een andere zonde, die het verderf van hun natie aanbracht, en een teken dat hetzelfde voorspelde; zie 2 Kron. 36:15, 16: "En de Heere, de God hunner vaders zond tot hen door de hand van Zijn boden vroeg op zijnde, om die te zenden; want Hij verschoonde Zijn volk, en Zijn woning. Maar zij spotten met de boden Gods, en verachtten Zijn woorden; zij verleidden zichzelf tegen Zijn Profeten; totdat de grimmigheid des Heeren tegen Zijn volk opging, dat er geen helen aan was." Daar was ook nog een getal oprechte zielen onder hen, die de Heers zochten te dienen volgens Zijn eigen voorschrift; maar een strik was hen gelegd te Mispa, en een uitgespannen net op Thabor, (Hos. 5:1). En dit verhaastte het oordeel over hen. Mispa en Thabor waren plaatsen, die tussen Samaria en Jeruzalem gelegen waren, waar de ware Godsdienst was; in die plaatsen hadden de Priesters verspieters geplaatst om hen waar te nemen en aan te brengen; zodat het zeer gevaarlijk geworden was om de zuivere en onvervalste Godsdienst bij te wonen; hetwelk hun verderf zeer haastig aanbracht.

Ten vijfde.

De wegneming van Godzalige en nuttige mannen door de dood op eens meer dan gewone verrassende wijze, was hen een teken van eens naderende verwoesting. (Jes. 57:1). "De rechtvaardige komt om en daar is niemand die het ter hart neemt; en de weldadige lieden worden weggeraapt, zonder dat er iemand op let, dat de rechtvaardige weggeraapt wordt voor het kwaad." In dit geval handelt de Heers met Zijn volk, zoals een landman met zijn koren in een slechte oogst; die, wanneer hij een storm ziet aankomen, hetzelfde met allen spoed in zijn schuur haalt. Of als een

zorgdragende vader omtrent zijn zonen, die, wanneer zij buiten 's lands ter school liggen, zijn paarden en zijn rijtuig zendt, om ze met alle spoed thuis te halen, wanneer hij hoort dat de pest in die plaats uitgebroken is. Op deze grond is het dat Amos zichzelf beklaagt, (Micha 7:1). "Ai mij! want ik ben als wanneer de zomervruchten zijn ingezameld, als wanneer de nalezingen in de wijnoogst geschied zijn; daar is geen druif om te eten, mijne ziel begeert vroegrijpe vrucht."

Helaas! wil hij zeggen, wat droevige dagen zijn er voorhanden? Wat ellenden moet ik mij niet voorstellen te zullen zien? De aangename druiventrossen (dat zijn de samenkomsten van de heiligen) zijn ingezameld door de dood; daar zijn maar weinigen overgelaten, hier en daar slechts een enkel heilige, zoals als druiven na de wijnoogst; "twee of drie in de top des oppersten twijgs."

Ten zesde.

Het algemeen verval van het leven en de kracht van de Godzaligheid onder degenen die overgebleven waren, voorspelde ook, dat het verderf aan de deur lag: dit is zowel eens tergende zonde als een voorlopend teken van nationale ellende en rampspoed. (Hos. 4:18). "Hunlieders zuiperij is afvallig." Zijnde dit een zinnebeeld dat zeer levendig de dodigheid en oude sleur van het volk in de dienst van God te kennen geeft. Hun drank was als zuur geworden en verslagen, die al zijn kracht en smaak verloren had, en verschaald geworden was. Zo waren ook hun plichten, er was geen geestelijk leven, aandoening of geur in; zij hoorden alsof zij niet hoorden en zij baden alsof zij niet baden; de Goddelijke ordonnantiën waren hun als ordonnantiën van mensen, "welke die alle," zegt de Apostel, "verderven door het gebruik." (Kol. 2:22).

Ten zevende.

Eindelijk waren ook hun onderlinge driften, krakelingen en verdeeldheden klaarblijkelijk kenmerken van nationale ellenden en verwoestingen; want toen "benijdde Efraïm Juda, en Juda benauwde Efraïm." (Jozua 11:13). "De dagen van de bezoeken zijn gekomen, de dagen van de vergelding zijn gekomen; die van Israël zullen het gewaar worden; de profeet is een dwaas, de man des geestes is onzinnig; om de grootheid uwer ongerechtigheid is de haat ook groot, (Hoséa 9:7).

Wanneer nu zulke merktekenen van Gods gramschap onder enig volk zich vertonen, dan waarschuwt de Heere hen daardoor, als door zoveel schitterende meteoren en flikkerende kometen, dat Zijn oordelen nabij, ja zelfs aan de deur zijn. Deze tekenen behoorden alle mensen op te merken, en met beving te aanschouwen.

Vraagt men nu, *waarom God doorgaans zulke waarschuwingen van Zijn toorn en gramschap geeft, eer dezelve komt?*

Ik antwoord:

1. Om de uitvoering ervan te voorkomen.
  2. Om dezelve dragelijker te maken.
  3. Om de onverbeterlijken buiten alle verontschuldiging te stellen.
1. *De waarschuwing wordt gegeven met het oogmerk om de uitvoering van de oordelen te voorkomen.* (Amos 4:12). "Daarom zal Ik u alzo doen o Israël! Omdat Ik u dan dit doen zal, zo schik u o Israël! om uwen God te ontmoeten." Dat is: schikt u om Mij te ontmoeten in de weg van mijne gerichten, door vernedering en voorbedding, om de uitvoering ervan te voorkomen. Wat was anders het oogmerk Gods in het zenden van de profeet Jona, naar de grote stad Ninevé, dan om haar op te wekken tot bekering, ter voorkoming van haar verderf en ondergang? Dit wist

Jona dat des Heeren mening was, hoe vreemd de woorden van Zijn zending ook waren; en daarom ontweek hij de zending tot beveiliging van zijn eigen achtung als wetende, dat, indien zij zich op de gegeven waarschuwing bekeerden, de genadige natuur Gods zeer spoedig in ontferming en medelijden over hen zoude wegsmelten, en dat de vrije genade hem als een leugenaar zou doen schijnen. Want zo moet men zijn woorden uitleggen, (Jona 4:2). "Och Heere! was dit mijn woord, als ik nog in mijn land was? Daarom kwam ik het voor, vluchtende naar Tharsis, want ik wist, dat Gij een genadig en barmhartig God zijt, lankmoedig en groot van goedertierenheid, en berouw hebbende over het kwaad." Alsof hij zei: *ja Heere, ik wist te voren wel dat het hiertoe komen zou. U zendt mij volstrekt om Uw oordelen tegen Ninevé te verkondigen, en ondertussen is er niets, dat U meer begeert, dan dat te voorkomen door hun bekering. En zo heeft Uw barmhartigheid mijn achtung en eer ten toon gesteld, door hen voor het verderf te bewaren.*

2. God waarschuwt Zijn volk tegen Zijn oordelen, om dezelve dragelijk te doen zijn, wanneer zij komen. De verwachte en tegemoet geziene verdrukkingen zijn op ver na zo zwaar niet, als die, welke door verrassing ons overkomen; want zoals de lange verwachting van enige weldaad deze minder zoet en aangenaam doet zijn, omdat onze gedachten deze vervroegen, en vooraf veel van haar zoetheid uitgezogen hebben; zo doet ook de verwachting van oordelen, eer deze ons overkomen, hen minder bitter en zwaar zijn dan ze anders wezen zouden, dewijl de ziel door gedurige overdenkingen zichzelf daaraan gewend, en zich voor deze bereid heeft om ze te onthalen; zoals als Paulus hier in de tekst. Aldus handelde ook Christus met Zijn discipelen; om de ergernis en verrassing te voorkomen, over die dagen van de vervolging, welke hun overkomen zouden, voorspelde Hij leun dezelve, en gaf hun getrouw waarschuwingen, eer deze hun overkwamen. Joh. 16:4: "Deze dingen heb Ik tot u gesproken, opdat, wanneer de ure zal gekomen zijn, gij deze moogt gedenken dat Ik ze u gezegd heb."
3. Hij waarschuwt Zijn volk tegen de naderende oordelen en gevaren, om de onverbeterlijken geheel hun onschuld te benemen; en opdat degenen die geen gevoel van de zonde, noch enige zorg hebben om het verderf te vermijden, geen voorwendsels voor hun dwaasheid mochten hebben, wanneer de oordelen hen overvallen. Jer. 13:21, 22: "Wat zult gij zeggen, wanneer Hij bezoeking over u doen zal?" enz. Wanneer gij dan in uwe harten zult zeggen: Waarom zijn mij deze dingen bejegend? Om de veelheid uwer ongerechtigheid zijn uwe zomen ontdekt, en uwe hielen hebben geweld geleden." Alsof Hij zeggen wil: Wat pleitrede of verdediging is u na zovele getrouwe waarschuwingen en vroegtijdige vermaningen overgelaten? U kunt niet zeggen, dat Ik u verrast heb, of dat Ik u bedorven heb eer u gewaarschuwd werd; uw verderf dan is uit uzelf voortgekomen.

## HOOFDSTUK 5.

*Waarin de uitnemendheid van een hart, dat voor het zwaarste lijden bereid is, getoond wordt, ook welk een zware zaak het is om bereid te wezen om gebonden te worden, of om voor Christus te sterven, zoals Paulus hier in de tekst.*

"Ik ben bereid." O zalige gestalte van geest! Hoe bezwaard, maar tevens hoe gelukkig is het niet, om een hart te hebben dat zo gesteld is? Elk Christen kan wel zeggen: Ik wilde dat ik bereid was; en bidden, *Heere, maak mij bereid voor het lijden*. Maar weinigen kunnen zeggen: *Ik ben bereid, mijn hart is gereed en bekwaam gemaakt voor zo'n werk*. Nochtans toont ons dit voorbeeld, dat het verkrijgbaar is. Welk een zalige zaak het nu is, om die gestalte te bekommen, zullen ons de navolgende bijzonderheden overvloedig en overtuigend aanwijzen.

Vooreerst. De gereedheid voor het lijden zal het hart van een Christen tot een heilige rust en stille bedaardheid brengen in een tijd van lijden; als ook die angstvalligheid, beroering en ontsteltenis des gemoeds voorkomen, die aan de verdrukkingen zo'n groot gewicht geven. Hoe meer zorg, vrees en kwellingen wij hebben voordat het lijden komt, hoe stiller, geruster en bedaarder wij naar alle waarschijnlijkheid zijn zullen, wanneer het ons werkelijk overkomt. Het is wonderlijk om aan te merken, met welke vrede en lijdzaamheid Job zijn verdrukkingen droeg en ontving. Die, wanneer wij haar soort, haar trappen en de wijze hoe deze hem overkwamen, overwegen, iemand zou doen denken, dat ze hem ten minste ontzet en verbaasd zouden hebben, en zijn ziel (hoe begenadigd en gedood deze ook was) in een grote verwarring zou hebben doen komen. Nochtans vinden wij het tegendeel; nooit zegepraalde iemand meer over zijn verdrukkingen, dan hij; hij aanbidt God, hij erkent Zijn hand en geeft zichzelf over aan des Heeren welbehagen, (Job. 1:21, 22). Waar kwam dit nu vandaan? Het is zeker, indien zijn verdrukkingen hem bij wijze van verrassing en overrompeling waren overgekomen, dat hij ze dan nooit op zo'n wijze gedragen zou hebben; maar hij had zich in de dagen van zijn voorspoed en vrede voor zo'n tijd als deze al bereid, (Job. 3:25, 26). "Ik vreesde," zegt hij, "een vrees, en zij is mij aangekomen; en wat ik schroomde is mij overkomen. Ik was niet gerust, noch was niet stil en rustte niet, en de beroering is gekomen." Hij had die ter hart genomen, eer deze kwam, en daarom beroerden deze hem niet, noch braken ze zijn harte.

Op gelijke wijze stond Habakuk op zijn wacht; dat is: hij maakte zijn aanmerkingen op het woord en op de waarschijnlijke uitkomsten van de Voorzienigheid, waardoor hij een duidelijk vooruitzicht bekwam van die benauwde dagen, welke aanstaande waren, hetwelk, schoon het hem beroerde in zijn plaats, hem echter ruste gaf ten dage van de benauwdheid, (Hab. 3:16-18). Daar is ten dage van de benauwdheid een tweevoudige rust, namelijk een rust van verlossing, en een rust van vergenoeging.

Het is een wonderlijke genade, wanneer men in zijn eigen gemoed rust vindt, en als men inwendige vrede en kalmte van gemoed geniet, wanneer er naar buiten geen rust te vinden is. Nu, de enigste weg om dit te verkrijgen, is om de benauwde tijden te voorzien, daarop staat te maken, en zich behoorlijk daarvoor te bereiden. Het kwaad, dat bij wijze van overrompeling komt, is niet alleen een verbazend maar ook een verderfelijk kwaad. Het is een zeer droevige verzwaring om een ellende te gevoelen, eer wij deze gevreesd hebben; die ellenden welke de mensen zorgeloos vinden, laten

hen gewoonlijk hopeloos: de vijand, die ons achterna jaagt, heeft een grote kracht om ons te verderven; en nochtans is dit het gewone geval van de wereld, (Pred. 9:12). "Dat ook de mens Zijn tijd niet weet, zoals de vissen, die gevangen worden met het boze net; en zoals de vogelen, die gevangen worden met de strik: zoals die, alzo worden de kinderen van de mensen verstrikt ten bozen tijd, wanneer dezelve haastelijk over hen valt." Dus verging de oude wereld; daar was maar één Noach, die door de Zondvloed bezorgd was; ook werd hij alleen met zijn huisgezin in deze bewaard; alle anderen waren "etende en drinkende, huwelijgende en ten huwelijk uitgevende, totdat de vloed kwam, en hen allen weg nam." (Matth. 24:38). De mensen wilden hun vooruitziende talenten niet gebruiken; maar omdat het heden alles gerust is, zo besluiten zij, dat het morgen ook zo zijn zal. Zij, die gerust zijn in hun woning en een zachte peluw onder hun hoofden hebben, zijn gereed om in zorgeloosheid in slaap te vallen, en om vermakelijk te dromen van een bestendige rust en vrede, zeer onwillig zijnde, dat hun vleselijk vermaak gestoord worde met naargeestige gedachten van veranderingen en lijden.

De geschiedschrijvers verhalen ons, dat de lucht onmiddellijk voor een aardbeving zeer stil en helder is en dat de wind voor een grotere slagregen gewoonlijk zeer stil is: was het gelaat van de twee oorzaken noch veel gunstiger en bemoedigender, als hetzelfde nu nog is, zo zou er evenwel nog reden genoeg zijn voor allen, die wijs van hart zijn om te vrezen en te beven, onder de overweging van die nationale schuld die vergaderd wordt, en die zeker benauwdheid en verdrukking voort zal brengen.

O, Christenen, maak toch staat op dagen van de bezoeken; bereidt u voor een storm, en bezorgt u een ark, een schuilplaats in Christus en in de belofte, indien u anders rust en vrede verwacht voor uw eigen geest, wanneer de aarde vol oproer en verwoesting zal zijn.

Ten tweede.

Onze bereiding voor het lijden is een uitnemend voorrecht van de vroomheid en oprechtheid in de zaken van de Godsdienst. Hij die staat maakt op het lijden, en dagelijks werk heeft met zijn eigen hart, deszelfs verdorvenheden dodende, en tegen zijn wereldse genegenheden strijdende, zijn hebbelijke genade opwekkende en bereid makende, besluitende in des Heeren sterkte om zijn lot met Christus te nemen, hoe en waar het ook vallen mag. Dit is de mens, die met goed beraad met Christus op Zijn eigen voorwaarden verenigd is, en die ook schijnt een standvastig en overwinnend Christen te zullen zijn.

En wat de geveinsden (Christus' zomervrienden) aanbelangt, die hebben hun uitvluchten tegen de strengheid van de godsdienst, zich beijveren om zichzelf te beveiligen, en om zich te verzekeren voor het gevaar, of anders lopen en draven zij onbedachtzaam in de belijdenis van Christus, zonder eens de voorwaarden, die Hij aan allen, die Hem volgen willen, voorschrijft, te betwisten, (Markus 8:34). De noodzakelijkheid van een redelijke en welberaden vereniging met Christus, op lijdende en zelfverloochenende voorwaarden, wordt door Hemzelf ten volle voorgesteld in die uitmuntende gelijkenis, (Lukas 14:25-28). Daar was een grote schare, die Hem toen volgde; Christus begon onder hen in achtung te komen; zij kwamen bij gehele groepen van alle kanten, om Hem te zien en te horen. Maar Hij voorzag, dat, wanneer er maar eens een scherpe verdrukking of verzoeking kwam, deze terstond die grote menigte verdunnen en kleiner maken zou, en hen zoals Gideon's leger tot een klein getal brengen. Daarom besluit Hij om openhartig en duidelijk met hen te handelen. Hij stelt dan de voorwaarden en conditiën neer, welke



een iegelijk ondertekenen moet, die Hem volgen wil; waarvan de inhoud hierop neerkomt: "Zo wie achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis op, en volge Mij." Om nu de redelijkheid van deze voorwaarden te doen uitkomen, zo redeneert Hij uit de gewoonste en duidelijkste praktijken onder de mensen in hun uitwendige en burgerlijke dingen; want er is niemand die bij zijn zinnen is, en met zijn reden te werk gaat, die een huis begint te bouwen, en zijn fundament gaat leggen, wanneer hij niet voorzien is van voldoende geld om de muren op te trekken en het werk te voleindigen. Ook zal niemand, die bij zijn zinnen is, met een hand vol volk tegen een groot leger uitgaan om te slaan. Zij mogen mogelijk voor hebben om toe te kijken, maar niemand zal kunnen denken, dat zij plan hebben om de vijand zo onvoorzichtig te bestrijden.

Zo staat het geval ook in onze belijdenis van Christus; indien wij waarlijk plan hebben om met de zaken van de godsdienst door te gaan, zo moeten wij eerst gaan neerzetten, en de kosten en bezwaren van de Godsdienst en het Christendom berekenen, het slechtste zowel als het beste. Wij moeten staat maken op smaad en lasteringen, op gevangenschap en dood, om Zijns Naams wil, zowel als op andere genoeglijke en gemakkelijke delen van dadelijke gehoorzaamheid. En wanneer wij dat gedaan hebben, en wij dan tevreden zijn om alle gevaren uit te staan en andere dingen om Zijntwil af te staan; als ook om ons dadelijk over te geven in een weg van lijden, dan handelen wij oprecht met Christus, en wij verklaren onszelf vrij van geveinsdheid. Het is uit gebrek hiervan, dat zovele belijders bezwijken en in een tijd van verdrukking afvallen, en de duivel met zoveel overwinningen over de Godsdienst en over de oprechte belijders deze bezorgen. Het was uit gebrek aan diepte van de aarde, dat is, uit gebrek van in 't eerst een diepe overweging en een welgegronde resolutie te hebben, dat de steenachtige, geveinsde toehoorders zo schielijk verdorren, wanneer de zon van de vervolging met kracht over hen opgaat. (Matth. 13:5, 6). En het is ook zeker, dat het om deze dodelijke uitwerking van onze belijdenis te voorkomen is, dat God in het eerst zulke diepe wonden in het hart van Zijn volk maakt door de overtuiging; het is tot hun bevestiging in toekomstige beproevingen en lijden, dat Hij hen zo benauwt en vernedert, dat Hij hen de zonde zo bitter maakt en tot een last doet worden; wetend, dat dit alles niets anders dan noodzakelijk is, om hun wederkeren tot de zonde, ten tijde van hun beproeving, te voorkomen.

O, belijder, indien u er een bent die in deze weg tot Christus gekomen bent, en u dus na goed beraad met Hem verenigd hebt; indien gij u wel bedacht hebt, om Zijn kruis zowel te dragen als Zijn kroon, dan hebt gij een goed bewijs van de oprechtheid uws harten, zodat de wereld u geen aangenamer troost zou kunnen verschaffen.

Ten derde.

Het voordeel van voor het lijden bereid te zijn, is ook hierin gelegen, dat het de schande en de ergernis van het kruis voorkomt en wegneemt, zowel ten aanzien van onszelf als ook ten aanzien van anderen.

1. Het voorkomt onze eigen ergernis van het lijden; want die ziel wordt door Christus' Eigen mond en getuigenis zalig gesproken, Matth. 11:6 "Zalig is hij, die aan Mij niet zal geërgerd worden". Onder de grote menigte van belijders worden er maar weinigen gevonden, die niet enigszins aan het lijden voor Christus worden geërgerd; want zij verwachten veel vrede, eer en voorspoed in de weg van de godsdienst; maar hun verwachting teleurgesteld bevindende, en hun vleselijke belangen veeleer blootgesteld dan beveiligd ziende door de belijdenis van Christus, "zo gaan zij terug," zoals degenen waarvan men leest in Joh. 6:66: "en

wandelen niet meer met Hem." Het is ook zeer opmerkelijk, dat Christus de ergernis, die de mensen aan Hem hebben zullen, dagtekent van het eerste begin van het lijden, (Matth. 24:8-10). "Doch alle deze dingen zijn maar een begin van de smarten. Alsdan zullen zij u overleveren in verdrukking, enz. En dan zullen er velen geërgerd worden." De verdrukkingen en de afval beginnen tegelijk.

Doch, lezer, indien u er uw werk van maakt om uw boze dag te voorzien, en u tegen deze voor te bereiden, dan zult u zulke goede gedachten van Christus en van Zijn wegen hebben in de allerlaagste staat, als u ooit gehad hebt in de allerbeste en bloeiendste staat. "Want die uwe wet beminnen," zegt de Psalmist, "hebben groten vrede en zij hebben geen aanstoot." O, gelukkige zielen, die geen verdrukkingen, smaad of lijden enige aanstoot geven kunnen! U mag gevangenschappen, ballingschappen en de dood ontmoeten, maar geen van deze dingen zullen u tot aanstoot zijn of u ergernis geven; maar u zult met vrede en met veiligheid door deze gaan, omdat zij anders niet zijn, dan hetgeen gij verwacht en daar gij u voor bereid hebt.

2. Langs dezen weg zult u ook de schande en de ergernis van anderen tegen de Godsdienst voorkomen. Het is een droevige en gevaarlijke zaak om een oorzaak van aanstoot en ergernis te zijn, het zij voor de zwakken of voor de goddelozen. "Wee van de wereld van de ergernissen; want het is noodzakelijk dat de ergernissen komen: maar wee de mens, door welken de ergernis komt," (Matth. 18:7). De afvalligheden en zondige inwillingen van ongegronde belijders en van zwakke Christenen in tijden van verzoeking, zijn de jammerlijke oorzaken van anderer veroordelen tegen de Godsdienst, en van het bloedstorten van de zielen. O, wat zou het niet veel beter zijn, om nooit in de wegen van de belijdenis te staan, dan daar alleen te staan als een steen des aanstoets en als een rots van de ergernis voor anderen? Maar al dit kwaad zal voorkomen worden door uw ernstige verwachting van en uw bereiding voor een kwade dag.

Ten vierde.

De uitnemendheid van de bereiding voor het lijden is ook hierin gelegen, dat zulks grotelijks strekt tot overtuiging en opwekking van een zorgeloze en slaapzieke wereld. O, indien des Heeren volk zich maar eens met ernst aan dit werk overgaf, en leefde als een volk hetwelk zich voor een storm bereidt en dat in de kracht Gods bereid was om alle zwarigheden en gevaren voor Christus uit te staan, dan houd ik mij verzekerd, dat zulks van groter nut en gebruik zou zijn om de wereld te verschrikken en te overtuigen dan al de predikatiën, die zij ooit gehoord heeft; want hier ligt datgene wat al onze arbeid verijdelt, en als het ware de keel afsnijdt. Wij prediken de zelfverloochening, de verzaking van dit leven en vrijheid om Christus' wil; ofschoon ons de wereld de noodzakelijkheid en de uitnemendheid van deze dingen hoort verkondigen en u deze als uw beginsels en principes hoort belijden; wanneer zij nochtans op het leven van de belijders in tijden van gevaar ziet en acht geeft, en geen overeenkomst vindt tussen onze belijdenis en wandel; wanneer zij ons de wereld ziet aankleven, alzo onwillig zijnde om deze los te laten, als anderen; wanneer zij bemerkt dat gevangenis en lijden ons zo zeer verschrikken, als anderen die geen belijdenis doen en wanneer zij ons bij elke ritseling als hazen ziet opspringen, en dat wij niet los van de wereld zijn, als mensen, die bereid zijn om deze voor Christus te laten varen en gering te achten, - dan moet zij aanstonds besluiten, dat wij onze eigen gronden niet vertrouwen durven, wanneer het tot het uiterste komt. Hoe kan de wereld nu overreed worden, om datgene te geloven, hetwelk zij denkt dat wij zelf niet waarlijk geloven, schoon wij haar willen overreden om het te geloven?

O mijn vrienden, de wereld heeft ogen om te kunnen zien, wat u doet, zowel als zij oren heeft om te horen wat u zegt. En zolang zij u niet meer ziet doen dan anderen, dan kunt u tot bezwijken toe met haar spreken, eer zij geloven zal dat uw weg beter is, dan die van anderen.

Maar zag zij u, wanneer de vervolging opkomt, uzelfen daarvoor bereiden, het harnas aantrekken, om in het strijdperk te treden, uw dierbaarste genietingen als in uw handen dragen, en uw voeten geschoeid met bereidwilligheid om de Heere te volgen door de moeilijkste wegen van verdrukkingen en lijden; dit zou haar recht overtuigen, en haar de uitnemendheid van Christus, de ijdelheid van het schepsel, de redelijkheid en zekerheid van de Christelijke gronden op een meer verstaanbare wijze, en op een meer opwekkende spreektrant verkondigen, dan al die goedkope en gemakkelijke aanprijzingen van deze doen kunnen.

Hierom wordt Noach gezegd de wereld te veroordelen, (Hebr. 11:7). "Door het geloof heeft Noach door Goddelijke aanspraak vermaand zijnde van de dingen, die nog niet gezien werden." Dat is, van de Zondvloed, die nog te komen stond, hoewel er nog niet de minste blijk van was, vermits de hemel zo schoon en helder was als ooit te voren. Maar omdat hij de Goddelijke bedreiging geloofde, is hij bevreesd geworden. De vrees Gods die een vrucht was van zijn geloof in het woord Gods, deed hem vrezen, dat is, die bewoog hem tot zijn plicht; die zette hem aan tot het werk van de voorbereiding, om de "ark toe te bereiden." Hierdoor was het dat "hij de wereld heeft veroordeeld," en haar gesteld heeft buiten alle verontschuldiging. Want zij hoorden niet alleen van een naderende vloed door zijn prediking, maar zij zag nu ook, dat hij door zijn dagelijks bereiding daarvoor, zélf datgene geloofde, wat hij aan anderen predikte.

O, overweeg dit toch eens, hoe zeer zulks tot overtuiging voor de wereld verstreken zou. Dán zou zij zien, dat u in grote ernst leeft, en dat er een werkelijkheid is in de Godsdienst. Dit zou haar uitlokken, om de zaken meer dan ooit te onderzoeken, en ook die veroordelen wegnemen, die zij tegen de goede wegen Gods heeft opgenomen, alsof zij maar vertoningen en inbeeldingen waren.

Ten vijfde.

Dit vooruitzicht en deze voorbereiding moet noodzakelijk een uitmuntende zaak zijn, omdat de Geest van God overal een zeer heerlijke getuigenis daarvan geeft, en van zulke personen altijd melding maakt met enige bijzondere aanprijzing en lof. Deze zijn alleen wijs in het oog van God, en al de anderen (hoe beroemd en staatkundig zij ook bij de mensen geoordeeld mogen worden) worden voor dwazen gehouden. Spr. 22:3: "Een kloekzinnig mens ziet het kwaad, en verbergt zich: maar de slechte gaat henen door, en wordt gestraft." (Pred. 2:14). De ogen des wijzen zijn in zijn hoofd; dat is, hij is een vooruitziende mens; maar de zot wandelt in de duisternis: hij rent zonder enig overleg, geen gevaar vermoedende, dat hij voor tegenwoordig niet ziet, en daarom moet hij smarten dragen over zijn dwaasheid. Weet, mijne geliefden, dat er zowel tekenen van de tijden zijn, als tekenen van het weder, (Matth. 16:3).

U kunt de wolken van Gods toorn en van Zijn oordelen op zien pakken, voor en aleeer de storm op u uitbreekt. Dit is ook de mening van hetgeen men leest in Zef. 2:1, 2: "Doorzoekt uzelfen nauw, ja nauw, enz. Eer het besluit bare, zoals kaf gaat de dag voorbij." enz. Waar er een ontvangst is van oordelen, aldaar zal ook een geboorte zijn, ten ware de reformatie en de gebeden van de Heiligen deze een misdacht doen hebben. Maar hiertoe wordt grote wijsheid vereist, om zulks te kunnen onderscheiden; het moeten lieden van grote opmerking zijn, die het op een grote afstand bespeuren kunnen.

- Echter kan dit gedaan worden, eensdeels, door overweging wat God in dergelijke gevallen in vorige eeuwen gedaan heeft, wanneer de volkeren schuldig zijn geweest aan dezelfde zonden, waaraan zij nu schuldig zijn. Want God is nu net zo rechtvaardig als Hij voorheen was, en Hij haat nu de zonden evenzeer als ooit te voren.
- Anderdeels, door acht te geven op de tegenwoordige dingen; zoals als tot wat volheid en rijpheid de zonden van een volk geworden zijn, (Joël 3:13-16). Of wat beginselen van oordelen alreeds op een volk rusten, welke als voorlopers zijn van nog groter oordelen, (I Sam. 2:12). Of wat de algemene stem en het geroep is van de dienaren Gods, die zijn wachters zijn om het gevaar te voorzien, (Ezech. 3:17). Als ook zijn trompetters om hetzelfde te verkondigen, (Num. 10:8). Wanneer nu deze allen een mond gegeven wordt, zo is daar zeker veel in, (Lukas 1:10).
- Of ook eindelijk door die Schriftuurlijke voorzeggingen te overwegen, die nog niet vervuld zijn. Ze moeten alle op hun eigen tijd worden voortgebracht, en het getal van haar jaren en maanden moet vervuld worden. Nu, zij zullen zeker op haar eigen tijd vervuld worden.

Door nauwkeurig op deze dingen acht te geven kan een Christen enigszins de oordelen, die over een volk nakende zijn, opmaken, en zich ook vervolgens daarvoor bereiden; want het hart eens wijzen zal tijd en wijze weten, (Pred. 8:5). En dit is (zelfs in het oog van God) een voornaam stuk van de wijsheid; daar de onachtzame en zorgeloze integendeel als dwazen gebrandmerkt, en van meerder onbedachtzaamheid beschuldigd worden, dan de dieren des velds of de vogelen des hemels, (Matth. 16:3), en (Jer. 8:7). "Zelfs een ooievaar aan de hemel weet zijn gezette tijden; en een tortelduif en kraan, en zwaluw nemen de tijd harer aankomst en heengaan waar," in de lente en in de winter, en dat door een natuurlijk instinct, waardoor zij hun leven verlengen, hetwelk anders sterven zoude. Maar schoon God de mens nu wijzer gemaakt heeft dan de vogelen des hemels en de dieren des velds, die door Een natuurlijke drift de koude klimaten verlaten, of tot bossen en heggen lopen zullen, wanneer de winter of een storm komt; zo mogen de hemelen zich nochtans hierover ontzetten, dat de natuur van de mensen zo ver beneden zich zelve gebracht is door de zonde, en dat zelfs in de redelijke schepselen.

Maar zo men dit voorziet, dan heeft een mens een zonderling voordeel bij de hand, hetzij om de middelen' te gebruiken van die naderende ellenden te voorkomen; (Zeph. 2:3). "Zoekt de Heere, allen u zachtmoedigen des lands," enz. "Misschien zult gij geborgen worden in de dag des toorns des Heeren". Of zo deze niet voorgekomen kunnen worden, om dan in Christus echter schuiling te vinden, (Micha 5:4); en om tot de eigenschappen Gods te lopen, (Jes. 26:25, 26), om dus een goed dak te hebben boven zijn hoofd, wanneer de storm aankomt en het weder buitenshuis zeer onstuimig is. En daarom moet deze voorbereiding zeker een uitmuntende zaak zijn. Al wat de Geest Gods tot lof van het kwaad te voorzien spreekt, is met betrekking op deze plicht, van zich tegen hetzelfde te bereiden. Want het voorzien van enige kwaden zonder voorbereiding vermeerderd veeleer de ellenden, dan dat deze daarvoor verminderd worden.

Ten zesde.

De uitnemendheid van de voorbereiding ligt ook in de invloed die deze heeft op de standvastigheid van de Christen in de bozen dag. U kunt niet anders weten, dat uw standvastigheid in die hachelijke ure van de verzoeking een uitnemende en een bijzondere genade is, omdat al wat u in een andere wereld verwacht, van uw

standvastigheid op zo'n tijd afhangt; zie Openb. 21:7, 8; Rom. 2:6, 7; Lukas 22:28). Ook kunt u niet onkundig zijn, hoe zeer u dan beproeft en benauwd zult zijn, hetzij u de vijand aanmerkt, die u bestrijdt, (Ef. 6:12), of uw eigen zwakheid, dewijl u zo menigmaal door lichtere beproevingen ter neergestoten zijt. "Als u loopt met de voetgangers, zo maken zij u moede; hoe zult ge u dan mengen met de paarden?" enz. (Jer. 12:5). Alle genade die u ontvangen hebt, zal maar weinig genoeg zijn om u het veld te doen behouden, en om u voor bezwijken te bewaren; en daarom kan het niet anders dan een zalige zaak zijn om staande te kunnen blijven, en met de grootste zwaarigheden te kunnen worstelen, in zo'n tijd als deze zijn zal. Die dit nu doen wil, moet de gehele wapenrusting Gods aandoen, ziet Ef. 12-14. Daar is geen verwachting om te kunnen staande blijven in een boze dag, tenzij de voeten geschoeid worden, dat is, tenzij onze wil bereid zij met de bereidheid des Evangelies des vredes.

't Is waar, onze bekwaamheid om te kunnen staan is niet van onze geschonken genade; "Want een man vermag niet door kracht," (1 Sam. 2:9), en nochtans is het niet minder waar, dat wij zonder genade, zowel die ons meegegeeld is, als die ook dadelijk opgewekt en tot werkzaamheid bekwaam gemaakt en bereid is, niet verwachten kunnen om staande te blijven. Want die beide, te weten de genade in ons, en de genade die ons van buiten opwekt en ondersteunt, zijn niet tegen elkander strijdig, maar met elkander medewerkend. De genade in ons is als het wapen, door welke onze vijand wordt ter neer geveld; maar dan moet dat wapen bestuurd en behandeld worden door de hand des Geestes. Geeft dan hier bijzonder acht op als op een uitnemende genade, die zoveel invloed heeft op, als ook strekkende is tot uw standvastigheid.

Ten zevende.

De uitnemendheid van een hart dat bereid is, is, dat het ook een zeer krachtige getuigenis is van onze liefde tot Jezus Christus, wanneer wij dus gewillig zijn om ons lot met Hem te nemen, en Hem te volgen waar Hij ook henen gaat. Het was een krachtige uitdrukking van liefde, die Ruth haar schoonmoeder Naomi uitdrukte: "En valt mij niet tegen, dat ik u zou verlaten, om van achter u weder te keren; want waar gij zult heengaan, zal ik heengaan, en waar gij zult vernachten, zal ik vernachten," enz. (Ruth. 1:16). Het is een uitnemende zaak, wanneer een ziel tot Christus zeggen kan, als Ithai tot David zei: "Zo waarachtig als de Heere leeft, in de plaats daar mijn Heere de Koning zal zijn, hetzij ten dode, hetzij ten leven, daar zal uw knecht voorzeker ook zijn," (2 Sam. 15:21). Dit is waarlijk liefde, wanneer men Hem in zo'n tijd van benauwdheid en gevaar blijft aankleven. Dit is een "liefde, die vele wateren niet kunnen uitblussen, of die de rivieren niet kunnen verdrinken," (Hoogl. 8:7).

Indien u Christus lief hebt, toont dan uw liefde uit enige vruchten van dezelve. Nu is het zeker, dat dit een uitnemende vrucht en bewijs is van de liefde. Daar zijn er velen, die grote liefde voor Christus belijden, maar wanneer die tot deze toetssteen wordt gebracht, dan wordt deze slechts vals en geveinsd bevonden, zijnde maar een gezwets, wanneer er geen gevaar ophanden is. Maar die ziel, die haar voeten schoeit met bereidheid om Hem te volgen door doornen en distelen, en over de bergen en steenrotsen van moeilijkheden en verdrukkingen, die heeft Hem waarlijk lief, (Jer. 2:2, 3).

O mijn geliefden, dit is een van de uitnemendste ontdekkingen van uw liefde tot Christus, uw Meester. Ja het is zo'n getuigenis van dezelve, waarvoor zelfs de Engelen niet vatbaar zijn. Zij tonen hun liefde door hun bereidvaardigheid om Zijn wil te doen, in de uitvoering van welken zij als met vleugelen vliegen (Ezech. 1:24). Maar u hebt alleen het geluk om uw liefde te betuigen door uw bereidvaardigheid om voor Hem te lijden. Is dit dan geen uitnemende zaak?

Ten achtste.

Wanneer het hart bereid is voor het zwaarste lijden, is dat een bewijs dat uw wil onderworpen is aan de wil van God; want totdat dit in een goede mate zo is, kunt u niet bereid zijn om voor Hem te lijden. Maar dat nu de wil door de genade aan de wil van God onderworpen is gemaakt, is waarlijk een uitnemende en zonderlinge gestalte. Want hierin ligt de voorname kracht van de genade. Want omdat de zonde het sterkste is geweest in de wil, is de wil ná de bekering de voornaamste zitplaats en de kracht van de genade. Het is de wil daar de kracht en de sterkt van de zonde voor de bekering gelegen heeft; ziet Joh. 5:14; Psalm 81:12 en Jer. 44:16, 17. En het is ook zeker, dat het des duivels sterkte is, die Christus op de dag van zijn heirkraft komt bestormen, en tot zijn gehoorzaamheid wederbrengen. (Psalm 110:3).

O welk een zalige zaak is deze, dat de wil de mens regeert en dat die de besturing heeft over de gehele mens! Zij gebiedt alle vermogens van de ziel, en zij gebiedt ook al de leden van het lichaam. Dat Christus en de genade nu datgene regeert, hetwelk u in- en uitwendig bestuurt, is geen kleine genade. En een beter blijk dat het waarlijk zo is, kan niet gegeven worden, dan dat u bereid staat, of uzelf ernstig bereid maakt, om de zwaarste dingen voor Christus te lijden. Als uw wil in dat werk behagen heeft, is dat een bewijs dat de genade uw wil waarlijk overwonnen en onderworpen heeft.

Ten negende.

Deze bereidwilligheid des harten om te lijden is ook een uitnemende zaak, omdat God zo overvloedig daarmee voldaan is, dat Hij menigmaal degene van het lijden ontslaat daar bereidheid gevonden wordt, dezelve aanmerkende alsof de dienst werkelijk volbracht was. Zo was Abraham bereid (Gen. 22:12) om Izaks leven Gode op te offeren. Maar God het hart van Zijn knecht dadelijk gereed en bereid ziende tot die zware dienst en dat dappere stuk van zelfverloochening, bezorgde Hij Zichzelf een offer in de plaats van Izak. Abraham ontving zijn Izak wederom, en dat met voordeel; want hij verkreeg met hem niet alleen een uitmuntende bevinding van zijn liefde tot God, maar ook Gods bijzondere goedkeuring over hem en over zijn offer. Het was ten aanzien van Gods goedkeuring alsof hij hem had opgeofferd; en zo beschrijft de Schrift het ook, (Jak. 2:21). "Abraham onze vader, is hij niet uit de werken gerechtvaardigd geworden, als hij Izak Zijn zoon geofferd heeft op het altaar?" En in dezen zin wordt menigmaal die belofte aan Godsvolk vervuld, wanneer zij bereid zijn om hun Izaks, hun leven, hun vrijheden en hun dierbaarste genietingen op te offeren aan de Heere. "Want zo wie zijn leven verliezen zal om Mijnen wil, die zal het behouden, (Lukas 9:24). Is dit nu geen zalige zaak? In deze weg zou u de kroon van het martelaarschap bekomen kunnen, zonder één druppel bloed voor Christus werkelijk te storten.

O, hoe vriendelijk neemt God het van zijn arme schepselen aan, wanneer Hij ziet, dat zij gewillig zijn om Hem te dienen met hun beste genietingen! "Gij hebt welgedaan" (zeide Hij tot David) "dat het in uw hart geweest is, (1 Kon. 8:18).

Ten tiende.

Eindelijk om niet meer te zeggen, het is buiten alle tegenspraak een uitmuntende en zalige zaak, omdat, indien zo'n Christen na al zijn moeite en voorbereiding door de verzoeking overwonnen en ten val gebracht mocht worden, deze voorbereiding zijns harten zijn val nochtans van die verwarringen verschoont, welke op de val van anderen blijven liggen. Het zal hem ook ondersteuning geven onder zo'n toestand, en

hem moed geven om een spoedige verlossing te verwachten uit dezelve. O, wat is dat niet een grote troost, wanneer een arme ziel, die door de kracht van de verzoeking is overwonnen geworden, tot God kan gaan, en zeggen: *"Heere u weet, dat dit geen gewillig afwijken van mijn plicht geweest is, maar dat het geheel tegen de neiging en het voornemen van mijn hart is geweest. U zag mijn naarstigheid, om er mij voor te bereiden; ook hebt U de vrees en de bevindingen in mijn hart gezien. O, Heere vergeef! O, Heere herstel Uw knecht, en reinig hem van deze vlek; het is een van de vlekken Uwer kinderen, een zwakheid, maar geen rebellie."*

Dit kan de ziel grotelijks ondersteunen.

Gij hebt in dit geval vele gronden van troost, die anderen moeten missen; want uw zonde, een zonde van zwakheid zijnde, is:

- a. Datgene hetwelk alleen de heiligen gewoon is, Psalm 103:11-13.
- b. God heeft vergeving en genade voor zulke zonden, of anders mocht men zeggen, wee van de allerheiligste ziel, (Psalm 103:3, 4).

Op dezen grond is het, dat Hiskia om verzoening bidt voor degenen, die hun harten gericht en bereid hadden, (2 Kron. 30:18, 19). Ook heeft God voor zulke zielen troostrijke gronden van bemoediging gesteld, (Num. 15:27, 28; Hebr. 5:2). Hoe teerhartig handelde Christus niet met de discipelen onder deze soort zonden! (Matth. 26:41) Hoewel zij Hem voor een tijd verlieten, nam Hij ze echter weer aan. Ofschoon zij allen van Hem wegvloten, keerden zij echter allen weer tot Hem. Zij zijn naderhand vrijmoedig voor Christus uitgekomen, en hebben hun belijdenis van Hem met bloed bezegeld. Hetgeen dat haar weer herstelde, was, dat hun val en hun verlaten van Hem strijdig was tegen hun voornemen en tegen de standvastige neiging en gestalte van hun hart. Want zij hadden allen besloten om Hem aan te kleven tot de dood toe, (Matth. 26:35). Daar de anderen, die zich onbedachtzaam in de belijdenis van Hem hadden ingewikkeld, en zich nooit voor het ergste voorbereid hadden, van Hem afvielen, "en wandelden niet meer met Hem," zodat zij nooit tot Hem wederkeerden, (Joh. 6 :66).

Uit dit alles kunt u dan niet anders dan toestemmen, dat het een zalige en zeer uitnemende zaak is, om zo bereid te zijn voor het grootste lijden dat ons om Christus' wil kan overkomen.

Nu gaan wij vervolgens over om aan te tonnen, waarin deze bereidwilligheid eigenlijk bestaat.

## HOOFDSTUK 5.

*Waarin de noodzakelijkheid van een oprecht en waar werk van de genade in het hart aangetoond wordt, om iemand bekwaam te maken om voor Christus te lijden.*

Aangetoond hebbend, dat God soms Zijn volk en dierbaarste kinderen tot zwaar lijden en tot harde diensten voor Hem roept, als ook welk een uitnemende zaak het is om onszelf te bereiden om de roeping Gods in deze te gehoorzamen, zal ik nu achtereenvolgens aantonen, waarin deze voorbereiding of gereedheid tot het lijden bestaat, en hoeveel dingen samenkomen en behulpzaam zijn tot ondersteuning in dit werk.

Er is een tweevoudige voorbereiding of gereedheid tot het lijden. De een is ene *hebbelijke*, en de ander een *dadelijke*.

- De *hebbelijke* gereedheid is anders niet, dan de neiging van de ziel om alles voor Christus te willen lijden; welke neiging ontstaat uit de begenadigde beginselen, die in de ziel ingestort zijn. Maar zoals het vuur een natuurlijke neiging heeft om omhoog te gaan, zo kan hetzelfde nochtans wel eens met geweld onderdrukt en verhinderd worden, dat het niet dadelijk opwaarts stijgt; zo kan het ook in dit geval zijn.
- En daarom, eer iemand voor het lijden bekwaam zal zijn, zoals Paulus hier was, moet er bij deze hebbelijke, ook een dadelijke gereedheid gevoegd worden; welke niet anders is dan een opwekking van de genade uit haar slaperige en trage hebbelijkheden, en een aanzetten van deze tot haar werk in een tijd van nood. Evenals men van de leeuw zegt, dat hij zich zelf met de staart slaat om zijn moed op te wekken, eer hij aan het vechten gaat. Het eerste is een diep inliggende kracht, en het laatste is een bovenaan gelegen en een onmiddellijke kracht. Over het eerste moet ik in dit hoofdstuk handelen.

Deze bestaat dan: *In een oprecht en waar werk van de genade of van de bekering, hetwelk gewrocht wordt in de ziel. Zonder welke ik u klaar zal tonen, dat niemand bekwaam of bereid kan zijn om te lijden als een Christen.*

Welke schat van natuurlijke moed, zedige grondbeginsels of gewone gaven des geestes, iemand ook mag bezitten, dat alles zal hem, zonder de bijzondere genade, niet bekwaam maken om voor Christus te lijden. En zo dit werk van de genade niet waarlijk én oprecht in het hart van Paulus ware gewrocht geweest, zoals het inderdaad geweest is, (Hand. 9:3-5) dan zou hij terstond onder zijn lijden bezweken zijn. En zo zal ook elke ziel vroeger of later zeker doen, die niet uit deze grondbeginselen lijdt waar hij uit geleden heeft. Want:

Vooreerst:

Niemand kan voor Christus lijden, tot dat hij zichzelf verloochenen kan (zie Matth. 16:24). De zelfverloochening gaat in orde van de natuur voor het lijden. Weet mijn geliefden, dat de winsten en de belangen van Christus, en van het eigen Ik in een tijd van lijden elkander ontmoeten zoals twee mensen op een nauwe brug, waarvan de een noodzakelijk terug moet, of de andere kan er niet over gaan. Indien u nu uzelf niet verloochenen kunt, dan zult u Christus moeten verloochenen. Het juk en de heerschappij van de zelfzucht moeten afgeworpen worden, of men kan het juk en de last van Christus niet aannemen. Het wordt algemeen erkend, dat de zelfzucht niet alleen bestaan kan met, maar dat het ook een beweegreden kan zijn tot enig soort van



lijden: de eerzucht en de toejuicing kunnen iemand al ver op dezen weg brengen. De trotsheid is als een salamander, die in de vlam van het martelaarschap schijnt te kunnen leven, (1 Kor. 13:3), maar om een dienstknecht van de zelfzucht, en een waar lijder voor Christus te zijn, is onverenigbaar. De zelfzucht mag iemand een martelaar voor de Satan maken, maar het is de genade alleen die iemand een martelaar voor Christus kan doen worden. Laat iemand voor een tijd met nog zo'n hoge vloed van ijver voor Christus schijnen voortgedreven te worden, indien de zelfzucht de oorsprong en de fontein is die deze voedsel geeft, zullen dezelfde beweeggronden als zoveel kleine grachten aan de dijk van een rivier het water weghalen en tot zich trekken, dat de hoge stroom aanstonds zakken en te niet worden zal, eer hij ver gelopen heeft. De zelfzucht moet dan noodzakelijk van de troon gezet worden in het hart van voor Christus lijdende dienstknechten.

Maar nu is het de ware genade alleen, die de zelfzucht van de troon afzet en deszelfs intresten aan Christus onderwerpt. Want *de heiligmaking* is anders niet, dan een afzetten van het verheven eigen Ik, en een stellen van de belangen van Christus bovenop de troon der ziel. Dit is het dat de eigenschap verandert van alles wat een mens heeft, en het een nieuwe naam geeft: "De heiligheid des Heeren." (Jes. 23:18; Zach. 14:20, 21). Van nu aan merkt de mens zichzelf niet aan als zijn eigen meester meer zijnde, maar als een die in het recht van een Ander is overgegaan, (1 Kor. 6:19), en die nu niet meer zichzelf leven, of voor zichzelf als het uiterste doel werken moet, maar voor Christus alleen, (Rom. 14:7; Hebr. 13:7, 8; Fil. 1:20). Hij is nu niet meer dan een eigenaar, maar dan een rentmeester van alles, wat hij heeft; staande onder deze voorwaarde, dat hij het uitlegge of aflegge, als best overeenkomt met het doel en de heerlijkheid van Zijn Meester.

Al wat hij is, of heeft, is door de genade aan Christus ondergeschikt geworden; en indien hij eens aan Christus ondergeschikt geworden is, dan is hij niet meer tegen Hem gesteld. "Hetgeen onderworpen is, dat strijdt niet meer." Dit is het, wat hem doet zeggen: Ik bekommer mij niet wat er van mij of van de mijnen worden mag; indien Christus maar verheerlijkt worde. "Laat Christus groot gemaakt worden in mijn lichaam, hetzij door het leven, of door de dood," (Fit. 1:20). Door de bekering benadert Christus de ziele, zoals een heirleger het garnizoen van de vijand benadert door hetzelfde te bestormen, (2 Kor. 10:5), en wanneer Hij deze in bezit genomen heeft, dan deelt Hij de buit van het eigen Ik terstond uit tussen Zichzelf en Zijn kerk. Dit is de eerste zaak, die de noodzakelijkheid van het werk van de genade aanwijst, om het hart te bereiden voor het lijden.

Ten tweede.

Het is niet minder duidelijk, dat iemand nooit bekwaam zal zijn om harde dingen voor Christus te lijden, tot dat zijn geest uitgebreid, verheven en veredeld wordt, zodat hij machtig is om alle gevaren te verachten en om alle zwaarigheden onder het oog te zien. Die lage en verborgen geest moet weggenomen worden, en een openbare geest moet hem bezitten. Als iemand van een slaphartige en losse geest is, zal elk klein gevaar hem ontzetten en hem de moed doen verliezen. De weelderigheid en flauwheid zijn niet meerder geschikt voor een Christen, dan zij zijn voor een soldaat. (2 Tim. 2:3). "Gij dan lijdt verdrukking, als een goed krijgsknecht van Jezus Christus." Zij, die in het Koninkrijk Gods willen ingaan, moeten besluiten om door dat onbezaaide braakland van verdrukking, dat tussen hen en hetzelfde gelegd is, door te gaan. 2 Tim. 3:12: "En ook allen, die Godzalig willen leven in Christus Jezus, die zullen vervolgd worden." Zij die de kroon van overwinning willen dragen, die moeten stand houden en zich mannelijk gedragen, overeenkomstig het Woord, in 1 Kor. 16:13: "Waakt, staat

in het geloof, houdt u mannelijk, zijt sterk." Doorzoekt vrij al de heilige en menselijke historiën, en ziet of u wel iemand vinden zult, die Christus ooit door lijden verheerlijkt heeft, die niet van een verheven en edelmoedige geest geweest is, en die enigermate bekwaam was om beide de vleïngen en bedreigingen van de mensen te verachten.

- Zo waren de drie Joodse jongelingen, (Daniël 3:16, 17).
- Zo was Mozes, (Hebr. 11:2).
- Zo was onze Apostel, (Hand: 20:24).
- En zo werd die zelfde heldenmoed en edelmoedige geest in volgende eeuwen onder de getuigen van Christus gevonden.
- Toen keizer Valentius, Basilius zocht af te brengen door aanbiddingen van verhogingen en staat, zei hij tot de keizer: "Geeft deze dingen aan de kinderen;" en toen hij hem met pijnen dreigde, zei hij: "Dreig deze dingen aan uw gepurperde hovelingen, die vadsig en wellustig leven."
- En dezelfde Basilius, de historie van de veertig martelaren verhalende, zegt: dat wanneer hun grote eer en verhoging werden aangeboden, om hen van Christus af te trekken, hun antwoord dan was: "O keizer, waarom biedt u ons deze geringe dingen van de wereld aan, daar u immers weet, dat wij de gehele wereld verachte?"
- Zo was het ook met Luther; het geld kon hem niet verzoeken, noch de vrees van de mensen hem verschrikken. *"Laat ik (zeide hij in zijn brief aan Staupicius) liever gehouden worden voor trots, gierig, of voor een doodslager, en schuldig aan alle zonden, dan dat ik schuldig zou zijn aan een goddeloos stilzwijgen en flauwhartigheid in de zaak van Christus."* Dus ziet u tot welke hoogte, en heilige grootmoedigheid die geesten van de lijdende Heiligen in alle eeuwen zijn bevoorrecht geworden.

Nu is het de genade, die ons de ziel des mensen boven al de gunst en achting, de bedreigingen en vrezes van de mensen opbeurt; ook kan geen ander grondbeginsel dan de genade zulks doen. Daar is wel natuurlijke dapperheid en edelmoedigheid in sommigen, die haar ver kunnen brengen, zoals er gezegd wordt van Alexander, dat, wanneer hem een groot gevaar naderde, zijn moed dan opgewekt werd, en dat hij zei: "Dit is een gevaar gepast voor Alexander om te bestrijden." Zo zei ook Pompejus, die, wanneer hem een gevaarlijke reis afgeraden werd, tot antwoord gaf: *Het is noodzakelijk dat ik ga, maar niet dat ik leef.* Maar dit alleen uit een natuurlijk grondbeginsel voortkomende, kan iemand niet verder dan de natuur brengen, en zal ook eindelijk verdwijnen.

Doch zoals de genade iemand hoger opbeurt, zo blijft ze zulks ook onderhouden, zelfs wanneer er niets is om van buiten te kunnen aanmoedigen, en wanneer hij verlaten is van alle schepselen en zichtbare ondersteuning. (2 Tim. 4:10). En dat doet de genade drieledig:

1. Door aan de ziel die de zelve bezit, een gezicht te geven van veel groter dingen, welk gezicht alle tijdelijke dingen doet inkrimpen, en deze als beuzelingen en geringe dingen doet schijnen. (Rom. 8: 18; 2 Kor. 4: 18). "Door de genade worden wij met Christus opgewekt," (Kol. 3:1); en met Hem gezet in de hemel, (Eféze 2:6); en van daar ziet zij op de aardse dingen neer, als op zeer lage en onaanzienlijke zaken. De steden van Campania vertonen zich maar als kleine vlekken aan degenen die boven op de Alpen staan.
2. Door haar de dingen te leren waarderen en af te meten naar een geheel anderen regel als zij te voren gewoon was te doen. Vroeger waardeerde en mat zij het leven, de vrijheden, de rijkdommen en de eer af naar het gevoelen en naar de tijd;

en toen schenen deze dingen groot, en waren ook zeer moeilijk te verloochenen en om ze dus te verachten. Maar nu meet zij alles af naar het geloof en de eeuwigheid, niets groot of uitnemend achtende, dan hetgeen betrekking heeft op de heerlijkheid van God, en invloed heeft op de eeuwigheid.

3. De genade verheft en veredelt de ziel, omdat deze de Goddelijke natuur en de geest van Christus is, die in een arme worm wordt uitgestort, welke bij hem zo'n wonderlijke verandering teweeg brengt, dat hij als 't ware in een ander mens herschapen is: daar is nu zo'n onderscheid tussen zijn geest, in vergelijking van hetgeen deze te voren was, als er tussen de geest van een kind, die vervuld is met geringe en kinderachtige dingen, en tussen de geest van een groot staatsman, die dagelijks met veel zorg bezig is in de grote zaken en belangen van een koningrijk.

Ten derde.

De mens kan nooit als een Christen lijden, voordat zijn wil gebogen onder, en onderworpen gemaakt wordt aan de wil van God. Zij die onwillig en uit noodzakelijkheid lijden, en niet uit eigen verkiezing, zullen noch aangenaam zijn bij God, noch enige beloning van Hem erlangen. Zo moet dan de wil noodzakelijk gebogen en onderworpen zijn gemaakt; want niemand zal ooit kunnen zeggen: "Uw wille geschiede", voordat hij eerst kan zeggen: "niet mijn wil." Nu, het is de genade alleen, die alzo de wil overwint, en deze aan de wil Gods onderworpen maakt. Psalm 110:3: "Uw volk zal zeer gewillig zijn op de dag uwer heirkraft." Dit is het dat de eerbied voor God in de ziel verhoogt en het hart doet buigen en beven voor Zijn geboden. Dit is het, dat onze wil onder elk gebod, "*het zij zo*," doet schrijven, en onder elk bevel dat zij van God ontvangt, doet zeggen: "*het behaagt Hem*."

Zo spoedig kwam de genade niet in de ziel van Paulus, of hij riep terstond uit: "Heere! wat wilt Gij dat ik doen zal?" (Hand. 9:6). De wil is voor de ziel, hetgeen de raderen voor een wagen zijn, en de genade is voor de wil, hetgeen de olie voor de raderen is. Wanneer wij de geest van de genade ontvangen, dan worden wij gezegd de zalving van de Heilige te ontvangen, (1 Joh. 2:20); en dan wordt de ziel gemaakt als de wagenen van Abinadab. (Engelse vertaling Hoogl. 6:12) Zij loopt vrijwillig de Heere na, en zij voegt zich blijmoedig tot zijn dienst.

Ten vierde.

Iemand zal nooit als een Christen kunnen lijden, totdat zijn hart bedaard, vastgesteld en bereid is om de Heere te volgen door alle gevaren en moeilijkheden heen. Zolang iemand in twijfel staat, en niet besloten is, wat hij doen zal, of hij voorwaarts zal gaan, dan of hij tot de voordelige wereld wederkeren wil; wanneer een mens tot zo'n staan komt in zijn weg, is hij zeer onbekwaam voor het lijden. Al zulke verdeeldheden dienen slechts, én tot verzwakking van de ziel, én tot versterking van de verzoeking. Het werk van Satan is in zulk een ziel meer dan ten halve reeds in hem verricht, en zij is zo min bekwaam om enige zwaarigheden voor Christus te kunnen uitstaan of lijden, als een schip bekwaam is om een storm te kunnen uitstaan, dat geen kabel, noch anker, noch ballast heeft om het te houden en te vestigen, maar hetwelk aan de genade van elke golf of baar afhangt. "Want een dubbelhartig man is ongestadig in al, zijn wegen." (Jak. 1:8). Maar het is de genade, en niets dan de genade, die het hart tot een vaste resolutie en besluit brengt, om de Heere te volgen; het is de genade die het hart sterkt, (Hebr. 13:9), en bevestigt, en hetzelve verenigt tot de vrees van Gods Naam. (Psalm 86:11). De genade vergadert alle stromen in een kanaal, en dan lopen deze met groot kracht, alle beletselen wegspoelende, die deze in de weg stonden. Zoals het met een goddeloze is, die zichzelf verkocht heeft om kwaad te doen, wanneer hij het op

enige zonde of zondige oogmerken gezet heeft, zo zal hij zijn gehele hart en sterkte uitstorten in het najagen en vervolgen van dat oogmerk. Daardoor kan men zeggen: "De Heere verlosse mij van een , van enig oogmerk, of doel wat niet uit Hem is". Zo is het in de genade. Als het hart bedaard rust op Gods wil en besluit zal niets hem kunnen beletten. En hierin is veel gelegen van eens Christens hebbelijke geschiktheid en bekwaamheid om te kunnen lijden.

Ten vijfde.

De noodzakelijkheid van de zaligmakende genade in alle lijdens zal verder blijken, wanneer wij aanmerken, dat een iegelijk, die alle gevaren voor Christus uit wil staan, nodig heeft, dat hem van tijd tot tijd gedurig nieuwe vervulling van sterkte en van verkwikking gegeven worde. Hij moet niet van iets dat feilbaar is afhangen; want wat zou hij doen wanneer die schat verteerd en doorgebracht was, en als geen verdere leeftocht was overgelaten? Nu zijn alle natuurlijke hoedanigheden, ja alle gewone gaven van de Geest feilbaar en kortdurende dingen. Ze zijn als een liefelijke bloem op iemands boezem, die wel voor een korten tijd een sieraad is, maar die terstond verdort; of zoals een vijver of beekje, dat door een zware stortregen is veroorzaakt, welke terstond inzinkt en opdroogt, omdat deze niet gevoed wordt door springaders uit de grond, zoals het met andere fonteinwateren is: en hierom is het, dat zij niet standvastig kunnen blijven, wanneer het lijden komt, (Matth. 13:21); omdat er geen wortel is om haar voedsel en sterkte te geven. "De goddelozen zullen God ten allen tijde niet aanroepen." (Job 27:10). Schoon zij Christus op dezen modderige weg enige mijlen vergezellen mogen, zo moeten zij eindelijk terugkeren, en Hem voor eeuwig *vaarwel* zeggen. (Joh. 6:66). Deze kometen mogen voor een tijd onder de sterren enig schijnsel schijnen te geven, maar wanneer die aardse stof verteerd zal zijn, moeten zij afvallen en hun heerlijkheid verliezen.

Maar de genade nu is integendeel een eeuwige springbron; zij heeft onder op de grond haar fonteynen, die nooit opdrogen: "Het water, dat Ik hem zal geven," zegt Christus, "zal in hem worden een fontein van water, springende tot in het eeuwige leven," (Joh. 4:14). De Geest Gods vervult deze van tijd tot tijd, naarmate de nood het vereist. Zij heeft haar dagelijkse inkomsten van invloed uit de hemel. (2 Kor. 1:5; Fil. 4:13; Kol. 1:2). Zodat het onze vereniging met Christus uit genade is, die de ware grond van onze standvastigheid en lijdzaamheid is.

Ten zesde.

Eindelijk, dat er een volstrekte noodzakelijkheid is van een ware verandering door genade in allen, die voor Christus lijden zullen, blijkt ook hieruit; omdat schoon wij onszelf tot het lijden mogen overgeven, wij echter rootit als Christen in dat lijden ons gedragen zullen onder dezelve. Ons lijden zal niet Gode verheerlijkend en aangenaam, noch voordelig en troostrijk voor onszelf of voor anderen zijn, tenzij hetzelve volbracht wordt door dit beginsel van de genade. Want uit welk beginsel, behalve die van de genade, iemand ook in de godsdienst bewogen of werkzaam mocht zijn, dat zal hem, óf het lijden voor Christus doen ontwijken, óf zo hij in hetzelve ingewikkeld wordt, de Godsdienst door zijn lijden zeer weinig eer aandoen, óf zijn lijden zal door een slecht beleid en behandeling bedorven worden, óf zijn eigen trotsheid zal al de eer en heerlijkheid daarvan verteren en verslinden.

Ik ontken niet, dat een onbegenadigde vele zware dingen voor zijn belijden lijden kan en toch allen tevergeefs lijden, zoals uit 1 Kor. 13:3 en Gal. 3:4 blijken kan. Ofchoon men vele dierbare beloften vindt, voor dezulken die voor Christus lijden, moet men nochtans aanmerken, dat die zuivere en geestelijke motieven en

beweegreden, waardoor wij in ons lijden bewogen en werkzaam moeten zijn, in die beloften welke aan de uiterlijke daad gedaan zijn altijd voorondersteld en ingesloten worden; en soms worden deze ook uitgedrukt: (1 Petrus 4:16). "Maar indien iemand lijdt *als een Christen, die schame zich niet,*" enz. Als een Christen te lijden, is te lijden uit zuivere christelijke grondbeginselen, en op een christelijke wijze, dat is, met "zachtmoedigheid, lijdzaamheid, zelfverloochening," enz. en hiertoe kan de genade ons alleen bekwaam maken. Nu hoop ik, dat door dit alles, hetgeen ik in dit hoofdstuk geschreven heb, namelijk om de noodzakelijkheid van het werk van de genade te tonen, voordat het lijden voor de Godsdienst komt, tot helderheid gebracht is.

## HOOFDSTUK 6.

*Waarin de natuur van dit werk van de genade, in welke onze 'hebbelijke bekwaamheid' voor het lijden gelegen is, kort geopend en een bericht gegeven wordt van het groot voordeel, dat een begenadigd mens daarvoor ontvangt voor alle werk, zelfs voor het allerzwaarste.*

In het voorgaande hoofdstuk duidelijk betoogd hebbende de noodzakelijkheid van de zaligmakende genade, om iemand voor het lijden bekwaam te maken, zal nu verwacht mogen worden, dat men u enig bericht geve van de aard van dit werk, als ook hoe het een mens in staat stelt tot de uitvoering van de zwaarste diensten en plichten van de Godsdienst. Beide deze dingen zal ik in dit hoofdstuk nader openleggen, door een onderscheiden verklaring van de bijzondere delen van deze volgende beschrijving.

*"Het werk van de genade, van hetwelk ik hier spreek, bestaat in een ware en dadelijke verandering van de gehele mens door de Geest Gods, waardoor hij tot alle goede werken toebereid wordt."*

Volgens deze korte beschrijving zal ik deze vier dingen verklaren:

Eerst.

Dat het een verandering is. Dit is zeer duidelijk zo wel uit de Schriftuur, als uit de bevinding; zie 2 Kor. 5:17: "Zo dan, indien iemand in Christus Jezus is, die is een nieuw schepsel; het oude is voorbijgegaan, ziet, het is al nieuw geworden." Ook is deze verandering zó gevoelig, dat deze *een bekering van de duisternis tot het licht genoemd wordt*, (Hand. 26:18); als ook een nieuw schepsel, dat geformeerd en voortgebracht is.

Maar om een weinig onderscheiden en bijzonder te zijn, zo weet, dat er verscheidene andere veranderingen zijn, die de mensen overkomen, die men met deze niet moet verwarren. Deze is:

1. Geen verandering in de kennis van de dwaling tot de waarheid, van het heidendom tot het Christendom: zo'n verandering had Simon de Tovenaar, die desniettemin een gans bittere gal bleef, en een samenknoping van ongerechtigheid. (Hand. 8:23).
2. Het is ook niet alleen een verandering van iemands praktijk, van profaan tot burgerlijk; dit is voor hen die onder het licht des Evangelies leven, heel gewoon, welk licht op haar consciënties instraalt, hun lusten beheerst, en hen onder vrees voor de hel brengt; hetwelk niet meer is dan de heidenen hebben gehad. (Rom. 2:15).

3. Ook is het geen verandering van een uitwendige zedelijkheid tot een gedaante van Godzaligheid. Zo worden de geveinsden door de algemene gaven des Geestes veranderd, die hun verstand verlicht, en ook hun genegenheden enigermate aanroert. (Hebr. 6:4, 5).
4. Het is ook zo'n verandering niet die de rechtvaardigmaking teweegbrengt, namelijk een uiterlijke of zichtbare, welke maar alleen 's mensen staat verandert. (Rom. 5:1, 2).
5. Tenslotte, het is ook niet een verandering van het *wezen* des mensen; nee, hij blijft steeds wezenlijk dezelfde persoon.

Maar deze verandering bestaat *in een instorten van nieuwe 'hebbelijkheden' van genade in de oude vermogens; welke terstond de zonde van haar heerschappij over de ziel afzetten en haar in de handen van Christus en onder Zijn regering en heerschappij overleveren, zodat zij niet meer zichzelf leeft, maar voor Christus.* Dit is die verandering waar wij van spreken.

Ten tweede. Het is een verandering, waarvan ik zei, *dat ze waarachtig en dadelijk is.* Het is geen inbeelding noch bedrog, geen ongegronde waan, maar zij is waarlijk een bestaan en wezen, in de ziel. "Wordt veranderd in uw gemoed." 't Is waar, de blinde wereld zou ons het willen wijs maken dat het valsheid en eigenzinnigheid was, en dat er zo'n dadelijk onderscheid niet is, tussen de een mens en de anderen, zoals wij vaststellen, dat de genade teweeg brengt. Hierom is het, dat een ieder die deze belijdt, terstond gebrandmerkt wordt als eigenzinnig, en deze tekst als verwijt, (in hun ongerijmde en verkeerde toepassing ervan) op hen toepassen: 'Houd gij tot uzelf, en naak tot mij niet, want ik ben heiliger dan gij,' (Jes. 55:5). Maar ik zal deze zeven zaken tot uw overweging voordragen, welke de waarheid en de dadelijkheid daarvan overvloedig aanwijzen, en ook tevens de lasterlijke monden van onkundige mensen stoppen, alsmede de atheïstische ingevingen, welke de Satan soms in het hart van Gods volk omtrent deze zaak inwerpt. Laat ons dan overwegen:

1. Dat de Geest van God dit werk van de genade onder zulke benamingen en begrippen in de Schrift voorstelt, alsof Hij deze met opzet uitgekozen had, om deze lastering te voorkomen en tegen te gaan. Zij worden voorgesteld in "een nieuw schepsel," (Gal. 5:15). "De verborgen mens des harten," (1 Petrus 3:4). "Een wedergeboorte, (Joh. 3:3). "Christus gestalte in ons te verkrijgen," (Gal. 4:19). Welke benamingen ons al de dadelijkheid van dit werk uitdrukken, en dat het niet een ingebeelde zaak is.
2. Het blijkt ook dadelijk te zijn uit die wonderbare uitwerkingen, die het bij een mens te weeg brengt, dewijl hij van oordeel, wil, genegenheden en praktijk veranderd wordt, in strijd met hetgeen hij vroeger was. Dit blijkt zeer duidelijk uit het beroemde voorbeeld van Paulus, (Gal. 1:23); en het wordt ook ten volle bevestigd en bezegeld door de gedurige bevinding van alle begenadigde zielen, welke van deze waarheid getuigen zijn.
3. Er gaat een Goddelijke kracht uit om het te werken en voort te brengen; waarom ook het geloof gezegd wordt, *een werking Gods te zijn*, (Kol. 2:12). Ja dat diezelfde kracht er toe vereist wordt om het voort te brengen, "welke gewrocht is in Christus, als Hij uit de doden opgewekt is." (Ef. 1 :19, 20). Indien dit zo is, is het dan wel minder dan godslastering, om het een inbeelding of verwaandheid te noemen? Zet God dan ook zijn oneindige kracht aan 't werk, om een waan voort te brengen of om een inbeelding te verwekken?

4. De inbeeldingen en eigenzinnigheden worden meest gevonden bij mensen van zwakke rede: de kinderen en zulken, die in hun verstand geraakt zijn, hebben die het allermeest; de kracht van de rede verdrijft dezelve, zoals de zon de mist en dampen doet verdwijnen. Maar hoe redelijker nu een begenadigd mens is, hoe meer hij bevestigd en voldaan is in de gronden van de Godsdienst; ja daar is de hoogste en zuiverste rede in de Godsdienst, en wanneer deze verandering in de mens gewrocht, wordt, zo geschiedt dat op een redelijke wijze; ziet Jes. 1:18 en Joh. 16:9. De Geest overweldigt het verstand met zulke duidelijke bewijzen, die alle tegenwerping, pleiting en voorwendsels voor het tegendeel, doen ophouden.
5. Het is een dadelijke zaak, en de begenadigde zielen weten, dat het zo is; anders zouden veel duizenden heiligen nooit zoveel lijden en ellende willen uitstaan, liever dan dat zij een inbeelding zouden willen prijs geven en dus alles in veiligheid bewaren. Zij zijn van de dadelijkheid van hetgeen dat de wereld een inbeelding noemt, zo overtuigd geweest, dat zij veeleer verkozen om de zaak te omhelzen, dan deze te verloochenen. De standvastigheid van de Christenen in het aankleven van de Godsdienst was onder de heidenen tot een algemeen spreekwoord geworden; die, wanneer zij enige grote zwaarigheden wilden te kennen geven gewoon waren te zeggen: "Gij kunt even gemakkelijk een Christen van Christus afbrengen, dan deze of gene zaak doen." Het is ook zeker dat geen verstandig mens zijn vrijheid, staat, leven en al wat hem dierbaar is, voor een inbeelding zal opofferen.
6. Deszelfs dadelijkheid blijkt ook uit de gelijkvormigheid in allen waarin het gewerkt wordt; *zij hebben allen een even dierbaar geloof verkregen*, (2 Petrus 1:1), *zij worden allen naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd*, (2 Kor. 3:18), en in een predikatie worden er drie duizend zielen op een en dezelfde wijze bewogen. (Hand. 2:37). Kon ook een en dezelfde inbeelding haar allen samen misleiden? Neemt twee Christenen die duizend mijlen van elkander gescheiden wonen, en die nooit van elkander gehoord hebben; laten deze mensen onderzocht worden, en hun getuigenissen met elkaar vergeleken worden, en ziet eens of zij in het wezen van de zaak niet overeenkomen, en of hun bevindingen niet, zoals het een aangezicht in het water het andere beantwoordt met elkaar ook zo overeenkomen; hetwelk nooit kon zijn indien het een inbeelding was.
7. Eindelijk, het blijkt ook dat het een *dadelijke zaak* is, en dat het een dadelijk onderscheid stelt tussen de een mens en de andere omdat God zich zo onderscheiden jegens hen gedraagt na hun bekering. Nu is Hij hun goedertieren, maar tevoren was Hij op hen vertoornd; nu zijn zij onder de beloften, maar tevoren waren zij onder de bedreigingen en onder de vloek; en welk een groot onderscheid zal hij niet tussen de een en de ander stellen in die grote dag? (Match. 25). En het is ook zeker, dat, indien de naamchristen alleen in de verbeelding, en niet in waarheid onderscheiden ware, de rechtvaardige Rechter van de ganse aarde, zo'n onderscheiden vonnis en oordeel over hen zou uitspreken?  
Uit dit alles kunt u duidelijk zien dat de genade een ware en dadelijke verandering, en niet een ingebeelde teweeg brengt.

Ten derde. Wij zien ook dat deze ware verandering "over de gehele mens" ging. Hij is in ziel, in lichaam, en in praktijk veranderd; "het is al nieuw geworden," (2 Kor. 5:17). Deze verandering blijkt in zijn ziel; want hierdoor wordt:

1. Zijn verstand wonderlijk veranderd, zodat hij de dingen op een geheel andere wijze inziet en onderscheidt, dan tevoren. Tevoren zag hij Christus en de eeuwige dingen als onzekere en geringe dingen aan; de zaken die gezien en tegenwoordig

waren, bewogen hem het meeste, en vertoonden zich groot en uitnemend. Hij was met de rijkdommen en de eer dezer wereld ingenomen, terwijl Christus en de heerlijkheid voorbijgezien en veracht werd. Maar nu worden al die tijdelijke dingen maar als drek, schuim en ijdelheid gerekend, (Fil. 3:8, 11 ; Rom. 8:18), en Jezus Christus wordt nu gerekend "de kracht Gods en de wijsheid Gods," (1 Kor. 1:23, 24). Tevoren beschouwde hij de heiligen als verachte personen, daar nu als de heerlijken, die op aarde zijn, in dewelke al zijn lust is (Psalm 16:3). De striktheid in de plichten achtte hij tevoren een onnodige zaak; maar nu is dit het enige dat door hem begeerd wordt, (Psalm 119:14). "Ik ben vrolijker inden weg uwer getuigenissen, dan over allen rijkdom." Och, zegt een vernieuwde ziel, waar waren toch mijn ogen; dat ik niet meer uitnemendheid in Christus, in Zijn wegen, en volk zien kon?

2. Hier blijft het niet bij (gelijk als bij de geveinsden), maar het gaat ook verder, en overwint de wil; die sterkte wordt ingenomen en aan Christus onderdanig gemaakt. Tevoren rebelleerde hij tegen God, en kon zich niet onderwerpen; maar nu is hij onderworpen, zeggend: "Heere, wat wilt u dat ik doen zal?" Ten dage van Christus' heirkraft, vertoont Hij zich in al zijn trekkende heerlijkheid en beminnelijkheid, aan de wil, en roept dat hardnekkig vermogen toe: "Doe mij open! Doe mij open!" Met welk woord er een openende en overwinnende kracht gepaard gaat, die de wil niet zodra gevoelt, of zij gaat van zelf en vrijwillig naar Hem uit, zeggende: "Heft uw hoofden op, gij poorten, en verheft u, gij eeuwige deuren, opdat de Koning van de ere inga," (Psalm 24:7). En van nu aan is zij voor de Heere. Zij ondertekent en onderwerpt zich aan Zijn wil als haar enige regel en wet, en zij wordt ook de voornamelijkste plaats waar de genade haar verblijf houdt, en waar deze voor het grootste deel zichtbaar is, meer dan in een ander vermogen. Want nadat iemand deze onderzocht heeft in alle andere vermogens, en deze niet heeft kunnen onderscheiden, zal hij die doorgaans in de wil vinden. "Het willen is bij mij," enz. zegt Paulus, (Rom. 7:18).
3. De wil dus voor Christus ingenomen zijnde, komt de liefde vanzelf voort. Want dewijl hij ook de kracht van de genade gevoelt, verandert hij terstond haar voorwerp. Hij hecht niet zo veel meer aan aardse dingen, zoals vroeger, maar is wonderlijk omtrent deze verkoeld en gedood, door de beschouwing van een veel groter heerlijkheid in Christus Jezus, Die de ziel zo gevangen genomen, en deze genegenheid zo sterk getrokken heeft, dat deze in al haar werking omtrent andere dingen zeer onachtzaam is. Ja, zij is menigmaal (inzonderheid in het begin) zo gespeend van alle aardse dingen, dat de verzoeking aan een ander uiterste schijnt te leggen, namelijk, in een al te groot verzuim van onze wettige bezigheden en geoorloofde vertroosting. Nu zijn Jezus Christus (Hoogl. 1:1), Zijn ordonnantie (Psalm 119:97), en Zijn heiligen, (1 Joh. 3:14), zijn enigste lust en dierbaarst gezelschap. Hij zou van de morgen tot de avond kunnen zitten, om van Christus zijn beminde te horen spreken, en hij zou wel in het gezelschap van Zijn volk willen leven en sterven, welker gezelschap hem nu alleraangenaamst en dierbaarst is (Psalm 119:63).
4. Ook worden zijn begeerten veranderd; zij hijgen en dorsten nu niet meer naar het stof van de aarde, (Psalm 4:7), maar "zij dorsten naar God, naar de levenden God, zoals een hert naar de waterstromen," (Psalm 42:2, 3). Ja de ziel is met zulke begeerten zo zwanger en vervuld, dat zij soms gereed is te bezwijken, ja "verbroken te worden met verlangen" naar Hem, (Psalm 119:20).
5. Ook zijn de gedachten veranderd; (Psalm 119:113). "Ik haat de kwade ranken, maar heb uw wet lief." zijn gedachten van God zijn hem nu allerkostelijkst,



wanneer hij in stilheid aan Hem denkt, (Psalm 139:17). Wanneer de ziel in haar eenzaamheid is, onthaalt zij zichzelf op een aangename maaltijd, welke haar gedachten van God, haar verkwikking toebrengen. (Psalm 63:6, 7) "Mijn ziel zou als met smeer en vettigheid verzadigd worden: en mijn mond zou roemen met vrolijk zingende lippen. Als ik Uwer gedenk op mijne legerstede, zo peins ik aan U in de nachtwake."

6. De oogmerken en voornemens van de ziel zijns insgelijks veranderd; zij zijn nu alle in een groot oogmerk als verzwolgen, namelijk, om zichzelf Gode beproefd voor te stellen, "en om Hem welbehaaglijk te zijn." (2 Kor. 5:9). En wanneer zij hier maar niet feilt, bekommert zij zich niet veel, ofschoon ze in al haar andere oogmerken teleurgesteld wordt.

Het zou zeer gemakkelijk zijn al de andere genegenheden hier te voorschijn te brengen, en te tonen hoe de genade zich in die allen verspreidt, zoals als licht in de lucht of als het deeg in de klomp. Doch dit is genoeg om aan te tonen, hoe deze verandering over de gehele ziel gaat, en tot in alle deszelfs vermogens en genegenheden indringt.

II. De ziel dus voor God in bezit genomen zijnde, zo wordt ook noodzakelijk *het lichaam* met al zijn leden aan Hem overgegeven en onderworpen gemaakt. Want de wil heeft zowel het gebied over de leden van het lichaam als over de hartstochten en genegenheden van de ziel. Deze leden zijn dan nu niet meer dienstbaar om de begeerlijkheden des Satans uit te voeren, maar worden Gode dienstbaar gemaakt tot zijn einden en gebruik. (Rom. 6:19) "Want zoals gij uw leden gesteld hebt om dienstbaar te zijn der onreinheid, en van de ongerechtigheid tot ongerechtigheid, alzo stelt nu uw leden om dienstbaar te zijn van de gerechtigheid tot heiligmaking."

Dus hebben wij nu ook het derde stuk van de beschrijving verklaard, namelijk, dat het zowel een algemene als een wezenlijke, of dadelijke verandering is.

Ten vierde.

Eindelijk moet men ook weten, dat God door deze verandering iemand bereidt door grote en uitnemende diensten; en dit is ook waarlijk het oogmerk dat in dit kapittel wordt bedoeld, als ook de uitslag van alles, dat er tot hiertoe van dit werk van de genade is gezegd en voorgedragen.

O mijn geliefden, zoudt gij u verbeelden kunnen, dat God Zijn oneindige en heerlijke macht gebruiken zou om dit nieuwe schepsel in zo'n heerlijke natuur voort te brengen, zijnde het pronkstuk van al Zijn wonderlijke werken, die Hij omtrent de mens gewrocht heeft; en dat Hij daar geen uitnemend einde en verheven gebruik mee voor heeft? Ieder verstandig werkmeester heeft altijd een doel in het oog; en hetgeen Gods doel en oogmerk is, heeft Hij ons zelf gezegd. (Jes. 43:21): "Dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen." Zie ook 1 Petrus 2:9. Bijgevolg verwacht Hij ook uitnemende dingen van zulke personen. (Matth. 5:47, 48) Zo God niet enige nieuwe diensten beoogd had, dan had Hij niet nodig gehad een nieuw schepsel voort te brengen. Nu, het oude schepsel was alleen bekwaam voor het oude gebruik en de dienst waarin het gebruikt werd. Maar God heeft enig uitmuntend werk te doen, waardoor Hij verheerlijkt wil worden. Hij wil, dat Zijn Naam in deze wereld verheerlijkt zal worden door de dadelijke en lijdelijke gehoorzaamheid van Zijn volk. Maar dit de kracht van de gehele natuur zeer ver te boven gaande, brengt God deze voort in een nieuwe en hemelse natuur, die met zulke zeldzame bovennatuurlijke en Goddelijke hoedanigheden begaafd is, dat zij daardoor geschikt en uitnemend bereid

wordt voor elk werk en de dienst Gods, hetzij door werken of door lijden, waartoe zij te voren geen geschiktheid of bekwaamheid had.

De eigenlijke gesteldheid van dit nieuwe schepsel wijst deszelfs gebruik en doeleinde aan: zoals iemand een mes of zwaard ziende, (veronderstel dat hij die tevoren nooit gezien had) uit deszelfs gedaante en eigenschappen terstond zeggen zal, dat deze gemaakt zijn om te snijden; zo is het ook hier. Dit nieuwe schepsel is tot enig uitmuntend en zonderling werk door God geformeerd, daar het uitnemend toe begaafd is; hetzij de Heere u gebruiken wil tot daden of tot lijden.

Vraagt u: *"waarin het voordeel van dit nieuwe schepsel, om God in deze weg te verheerlijken, gelegen is?"*

Ik antwoord, het bestaat voornamelijk in die hemelse aanleg of neiging naar God; dit is haar groot en voornaam voordeel. Want:

1. Uit kracht hiervan is er, wanneer God een mens tot enige plicht komt roepen, een inwendig beginsel dat met het gebod verenigt, en de ziel vrijwillig en als vanzelf tot de plicht beweegt. Als God zegt: "zoekt Mijn aangezicht," het antwoord van zo'n ziel aan die roeping is: "Ik zoek uw aangezicht, o Heere!" (Psalm 27:8). Dit is het wat er in Jer. 31:33, gezegd wordt, "Ik zal Mijn wet in hun binnenste geven, en zal die in hun hart schrijven." Dat moet immers een uitmuntend voorrecht zijn; want nu is het werk van de ziel hun vermaak en tevens hun loon. (Psalm 19:12). De geboden zijn voor zo'n ziel niet zwaar. (1 Joh. 5:2). Hierdoor wordt zij bewaard van in de plichten niet afgemat, en van deze niet moede te worden. Zoals wij zien wat arbeid en moeite de kinderen in het spelen verduren kunnen, hoe zullen zij niet lopen en zweten, slagen en vallen uitstaan en verduren, zonder daarop acht te slaan; maar geef ze eens enig handwerk, dan kunnen zij niet half zoveel verdragen. Wanneer ons werk ons vermaak is, dan zullen wij nooit onder hetzelfde bezwijken, of daaronder vermoeid worden. Deze neiging tot God is voor de ziel als vleugelen voor een vogel of als de zeilen voor een schip. Hierdoor wordt de ziel gemakkelijk door elke plicht heengevoerd. O, wat is er geen groot onderscheid tussen een mens die om loon werkt, en tussen iemand, wiens werk hem het loon zelf is!

Hier kunt u nu ook tevens zien, waarin het voorname onderscheid tussen een waar Christen en een huichelaar in de plichten, gelegen is; als ook de ware reden opmaken, waarom de een in zijn werk volhardt, wanneer de ander daaronder bezwijkt. De ware reden van beiden is, omdat de een door een natuurlijke neiging tot zijn werk bewogen wordt, en de ander wordt daartoe gedrongen door enige uitwendige drangreden. Want een geveinsde heeft geen vermaak of genoegen in het geestelijk of inwendig van de plicht, maar heimelijk zegt hij in zijn hart: "Welk een vermoeidheid." (Mal. 1:13). Alleen zetten hem zijn eerzucht en andere reden tot deze aan, als tot een taak. Maar een oprechte ziel gaat tot God, als "tot de God van de blijdschap harer verheuging," (Psalm 43:4), en zegt: "het is mij goed, nabij God te wezen," (Psalm 73:28). En wanneer de sabbat komt, (de zegenrijkste dag van de week) o! hoe verlangt zij dan niet, "om de liefelijkheid des Heeren te aanschouwen, en te onderzoeken in Zijn tempel! (Psalm 27:4). En wanneer zij in de dienst van God is, zo kan zij zich met een lichamelijke oefening niet vergenoegen, of met God te dienen in de oudheid van de letter. (Rom. 7:6). Zij weet dat "dit gevoelen niet is uit Hem die haar roept." (Gal. 5:2). Zij werkt om haar hart te verbinden om tot God te genaken. (Jer. 30:21). Hier vandaan komen dan die opgetogenheden des harten en die geweldige uitgaande begeerten naar de hemel. Dus ziet u dan een zeldzaam voordeel om God dadelijk te verheerlijken, voortvloeiende uit de geneigdheid van dit nieuwe schepsel.

2. De ziel heeft ook op gelijke wijze zo'n groot voordeel door het lijden, want dit nieuwe schepsel, zulk een natuurlijke neiging tot God hebbende, zal de ziel, waarin het gevonden wordt, bekwaam maken om door alles heen te breken tot God, niettegenstaande al de tussenkomende beletselen en moedeloosheden. Wat zijn de vervolgingen, wat zijn de lasteringen, de vrezes en grimmigheden van de vijanden anders, dan zovele struikelblokken, die de ziel in de weg geworpen worden, om haar van God en van de plichten af te houden? En het is ook zeker, dat deze voor degenen, die dit beginsel missen, ongenaakbare bergen zijn. Een onbenadigd hart wordt daardoor verkropt en gans moedeloos gemaakt; maar deze neiging van de ziel tot God maakt een Christen bekwaam om door dat alles heen te breken. Wij mogen van zo'n ziel zeggen hetgeen de historisch-schrijver zegt van Hannibal, (die door vuur en edik een weg over de Alpen maakte): "óf ze zal een weg vinden, óf een weg maken."

"Wie zal mij van de liefde van Christus scheiden? Verdrukking, of benauwdheid, of vervolging of honger, of naaktheid, of gevaar, of zwaard?" Zegt een oprechte ziel. O, nee, zij zal een weg tot Christus maken door dit alles heen en dat uit hoofde van de neiging van deze nieuwe natuur.

U weet hoe alle dingen in de natuur een neiging hebben naar haar middelpunt. Het vuur wil van nature naar boven, u mag doen wat u wilt om het te onderdrukken. Het water wil naar de zee; en wanneer het dammen, ja bergen ontmoet, die het in de weg staan, - als het dan deze niet kan omver spoelen, -zal het de een of andere weg omlopen, en zich zolang wenden en keren, tot het een doortocht krijgt om in de zee te lopen. Zo is God ook het middelpunt van alle begenadigde geesten, en de genade zal de ziel door alles heen brengen tot Hem. Dit is genade, en dit is uw groot voordeel door deze in uw allerzwaarste werk; zij zal u over alles heen brengen en het zwaarste werk gemakkelijk en aangenaam doen zijn; (2 Kor. 12:10). En zo er zwaar lijden en grote verzoekingingen zich stellen tussen u en uw God, zo zal zij door die allen heen breken, en u bekwaam maken om alles te kunnen weerstaan. Zoals zij Paulus hier in de tekst bekwaam gemaakt heeft, die niet alleen door het woeden van zijn vijanden, maar ook door al de gebeden en tranen van zijn vrienden doorbrak.

## HOOFDSTUK 7.

*Waarin de noodzakelijkheid van duidelijke blijken van dit werk van de genade in ons te bevinden getoond wordt, ten einde wij voor het lijden bereid mogen zijn; als ook de natuur van deze blijken verklaard, en verscheidene dingen, die deze verdonkeren, uit de weg geruimd worden.*

Nu heb ik de *hebbelijke gereedheid*, bestaande in een ingestorte gemoedsgesteldheid van de genade in de ziel, afgehandeld.

De volgende bijzonderheden zijn dingen waarin onze "dadelijke bereidheid" gelegen is. Onder deze dingen die het eerst in aanmerking komen om behandeld te worden, is *het bekomen van duidelijke blijken, dat dit werk van de genade in onze ziel gewrocht is*; dit zal in de ure van lijden uitnemend versterken en vertroosten. De gezegende Paulus, die zichzelf hier belijdt voor banden en dood bereid te zijn, had in dit stuk klaarheid: (2 Tim. 1:12 en 4:6, 7.) En het is ook zeker, dat indien het hem duister ware geweest, hij dan niet gezegd kon hebben: "*Ik ben bereid*," enz. O nee, hij zou in een slechte staat zijn geweest om die reis naar Jeruzalem te doen. Ook zult u het in duistere en zware tijden een groot voordeel bevinden, om alles klaar en recht van binnen te mogen hebben. Om dit nu wat nader op te helderen en te verklaren, zal ik aantonen:

1. Wat het bewijs of de openbaring van het werk van de genade is.
2. Hoe het blijkt, dat het van zo'n groot voordeel is voor een lijdenden heilige.
3. En dan zal ik enige regelen voorschrijven om deze te bekomen.

Vooreerst. Wat het bewijs van genadewerk is. In het kort, het is "*des Geestes inlichting op zijn eigen werk, in het hart van de gelovigen, haar daardoor bekwaam makende om op een gevoelige wijze, dat werk tot haar eigen voldoening te zien en te gevoelen.*" Dit wordt in de Schrift onder een verscheidenheid van zinnebeeldige spreekwijzen uitgedrukt. soms wordt het genoemd, een "uitstorten van de liefde Gods in onze harten door de Heilige Geest," (Rom. 5:5). Soms een "verheffen van het licht van des Heeren aanschijn over ons," (Psalm 4:7). En soms wordt het wel zonder zinnebeeld uitgedrukt (Joh. 14:21). "Ik zal Mijzelf aan hen openbaren." Tot verdere opening hiervan verzoek ik, dat u op deze zes dingen acht geeft.

1. Dat het in dit leven voor de gelovigen verkrijgbaar is, en dat wel in een hoge trap en mate. Vele heiligen hebben het in volle mate gehad; lees slechts 1 Kor. 2:12; 1 Joh. 3:24; Joh. 21:15.
2. Ofschoon het voor de gelovigen verkrijgbaar is, zo is het nochtans een zaak die van de ware genade afgescheiden kan zijn; vele kostelijke zielen zijn, wegens het gemis daarvan, treurig heengegaan (Jes. 1:10). Zo is het wel gegaan met Heman, David, Job, en nog vele andere heiligen.
3. Gedurende de tijd dat wij het hebben, is het de aangenaamste zaak ter wereld; het verdrijft alle treurigheid, en het verdubbelt alle andere vertroosting, het "geeft iemand meer vreugde in het harte, dan ten tijde dat van de goddelozen koren en most vermenigvuldigd zijn," (Psalm 4:8). een liefelijke uur, maar een korte stond. Het smaakt wel zeer zoet, maar het wordt zeer zelden genoten.
4. Dat de geest zowel in het aanhouden als in het wegnemen van hetzelfde vrijwillig handelt. Niemand kan zeggen; hoe lang hij in dit aangename licht zal wandelen. Psalm 30:7, 8: "Ik zei wel in mijn voorspoed, ik zal niet wankelen in eeuwigheid.

Want Heere, Gij hadt mijn berg door Uw goedgunstigheid vastgezet: maar toen Gij Uw aangezicht verberget, werd ik verschrikt." En wanneer men in duisternis is, kan niemand zeggen hoe lang het zijn zal, eer dat aangename licht weder zal aanbreken. God kan in een oogenblik zeer onverwacht de duistere wolken verdrijven. Hoogl. 3:4: "Toen ik een weinig van hen weggegaan was, vond ik Hem, die mijne ziel lief heeft." Daar is in sommige Psalmen zo'n aanmerkelijk onderscheid in Davids toestand, alsof het begin en het einde door twee verschillende personen geschreven was.

5. Ofschoon God in een oogenblik de duisternis en twijfelingen van de ziel verdrijven kan, bevinden de gelovigen echter doorgaans, dat het een zeer zware en moeilijke zaak is om de bewijzen van hun genade te verkrijgen, en om deze te bewaren. Zodanig is de duisterheid, de dodigheid en de bedrieglijkheid van het hart, de ongelijkheid en ongestadigheid van zijn werking; ook zijn er zovele geveinsden die de genade nabootsen, en zovele listen en werken des Satans om hun vrede te verstoren, zodat er maar weinig zijn, die (in vergelijking van anderen) in een geruste en gedurige genieting ervan leven.
6. Niettegenstaande al deze dingen, die de moeilijkheid daarvan vergroten, heeft God Zijn volk van een zeker licht en voldoende middelen voorzien, waardoor zij in het naarstig gebruik ervan tot een verzekering van het werk van de genade geraken kunnen. Daar is een drievoudig licht waardoor het duidelijker en onfeilbaar kan ontdekt worden.
  - a. Uit het licht van de Schrift, die machtig is om iemand de verborgenheden van zijn hart te ontdekken; waarom deze ook vergeleken worden bij een "tweesnijdend zwaard," of ontleedmes. (Hebr. 4:12).
  - b. Uit het natuurlijke licht van de genade zelf; of, zo u wilt, uit het licht van de bevinding, (1 Joh. 5:10). Daar zijn enige eigenschappen en werkingen aan deze eigen, die zo wezenlijk en onafscheidelijk daaraan verbonden zijn, als de hitte aan het vuur, en die ook zo duidelijk door de ziel gevoeld en onderscheiden kunnen worden, (Psalm 112:20).
  - c. Uit het licht van de Geest dat bij de twee voorgaande gevoegd wordt; hetwelk soms een onderpand en een zegel wordt genoemd. De Geest plant de 'hebbelikheden' van de genade in de ziel. Hij wekt deze op tot dadelijke oefening en Hij schijnt ook op Zijn eigen werk, opdat de ziel het zien kan, en dat soms met zo'n mate van licht, die de ziel alleen vrede geeft en het hart gerust stelt, hoewel het niet ten volle alle twijfelingen overwint en wegneemt. En op een andere tijd wordt zij wel met zo'n helder licht bestraald, dat zij machtig is om een triomferend besluit te trekken en te zeggen. Nu weet ik de dingen, die mij van God geschonken zijn; *ik geloof en ik ben verzekerd*. Tot dusver de natuur van deze klaarblijkelijkheid kort geopend hebbende, zal ik vervolgens:

Ten tweede, het voordeel van deze aantonen voor een lijdende heilige of gelovige, om in een lijdende toestand recht te kunnen handelen. Dit zal uit aanmerking van de vier volgende zaken nader blijken:

1. U zult licht toestaan, dat des Christens liefde tot God een krachtige invloed heeft op al zijn leidingen voor de Heere. Deze genade van de liefde maakt hem bekwaam om door alle zwarigheden en moedeloosheden triomfantelijk door te breken. "Vele wateren kunnen deze liefde niet uitblussen, ja de rivieren kunnen deze niet verdrinken." (Hoogl. 3:7). Zij maakt de zwaarste dingen licht, (1 Joh.

5:3). "Zijne geboden zijn niet zwaar." Ook is alles wat iemand lijdt, zo het niet uit dit beginsel voortkomt, noch aangenaam voor God noch voordelig voor hemzelf, 1 Kor. 13:3: "Al was het, dat ik mijn lichaam overgave opdat het verbrand zou worden, en ik had de liefde niet, zo zou het mij geen nuttigheid geven." Maar nu is er niets, dat des Christens liefde tot God meer ontvonkt en levendig maakt, dan de kennis van zijn aandeel aan Hem, en het gevoelig gewaar worden en smaken, van Zijn liefde in zijn ziel. Onze liefde tot God is maar een weerkaatsing van Zijn liefde tot ons; hoe krachtiger nu de directe stralen zijn, hoe krachtiger ook de terugstuitende stralen moeten wezen. Nooit brandt de liefdevlam met een geweldiger hitte, dan wanneer de ziel de duidelijkste ontdekking heeft van haar aandeel aan Christus en van Zijn weldaden; zie Lukas 7:47.

2. Het moet noodzakelijk voor een lijdende heilige van een grote nuttigheid zijn, omdat deze het bezwijkend gewicht van de verdrukking wegneemt. Hetgeen onze geest verbreekt en doet bezwijken, is de samenkomst en ontmoeting van in- en uitwendige verdrukkingen tezamen. Wanneer de Heere dan op zo'n tijd niet wonderlijk en buitengewoon de ziel ondersteunt, moet zij noodzakelijk schipbreuk lijden en overstroomd worden, zoals het schip, waarin Paulus was, toen hij "verviel op een plaats, die de zee aan beide zijden had," (Hand. 27:41). O, wat vaart de ziel niet in een onstuimige zee, die van buiten strijd en van binnen vrees heeft? O, hoe moet het hart van een arm Christen niet beven en de verschrikking overdenken, wanneer hij, als hij, van de uitwendige beroeringen willende afwijken om inwendig enige troost en ondersteuning te zoeken, een jammerlijke verzwaring van zijn smart vindt, daar hij enige hulp verwachtende was tegen dezelve. Hierom is het, dat Jeremia zo ernstig zijn ellende afbidt, (Jer. 17:17). "Weest Gij mij niet tot een verschrikking, Gij zijt mijn toevlucht ten dage des kwaads." Dit wordt alles door deze weg voorkomen; wanneer iemand zijn intrest klaar heeft, en het van binnen gerust en welgesteld is, dan is hij als iemand, die een goed dak boven het hoofd heeft wanneer de storm komt. "Wij roemen ook in de verdrukkingen, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest," (Rom. 5:3, 5).
3. Het is een fontein van troost en blijdschap in de duisterste en akeligste ure. Van daar al dat gejuich van de heiligen in en onder hun verdrukkingen," (Rom. 5:5). In des Christens blijdschap in de Heere ligt veel van zijn sterkte om te kunnen lijden, (Neh. 8:10). Indien maar eens zijn geest begint te bezwijken en neerslachtig wordt, dan is hij in een slechte toestand om te lijden. De heilige blijdschap is de olie, die de raderen van de ziel vaardig maakt om de Heere te volgen. Met blijdschap voor Christus te lijden is een hoedanigheid, waarnaar God bijzonder ziet in Zijn lijdende dienstknechten; Kol. 1:2: "Met alle kracht bekrachtigd zijnde, naar de sterkte van zijn heerlijkheid, tot alle lijdzaamheid en lankmoedigheid, met blijdschap." Hoe hebben die beroemde en voortreffelijke helden, die ons voorgedaan zijn, Christus niet verhoogd en de godsdienst verheerlijkt, door die heilige zegepraal van hun geloof en blijdschap onder hun verdrukkingen!
  - Een van deze viel de deurwaarder, die hem de tijding kwam brengen van zijn veroordeling, om de hals en kuste hem, zoals iemand die door overmaat van blijdschap verrukt is.
  - Een ander viel bij het uitspreken van zijn vonnis op zijn knieën neer, en met opgeheven handen en ogen naar de hemel ziende, dankte hij God voor zo'n dag als deze. O, hoe wordt Christus hierdoor groot gemaakt en verheerlijkt!

Dit kan niet geschieden, voor dat men verzekerd is omtrent zijn aandeel. 't Is waar, het geloof en vertrouwen geeft de ziel wel een verborgen ondersteuning, zodat een

Christen daardoor in staat gesteld wordt te kunnen leven; maar het verzekerd geloof houdt hem levendig, en voorkomt al die troosteloze bezwijking en onbetamelijke moedeloosheden van geest in hem; 2 Kor. 4:16, 17: "Daarom vertragen wij niet; maar hoewel onze uitwendige mens verdorven wordt, zo wordt nochtans de inwendige vernieuwd van dag tot dag. Want onze lichte verdrukking, die zeer haast voorbijgaat, werkt ons een gans zeer uitnemend eeuwig gewicht van de heerlijkheid," en daarom kan het niet anders, of het moet voor de ziel van een zonderlinge nuttigheid en gebruik zijn op zo'n tijd.

4. Eindelijk is het voor een Christen onder het lijden van een bijzondere nuttigheid, omdat het hem in staat stelt, de verzoeken die met het lijden gepaard gaan, te weerstaan. Daar is niets, dat zijn verontwaardiging tegen onbehoorlijke inwilliging meer opwekt dan dit. 't Is waar, een arm, duister, twijfelend gelovige zal wel bereid zijn om verlossing te omhelzen, op voorwaarden, die tot oneer van Christus zijn; maar hij, die klaar is in het stuk van zijn aandeel, die haat alle inwilligingen en capitulaties, die hem op onwaardige wijze voorgesteld worden, (Hebr. 11:35; 10:34). Zij, die het voordeel en de beloning van het lijden zien, zullen het voor groot nadeel achten, wanneer hun het leven en de verlossing voorgesteld worden op zulke harde voorwaarden, als de zonde is.

Zo ziet u welke invloed de klaarheid van zijn aandeel heeft op een lijdende toestand. Nu ga ik

Ten derde over, om enige regelen voor te schrijven *om deze kennis te verkrijgen, als ook om die twijfeling te verdrijven door welke die klaarheid doorgaans in de zielen van de gelovigen verduisterd wordt*. Ach! dat u door een getrouw gebruik maken daarvan deze krijgen mocht, voordat het lijden u overkomt:

1. De eerste regel, welken ik u voorschrijf, is deze: "Laat het uw voornaamste werk zijn in de genade toe te nemen;" want hoe levendiger en sterker deze is, hoe zij noodzakelijk klaarder en werkzamer zijn moet; (2 Petrus 1:5-12). "En gij tot hetzelfde ook alle naarstigheid toebrenge, voegt bij uw geloof deugd, en bij de deugd kennis, en bij de kennis matigheid, en bij de matigheid lijdzaamheid, en bij de lijdzaamheid Godzaligheid, en bij de Godzaligheid broederlijke liefde, en bij de broederlijke liefde, liefde jegens allen. Want zo deze dingen bij u zijn, en in u overvloedig zijn, zij zullen u niet ledig noch onvruchtbaar laten in de kennis onzes Heeren Jezus Christus." Want bij welke deze dingen niet zijn, die is blind, van verre niet ziende, hebbende vergeten de reiniging zijner vorige zonden. Daarom, broeders, benaastig u te meer om uw roeping en verkiezing vast te maken. Want dat doende zult gij nimmermeer struikelen. Want alzo zal u rijkelijk toegevoegd worden de ingang in het eeuwig Koninkrijk van onze Heere en Zaligmaker Jezus Christus. O, hoe veel tijd hebben vele Christenen niet verspild in het nasporen van de laagste kentekenen van de genade, en wat al met deze kon bestaan, dewelke zo zij die in een naarstig gebruik maken van de middelen van de genade hadden besteed, om deze te vermeerderen, zij dat een veel kortere weg tot vrede en troost bevonden zouden hebben.

2. "Draagt ook zorg, dat u de regel door welken u uzelf beproeven zult, niet misvat, opdat u geen verkeerd oordeel over uzelf velt." Sommigen zijn gereed om zulke dingen tot kentekens van genade te stellen, welke het niet zijn; en wanneer men dan de valsheid derzelve ontdekt, O, hoe wordt dan de arme ziel niet in vrees en twijfeling gebracht! Even als iemand zijn oprechtheid zou beproeven willen uit zijn naarstigheid in het bijwonen van de prediking des Woords, dit is maar een *paralogismus* of

bedrieglijk besluit, als de Apostel dat noemt (Jak. 1:22), waardoor iemand zijn eigen ziel bedriegt, "en zijt daders des woords, (zegt hij) en niet alleen hoorders, u uzelf met valse overlegging bedriegende," want datgene hetwelk een teken zijn zal, moet aan de betekende zaak eigen zijn, en niet zoals wezen aan iets anders. Er zijn verschillende soorten kenmerken, sommigen zijn uitsluitende; het voorname gebruik van deze soort dient tot overtuiging van stoute voorgevers, en tot ontdekking van geveinsden. Zodanig is hetgeen men vindt, (1 Kor. 6:9, 10). "Of weet u niet, dat de omrechtvaardigen het Koninkrijk Gods niet zullen beërven?" enz. Waar deze dingen zijn, is het een bewijs, dat daar geen genade is; maar daaruit. volgt geenszins dat daar genade is, waar zij niet gevonden worden; zie (Lukas 18:11). Andere kentekenen sluiten in zich, welker gebruik niet zozeer is om de waarheid, als wel om de kracht en de trap van genade te beproeven; zoals wanneer het geloof van deszelfs luister en klaarheid beschreven wordt, of door enige van deszelfs heldendaden en beloften, welke aan enige hoge trappen en werkingen van hetzelfde gedaan zijn; (gelijk Eféze 3:12), enz. Hier kan men gemakkelijk een misslag begaan. Maar behalve deze, of liever tussen die beide soorten in, is er nog een derde soort van kentekenen, welke men positieve of stellige kentekenen noemt; en dewijl deze met de laagste trap overeenkomen, zo zijn deze tot beproeving van de waarheid en de oprechtheid daarvan voorgesteld. Zulken zijn daar men van leest, 1 Joh. 2:3; 4:13; Matth. 5:3, enz. Draagt dan zorg dat gij u bij rechte kenmerken beproeft.

3. "Draagt ook zorg voor zulke zonden, die de consciëntie schenden en verwoesten;" want die zullen weldra een dikke mist verwekken, en de ziel in wolken en duisternis verwarren; (zie Psalm 51:9). Zulke zonden zijn die, welke gedaan worden tegen het licht en de waarschuwing van de consciëntie.

4. Arbeid ook om die gewone misslagen te vermijden, waarin de Christenen in het oordelen over hun staat gewoonlijk vallen; waarvan ik deze vijf als de voornaamste zal noemen:

- a. Trekt uw staat niet in twijfel over elke struikeling of val in de zonde, die tegen uwen wil geschiedt; Psalm 65:4: "Ongerechtighe dingen hadden de overhand over mij: maar onze overtredingen die verzoent Gij." In 't kort, u behoeft uw staat niet in twijfel te trekken, mits u uwen geest werkzaam bevindt, evenals Paulus onder de aanvallen van de verzoeking werkzaam was; namelijk:
  1. Indien u de wet goedkeurt en "in deze een vermaak hebt," ofschoon u in uw daden daarin te kort schiet, (Rom. 7:12, 14).
  2. Indien uw feilen tegen uw wil en tegen de resolutie en neiging van uw ziel zijn, (vers 15, 18 en 19).
  3. Indien dezelve een last is voor uw ziel, (vers 24. 4). Indien de gedachten aan de verlossing u vertroosten, (vers 25).
- b. Twijfelt niet aan de waarheid van uw genade, omdat deze in u niet gewrocht is op dezelfde wijze als in anderen, want daar is een grote verscheidenheid ten aanzien van de omstandigheden van tijd en wijze van de werking des Geestes in de een of de ander. Vergelijk de geschiedenis van Paulus' bekering met die van de stokbewaarder, Zachéüs en Lydia, en ziet daaruit de verschillende omstandigheden van de een met de ander.
- c. Besluit ook niet dat u geen genade hebt, omdat u die verrukkende blijdschap mist waarvan andere Christenen spreken. Indien u met Paulus niet zeggen kunt, 't geen



u vindt in Rom. 8 :38, 39, zo dankt nochtans God, indien u zo'n taal spreken kunt: "Ik geloof Heere, komt mijn ongelovigheid te hulp." (Markus 9:24).

- d. Zeg niet, dat u geen genade hebt, uithoofde van de hoge genietingen van sommige huichelaars, die in enkele dingen u kunnen overtreffen. Wanneer sommigen het zesde hoofdstuk van de brief aan de Hebreeën lezen, zo worden zij ontsteld, door te zien tot welk een heerlijke hoogte een geveinsde kán opstijgen. niet bedenkende dat er drie dingen zijn, waarin zij de meest geveinsden, die ooit in de wereld geweest zijn, overtreffen.
1. Dat het eigen ik in de geveinsden nooit verbroken is geworden, zoals in hen. Al wat een geveinsde doet, doet hij voor zich zelve.
  2. Een geveinsde heeft nooit elke zonde gehaat, zoals een waar Christen zulks doet; maar hij heeft altijd een Agag, Rimmon of Delila, waar hij aan vasthoudt.
  3. Een geveinsde is nooit uit de neiging van Een nieuwe natuur werkzaam geweest, waardoor hij een lust en vermaak had in hemelse werkzaamheid; maar is veeleer bewogen, zoals een uurwerk door de gewichten van oenige inwendige beweegreden en voordelen.
- e. Besluit ook niet, dat u geen genade hebt, omdat u niet zo zichtbaar opwast als andere Christenen. U zou in dit geval in verscheiden zaken kunnen mistasten; zoals:
1. U zou uw wasdom kunnen afmeten naar uw begeerte van dezelve, en dan zou die als niets voorkomen; want een Christen heeft hoge oogmerken, en streeft naar volmaaktheid.
  2. Of door uzelf te vergelijken bij anderen die groter vermogen, tijd en voordeel hebben dan gij.
  3. Of door uw genaden te vergelijken bij de *gaven* van anderen, die u voor hun *genaden* misvat.
  4. Of door te denken dat alle wasdom opwaarts is in blijdschap, vrede en vertroosting; daar u nochtans in doding en ootmoedigheid zoudt kunnen wassen en toenemen; hetwelk zowel een ware wasdom is, als de voorgaande. O, draag toch zorg voor deze misvattingen, dewijl zij voor de vrede van vele Christenen nadelig en verderfelijk zijn bevonden.
  5. Eindelijk: "zoekt ook het lijden niet te ontwijken, wanneer God u tot hetzelfde roept." Want de lijdens-tijd van een Christen is doorgaans zijn klaarste en troostrijkste tijd, die hij geniet. 1 Petrus 4:14: "Indien u gesmaad wordt om de naam van Christus, zo zijt gij zalig; want de Geest der heerlijkheid en de Geest Gods rust op u." Datgene hetwelk menigmaal voor vele jaren is uitgesteld geweest, wordt dan in een lijdensure beslist en duidelijk gemaakt. Dus heb ik u ook aangewezen, hoe u deze noodzakelijke hoedanigheid verkrijgen kunt.

## HOOFDSTUK 8.

*Waarin de noodzakelijkheid van het gebruik maken des geloofs tot het rechte aanleggen en besturen van het lijden wordt aangewezen, met een besturing tot enige bijzondere middelen om in hetzelfde toe te nemen en te vorderen.*

Hetgeen verder tot onze dadelijke bereidheid voor het lijden bevorderlijk is, is *het gebruik maken van het geloof tot een behoorlijke mate ervan*. Dit is de genade, die het voornamelijk werk in zo'n tijd verrichten moet; en die een bijzondere kracht heeft in het ondersteunen van een Christen onder elke last. Dit is de genade die ten dage des strijds onze hoofden kroont met overwinning. Efëze 6:16. "Boven alles aangenomen hebbende het schild des geloofs," enz. Het is waar, elke genade is van een groot gebruik en nuttigheid, zodat ze alle ondersteuning aan de ziel meedelen: de lijdende heiligen hebben aan deze al zeer veel te danken gehad. Maar van *het geloof* mogen wij zeggen, hetgeen Salomo van een deugdzaame huisvrouw zei: "Vele dochteren hebben deugdelijk gehandeld, maar u gaat die alle te boven." In deze genade muntte Paulus uit; zij was het leven, dat hij dagelijks leefde, (Gal. 2:20). "Hetgeen ik nu in het vlees leef," zegt hij, "dat leef ik door het geloof des Zoons Gods," enz.

Het is een dierbare genade," (2 Petrus 1:1). Ja zelfs zó dierbaar dat Christus, die Zich zelden over iets verwonderde, zich hierover verwonderd heeft, (Matth. 8:10). Het is een zegepralende genade, die alle zwarigheden overwint, Markus 9:28. "Jezus zeide tot hem: "Zo gij kunt geloven, alle dingen zijn mogelijk dengene, die gelooft." Door dit zwaard was het dat die beroemde geloofshelden (Hebr. 11) die heerlijke overwinning behaald hebben. Ook zal het geloof in iedere verdrukking tot de ziel zeggen, hetwelk Christus tot de discipelen zei: "Zonder Mij kunt gij niets doen," (Joh. 15:5). Dit is het zwaard hetwelk zo veel overwinningen over de wereld behaald heeft; 1 Joh. 5:4: "En dit is de overwinning, die de wereld overwint, namelijk ons geloof." Door dit getrouwe schild, hetwelk zovele dodelijke pijlen van de verzoeking, (welke op het hart eens Christens afgeschoten zijn) onschadelijk gemaakt heeft, een gelovige wanneer alle uitwendige, gevoelige vertroosting verdwenen zijn. (Hab. 2:4). Het is de grond waarop des Christens voet rust en welke hem nooit begeven zat; 2 Kor. 1:24: "Maar wij zijn medewerkers uwer blijdschap, want u staat door het geloof."

De noodzakelijkheid van hetzelfde zal meer uitkomen, wanneer wij overwegen op hoe velerlei wijze het de ziel onder kwelling verlicht en het hart van allen neerslachtige druk en benauwdheden ontlast. Daar zijn twee dingen welke iemands geest doen bezwijken, wanneer hij onder lijden is, namelijk de grootheid van de verdrukkingen en de zwakheid van de ziel om deze te kunnen dragen; tegen beide deze dingen komt het geloof de ziel te hulp, door een "zwakke ziel sterk," en door "zware verdrukkingen" licht te maken.

Eerst. Het geloof maakt een "zwakke ziel sterk" en bekwaam om te kunnen dragen; en dit doet het op verschillende wijze.

1. Door de ziel te zuiveren en te reinigen van die verzwakkende kwalen en ongestalten; niet alleen van de schuld in het algemeen, die voor de ziel als een wonde is op hun lijdende schouder, (Rom. 5:1), waarvan de wegneming derzelve de ziel bekwaam maakt om enige andere last te kunnen dragen; Jes. 33:24: "Geen inwoner zal zeggen: ik ben ziek, want het volk dat daarin woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben." Maar het verdrijft ook de tirannieke hartstocht "de vrees," welke als 't ware de zenuwen van de ziel afsnijdt. Want, waar het geloof

komt, daar gaat de vrees weg; naarmate de vrees Gods in de ziel de overhand heeft, naar die mate wijkt en verdwijnt de zondige vrees voor het schepsel, (Jes. 8:13, 14). De vrees Gods blust de zondige vrees uit, zoals de zon het vuur uitblust. "Elke rechtvaardige is moedig als een jonge leeuw", (Spreuken 28:1). Zoveel nu als de ziel van het geloof ontbloot is, naar die mate is zij vervuld met vrees, (Matth. 8:26). "Wat zijt gij vreesachtig, gij kleingelovigen!" Het is derhalve een zeldzaam voorrecht om van die algemene ontroeringen bevrijd te zijn, in tijden van algemene verdrukking; en dit voorrecht heeft de ziel door het geloof.

2. Het versterkt de ziel om zwarigheden en verdrukkingen te kunnen lijden, niet alleen door hen te reinigen van hun verzwakkende ongestalten, maar door de ziel tot Christus te brengen, in Wie al hun kracht gelegen is. En dat overeenkomstig hun verschillende noden en behoeften in al hun verdrukkingen.
  - Verspreidt zich de duisternis als de schaduw des doods over de gehele aarde, zodat al het licht van aardse vertroosting verdwijnt en uit het oog geraakt, dan ondersteunt het geloof het hart door op de Heere te zien en te zeggen: "Ik zal uitzien naar de Heere, ik zal wachten op de God mijns heils; mijn God zal mij horen. Wanneer ik in duisternis gezeten zal zijn, zal mij de Heere tot een licht zijn." (Micha 7:7, 8)
  - En dit uitzien van het geloof verlevendigt op een bijzondere wijze het hart en het verlicht de ziel. Psalm 34:6: "Zij hebben op Hem gezien, ja als een waterstroom aangelopen; en hun aangezichten zijn niet beschaamd geworden," Rukt God alle aardse steunsels onder u weg, zodat Hij u niets zichtbaars overlaat om op te rusten, ook in deze engte brengt het geloof een gepaste werkzaamheid voort, namelijk: een vertrouwen op de Heere. (Jes. 26:3). "Het is een bevestigd voornemen, Gij zult allerlei vrede bewaren, want men heeft op u vertrouwd;" en hierdoor wordt de ziel gerustgesteld en bevestigd, (Psalm 125:1). "Die op de Heere vertrouwen zijn als de berg Sion, die niet wankelt, maar blijft in eeuwigheid."
  - Trachten de verzoeken de ziel van Christus af te drijven, en haar de moed te benemen, om te leunen op de beloften, dan oefent het een daad van resolutie, (Job 13:15). "Ziet, zo Hij mij doodde, zou ik niet hopen?" En daardoor breekt zij door deze moedeloosheid heen.
  - Of, indien de ziel de Heere lange tijd gezocht heeft om verlossing uit haar verdrukking, en daar steeds een stilzwijgen in de hemel is, en geen antwoord; maar in plaats daarvan een verzoeking komt, om de plicht over te geven en zichzelf zoeken te verlossen; dan oefent het geloof een andere daad omtrent Christus, overeenkomstig deze engte, namelijk een daad van wachten Jes. 49:23, welk wachten gesteld wordt tegenover dat zondig haasten, daar de ziel toe verzocht wordt, (Jes. 28:16).
  - Of roept de Heere de ziel te eniger tijd tot enige zware diensten, waar het vlees en de vleselijke natuur tegen in verzet komen, dan komt het geloof de ziel te hulp door het oefenen van een daad van de gehoorzaamheid, en dat terwijl de vleselijke natuur onvergenoegd daarbij staat, (Gal. 1:16). Hierom is het ook dat de gehoorzaamheid genoemd wordt "de gehoorzaamheid des geloofs," om deszelfs oorsprong aan te wijzen, (Rom. 16:26). Het geloof moedigt de ziel aan tot gehoorzaamheid, niet alleen door het aandringen van Gods gebod, maar ook door haar Gods beloften voor te stellen tot haar bevrijding, (Hebr. 11:24-26).
  - Of voelt een arme gelovige zichzelf overwonnen door verdrukkingen en verzoeken, en dat zijn inwendige kracht onder de last daarvan begint te bezwijken, dan leidt hem het geloof tot een almachtig God, en alzo wordt het bewaard en beveiligd van te bezwijken onder zijn verdrukking. Psalm 61:3: "In

den Heere is een eeuwige Rotssteen," (Jes. 26:4). El Schaddaï is een Naam van aanmoediging voor een zwakke ziel; (zie Jes. 40:29-31). "Hij geeft de moeden kracht, en Hij vermenigvuldigt de sterkte dien die geen kracht heeft. De jongen zullen moede en mat worden, en de jongelingen zullen gewisselijk vallen. Maar die de Heere verwachten, zullen de krachten vernieuwen, zij zullen opvaren met vleugelen zoals de arenden; zij zullen lopen, en niet moede worden: zij zullen wandelen, en niet mat worden."

Dus ziet u dan de eerste bijzonderheid bewezen, namelijk welk een versterkende invloed het geloof heeft op een zwakke ziel.

Ten tweede. Laat ons nu eens zien, hoe hetzelfde de last van een Christen verlicht, zowel als het zijn schouder versterkt om deze te dragen. Het is zeker, dat deze genade des geloofs de eigenlijke natuur van het lijden wonderlijk verandert, dewijl het beide de zwaarte en deszelfs verschrikkelijkheid wegneemt; dit doet het op verschillende wijzen.

1. *Door het werk op Christus over te dragen en Hem de gehele zaak in handen te geven, waardoor de ziel bevrijd wordt van alle angstvalligheden en beroeringen, welke de eigenlijke last zijn van de verdrukkingen;* Psalm 37:5: "Wentelt uw weg op de Heere en vertrouwt op Hem, Hij zal het maken." Want het is zeker, dat hetgeen ons in tijden van verdrukkingen moedeloos maakt en doet bezwijken, meer zijn oorzaak heeft in ongeregelde, oproerige en luidruchtige gedachten, dan in de verdrukkingen met welke wij zelf te strijden hebben, maar door de zaak aan God te bevelen, wordt de ziel terstond tot rust gebracht.
2. *Door ons veel goeds in onze verdrukkingen te ontdekken.* Hoe meer goeds het geloof in enige verdrukking ziet, hoe meer hetzelfde het voor de ziel dragelijk en gemakkelijk maakt. Nu brengt het geloof in dezen een troostrijke boodschap mede, dat zij niet uitsluitend kwaden zijn, zoals de verdrukkingen van de goddelozen, waarvan de Heere zegt: "Een kwaad, een enig kwaad is gekomen," enz. (Ezech. 7:5, 6), maar dat zij een inmengsel en een verzachting hebben van veel goeds; zie Hebr. 12:10; Jes. 27:9.
3. *Door het einde en de gehele wegneming te voorzien, en dat zulks weldra geschieden zal* (2 Kor. 4:17). "Het zijn lichte verdrukkingen, die zeer haast voorbijgaan." Datgene, hetwelk de ziel ontzet en verbaasd maakt in tijden van verdrukkingen, is, dat zij geen einde van deze zien kan. Hierom bezwijkt het hart, en de handen hangen slap van moedeloosheid: maar het geloof brengt een blijde boodschap van het einde van de verdrukkingen, zeggende: "Wat buigt gij u neder, o mijn ziel? En wat zijt gij onrustig in mij?" (Psalm 42:12). Alsof uw lijden zoals het lijden van de verdoemden was, namelijk, eeuwig en altijddurend; daar het maar voor een ogenblik is. "Want, nog een zeer weinig tijds, en Hij die te komen staat zal komen, en niet vertoeven." (Hebr. 10:37) Nog maar een korte tijd, en dan zullen de dagen uwer rouw voorbij zijn.
4. *Door ons lijden te vergelijken met het lijden van anderen, hetwelk hetzelfde uitnemend vermindert en doet inkrimpen.*
  - Soms vergelijkt een gelovige zijn lijden bij het lijden van Christus, en dan wordt hij beschaamd, dat hij ooit klagen en onder hetzelfde bezwijken zoude. O, zegt hij, wat is dit in vergelijking van hetgeen de Heere Jezus voor mij geleden heeft? Hij heeft in al Zijn leden moeten lijden; in Zijn hoofd, in Zijn

handen, in Zijn zijde en in Zijn voeten; en dat van alle kanten, van Zijn vrienden en van Zijn vijanden; Hij heeft geleden in al Zijn ambten; ja in Zijn ziel zowel als in Zijn lichaam. En het is ook zeker dat Zijn zielslijden de ziel van Zijn lijden is geweest.

- Soms vergelijkt hij het bij het lijden van mindere heiligen in voorgaande eeuwen. En wanneer hij de geschiedenis van hun vervolging gelovig leest, dan wordt hij door schaamte als uit Zijn klachten gedreven, zodat hij zeggen moet: "Ben ik beter dan mijn vaderen?"
- Soms vergelijkt hij het met het lijden van de verdoemden; en dan zegt hij: "Ach! wat is dit bij de eeuwigen gloed? Wat is een kerker bij de hel? Hoe ligt en gemakkelijk is het niet voor Christus te lijden, in vergelijking van dat lijden hetwelk van Christus komt?" En dus wordt de ziel gerust gesteld en de schrik van het lijden verminderd.

5. *Het geloof stelt Christus in het recht van het lijden eens gelovigen, hetzelfde stellende op zijn rekening, en dus wordt het lijden uitnemend veranderd.* O, wat is dat geen grote troost, wanneer iemand de Bijbel omhoog kan steken, zoals een zeker martelaar, die aan de staak gebonden was deed, en zeggen: "Dit is hetgeen mij hier gebracht heeft." Of als de Psalmist: "Om uwentwil worden wij de gansen dag gedood." (Psalm 44:23). Of als de Apostel: "Ik vervul in mijn vlees de overblijfselen van de verdrukking van Christus." (Kol. 1:24).
6. *Eindelijk, het geloof verbindt de tegenwoordigheid Gods om bij de ziel te zijn en te blijven in al haar eenzaamheden en lijden.* Hierom grijpt het de beloften aan die tot dat einde gegeven zijn; zie Psalm 23:2, enz.; Jes. 34:2Hebr. 13 :5 en Joh. 14:18. En terwijl de ai me ziel dit geniet, zo wordt zelfs het gevoel van de verdrukking als verzwolgen.

Zo heb ik u een kort overzicht gegeven hoe het geloof de ziel in een uur van lijden te hulp komt en versterkt.

Nu blijft nog over om u te besturen, *"hoe u deze uitmuntende genade vermeerderd en versterkt zult krijgen, opdat deze u in een tijd van nood zo dienstig zou mogen zijn,"* en tot dit einde zal ik u de volgende 7 besturingen voordragen.

1. Woon toch ijverig de bediening van het Evangelie bij, hetwelk niet alleen de voortbrengende, maar ook de bewarende oorzaak des geloofs is; 1 Petrus 2:2: "En als nieuw geborene kinderkens, zijt zeer begerig naar de redelijke en onvervalste melk, opdat gij door dezelve moogt opwassen." De leer des geloofs is het voedsel van de genade des geloofs; daar zijn deszelfs regelen, deszelfs aanmoedigingen en hartversterkingen; van daar haalt het geloof zijn gouden kleinodiën, deze opleggende als een schat tegen een tijd van nood; iedere eigenschap, gebod of belofte, die daar voorkomt, is als een schotel voor het geloof om op te weiden; maar die allen tezamen zijn een koninklijke maaltijd, (Psalm 63:6), waardoor de ziel als met smeer en vettigheid verzadigd wordt. Sommigen denken dat het land van Juda (Psalm 37:13), *het land van der levenden* genoemd wordt, uithoofde van de Goddelijke ordonnantiën, welke dat volk genoot. Dit is zeker, dat zij de grote werktuigen zijn waardoor de ziel in de aanvang wordt levend gemaakt, en waardoor dat leven in het vervolg in haar wordt onderhouden, maar dan moet zij wel verzekerd zijn, dat zij Christus' eigen instellingen zijn, en dat zij door Christus' eigen dienaren bediend worden. En dus mag u met reden meer vruchten en invloed

van deze verwachten dan van alle bijzondere gaven en hulpmiddelen in de wereld. Want "de Heere bemint de poorten Sions boven alle woningen Jakobs," (Psalm 87:2). Alle bijzondere hulpmiddelen mogen, in vergelyk van Christus' openbare ordonnantiën, zeggen, zoals Gideon tot de mannen van Efraïm zei: "Wat hebben wij gedaan in vergelijking van ulieden." (Richt. 8:2).

2. Maakt een goed gebruik van uw Avondmaalstijden, die oogstdagen des geloofs. Deze ordonnantie strekt op een directe bijzondere wijze tot bevordering en versterking des geloofs; zij is als een pand dat om des geloofs wille aan de belofte toegevoegd is; daarin worden de hemelse en hoge verborgenheden neergelaten voor uw uitwendige zinnen, opdat u te duidelijker bevattingen van deze zou mogen hebben. Hoe helderder nu onze bevattingen zijn, hoe sterker de toestemming des geloofs wezen moet. Door dit zegel worden ook de beloften meer aan ons bevestigd; hoe vaster de beloften aan de ziel voorkomen, hoe vrijmoediger en zekerder het geloof zich daarop neerwerpt. O, hoe vele arme, twijfelende en bevende zielen hebben niet op zo'n tijd de rijpe vruchten van een volle verzekering verzameld van de opperste takken van deze ordonnantie.
3. Veelvoudige oefeningen des geloofs zijn ook uitnemende en bijzondere middelen daartoe. "Want een iegelijk die heeft," dat is, die hetgeen hij heeft, wel gebruikt, "dien zal gegeven worden, en hij zal overvloedig hebben," (Matth. 25:29) Langs deze weg was het, dat Paulus zo in *het geloof* en in alle andere genaden toenam, dat hij degenen, die voor hem in Christus waren geweest, voorbijstreefde, (1 Kor. 15:10). Dit wordt veroorzaakt omdat het beginsel des geloofs in de ziel niet is zoals andere beweegredenen, - hetzij die zedelijk of geestelijk zijn; het wordt niet op een natuurlijke wijze verkregen, maar het is van *een Goddelijke oorsprong*. Nochtans geschiedt haar toeneming op middellijke wijze. Indien u ooit een bloeiend geloof bekomen wilt, zoekt het uit zijn trage toestand op te wekken en om dagelijks te leven in de oefening ervan.
4. Gaat tot Christus Jezus, die "de overste Leidsman en Voleinder des geloofs is," en roep tot Hem zoals in Lukas 17:5 staat: "Heere, vermeerder ons het geloof." Ja, verzoekt ook tot dit einde de gebeden van andere gelovigen, zoals de Apostel zulks deed, (1 Thess. 3:10; 2 Thess. 1 :11). Het geloof verlevendigt het gebed, en het gebed vermeerdert het geloof.
5. Maakt ook gebruik van de tijden van de verdrukkingen tot vermeerdering en aanwas van het geloof, want het is zeker dat de geheiligde verdrukkingen deze genade uitnemend oefenen en vermeerderen, 1 Petrus 1:7: "Opdat de beproeving uws geloofs, die veel kostelijker is dan des gouds, enz. bevonden worde te zijn, tot lof, eer en heerlijkheid, in de openbaring Jezus Christus." In tijden van voorspoed weten wij niet, wat schat van geloof wij bezitten; wij leven zoveel op zichtbare dingen, dat men menigmaal nauwelijks zeggen kan, of wij geloof hebben of niet; maar wanneer er zware dagen komen, dan moeten wij ons ganse onderhoud en leeftocht door het geloof ontvangen; (zie Hab. 2:4). Ja, dan bekomen wij veelvuldige blijken van Gods getrouwheid in de beloften, welk een uitnemend hulpmiddel is voor het geloof, (2 Kor. 1:10).
6. Houd ook een register van al uw aanmerkelijke bevindingen, en bewaar deze als een schat tot voedsel voor uw geloof in de toekomst. O, wat is dat geen bijzondere aanmoediging voor het geloof, wanneer het de handelingen Gods met de ziel in voorgaande jaren beschouwen kan, en met Jozua zeggen, "dat er niet één woord gevallen is, van al de goede woorden, welke de Heere gesproken heeft," (Joz. 23:14). En wanneer dit van de beloften, die reeds vervuld zijn, gezegd kan worden, dan kan het ook gezegd worden van beloften, die nog vervulling moeten

krijgen, zoals Elisabeth tot Maria zei, (Lukas 1:45). "Zalig is de ziel, die geloofd heeft; want de dingen, die haar van de Heere gezegd zijn, zullen volbracht worden." Deze bevindingen zijn de spijs voor het geloof, (Psalm 74:14). "Gij hebt de koppen van de Leviathans verpletterd. Gij hebt hem tot spijs gegeven den volke in dorre plaatsen." Dat is, die beroemde bevinding van de macht en de liefde Gods in bare verlossing bij de Rode Zee waar Hij dat zeemonster, Farao en zijn leger verdelgd heeft, was naderhand tot spijs voor het geloof van Gods Israël in de woestijn. Wij vinden menigmaal dat Christus het ongeloof van de mensen wegens hun vergetelheid bestraft, (Matth. 16:S, 9). Hierom gebood de Heere dat de Israëlieten registers zouden bijhouden van hun wedervaren van iedere dag. O, hoe jammer is het, dat zulke uitnemende hulpmiddelen verloren zouden gaan! Indien u maar eens gedenken kunt, hoe de Heere voor u in voorgaande beproevingen verschenen is, en hoe menigmaal Hij u beschaamd gemaakt heeft over uw ongeloof, dat zou uw geloof uitnemend versterken zowel in tegenwoordige als in toekomstige beproevingen; Micha 6:5: "Mijn volk! (zegt God) gedenk toch wat Balak, de koning van Moab, beraadslaagde, en wat Bileam de zoon van Beor, antwoordde: en wat geschied zij van Sittim aan tot Gilgal toe; opdat gij de gerechtigheden des Heeren kent."

7. Wacht eindelijk ook voor *het gevoelen*, hetwelk het geloof misleidt. Indien u op aardse dingen leeft, dan zet u het geloof uit zijn ambt: de aardse dingen hebben een zekere vijandschap tegen het geloof, want "dit is de overwinning, die de wereld overwint, namelijk ons geloof," (1 Joh. 5:4). De overwinning geeft strijd te kennen, en de strijd geeft tegenstand te kennen. O, die zo zeer bij het zien en gevoelen van de aardse dingen leeft, wat zult u aanvangen, wanneer u eens in Davids of in Paulus toestand komt, (Psalm 142:5). "Ik zag uit ter rechterhand, en ziet zo was daar iemand, die mij kende, daar was geen ontvlieden voor mij: niemand zorgde voor mijne ziel." En Paulus zegt 2 Tim. 4:16: In mijn eerste verantwoording is niemand bij mij geweest, maar zij hebben mij allen verlaten," wanneer u alle uitwendige aanmoedigingen en steunsets geheel ontnomen zullen worden. Wat zou Abraham gedaan hebben, indien hij niet had kunnen geloven tegen hope, dat is tegen zo'n hoop, die gegrond was op het gevoel en de rede?

Lezer, ik raad u en beveel u in de Naam des Heeren, dat zoals u wenst te leven, wanneer alle zichtbare vertroosting weggenomen zijn, u toch ijverig zult zijn in het gebruik maken, en in het bereiden van deze uitnemende genade des geloofs. Want zo het geloof valt, valt u met hetzelfde; en zo als uw geloof is zo zijt gij. Overweegt die ganse wolk van getuigen, en ziet of u er wel één zult vinden onder die allen, die de overwinning anders dan *door het geloof* behaald heeft. Zouden zij niet alle door de geweldige aanvallen van de verzoeking ter neergeveld zijn geworden; of in plaats van een "wolk van de getuigen" zo vele zoutpilaren en gedenksteen van smaad en schande voor de godsdienst zijn geweest, indien hun geloof gefaald had in de beproeving?

## HOOFDSTUK 9.

*Waarin de noodzakelijkheid en nuttigheid van een christelijke dapperheid tot het lijden wordt aangewezen; tevens een kort bericht van deszelfs natuur en de middelen om deze te bekomen.*

Een andere genade, die tot de volmaking van onze dadelijke bereidheid tot het lijden te hulp komt, is *christelijke dapperheid*, of heilige vrijmoedigheid, die in uw harten kan doen zeggen in een tijd van gevaar als Elia eens zei: "Zo waarachtig als de Heere der heirscharen leeft, voor Wiens aangezicht ik sta, ik zal mij zekerlijk aan Hem vertonen," (1 Kon. 18:15). Dit is ook een uitnemend gedeelte van het werk van uw voorbereiding. In deze genade was onze Apostel uitmuntende; die wanneer hem de Heilige Geest betuigde, dat hem banden en verdrukkingen aanstaande waren, zeggen kon: "Ik acht op geen ding, noch houde mijn leven niet dierbaar voor mij zelve," enz. (Hand. 20:24). Ja, wanneer hij voor de wrede Nero verschijnen moest, en hem niemand erkennen noch bij wilde staan, zo bleef hij echter standvastig, verkiezende liever op die plaats te sterven, dan schandelijk van zijn grondbeginselen en belijdenis af te wijken, (2 Tim. 4:16, 17). Hij stelde de wereld met al bare bedreigingen en verschrikkingen veel lager, dan zij hem stelde.

O, hoe bleek deze genade in al die helden, welke ons zijn voorgegaan! En zo u ooit verwacht om in de boze dag te zullen staande blijven, en om met eer uit het strijdperk geroepen te worden, moet u uw moed en dapperheid voor God opwekken.

De noodzakelijkheid hiervan zal uit deze vier volgende aanmerkingen nader blijken.

Vooreerst.

*Omdat de voorspoed en overmacht van de verzoeken des Satans in een uur van de verzoeking afhangt van het bezwijken en de nederlaag van deze genade.* Waarom verwekt hij vervolgingen in de wereld, dan omdat zulke vreselijke dingen geschikt zijn om op de hartstocht van vleselijke vrees te kunnen werken, welke met de gevaren ontstaan en te voorschijn komt, en die de ziel doet zijn als een onstuimige zee. Dit is hetgeen hij beoogt, (Neh. 6:13). Deze hartstocht is een zeer vergrotende hartstocht, die de gevaren gedurig groter en menigvuldiger voorstelt dan zij inderdaad zijn. Waardoor dan de ziel gedreven wordt in het net of in de strik, die de Satan gespannen had om ze te vangen, (Spr. 29:25). De siddering des mensen legt een strik; hetwelk is een droevig voorbeeld van Abraham (Gen. 12:12) en van andere heiligen te zien is. Indien de Satan deze genade slechts ten onderbrengen of dempen kan, zo zal hij u terstond doen capituleren of in onderhandeling komen, om leven en vrijheid te redden op de slechtste en schandelijkste voorwaarden: en daarom is de bereidheid van deze genade zo uitnemend noodzakelijk.

Ten tweede.

*Omdat het deze genade is, die Christus Jezus verheerlijkt, wanneer u voor Hem te voorschijn gebracht wordt.* Er is bij het lijden en de beproeving van een gelovige een grote plechtigheid; de hemel, de aarde en de hel zijn hier alle toeschouwers, die op de uitkomst acht geven, en hoe de heiligen zich zullen kwijten in die lijdensure. "Wij zijn een schouwspel geworden," zegt de Apostel. Het Griekse woord betekent: "Wij zijn als op ten toon gesteld," (1 Kor. 4:9). God, de Engelen, en de Heiligen wachten om die



heerlijke zegenpraal te zien van hun geloof en hun dapperheid, welke de naam en de zaak van Christus eer aanbrengen. En de duivel, de goddelozen gapen om maar voordeel te mogen bekomen door hun zwakheid en lafhartigheid; zodat er nu voorzeker veel van 's Christens dapperheid afhangt. Indien hij nu aarzelt en bezwijkt, hoe zal dat de hel doen juichen, en Christus' vijanden tegen Hem doen roemen, alsof zijn liefde zo gering was in de harten van zijn volk, dat zij niets voor Hem durfden wagen. En als of zij niettegenstaande hun schone woorden en heerlijke belijdenis, hun eigen beginselen niet vertrouwen durven, wanneer het op de proef gesteld wordt. Maar wanneer zij zich mannelijk houden en een heilige edelmoedigheid en liefde voor Christus aan de dag leggen, hoe zal dit de vijanden ontzetten en hen doen zeggen, zoals een van de edelen van Keizer Julianus, welke bij de pijniging van Markus, bisschop van Aretheusa tegenwoordig was, zei: "Wij schamen ons, o keizer, want de Christenen belachen uw wreedheid." En hoe zal God zelf zich niet over hen verblijden en beroemen, zoals Hij vroeger zulks over Job deed, toen Hij hem met eer uit dat eerste strijdperk riep, (Job 2:3). "Hij houdt nog vast aan zijn oprechtheid," enz.

Ten derde.

Uw eigen vrede ligt daar zo wel in opgesloten, als de eer Gods. Is het een kleine zaak, bevrijd te zijn van die gieren en arenden, die op zulke tijden op het hart van de mensen azen? Het is zeker, dat God het een grote goedertierenheid acht, wanneer Hij zulks aan Zijn volk belooft, (Spr. 1:33; Psalm 112 :7, 8). Toen Borromaeüs aangezegd werd, dat hem lagen gelegd werden om hem het leven te benemen, zo verwonderde hem zulks niet, maar hij zei: "Hoe, is God dan voor mij niet in de wereld?" Desgelijks was ook het antwoord van Silentarius in een zoals geval: "Indien God voor mij geen zorg draagt, hoe leef ik dan?" Dit is het, dat u tot een heilige stilheid des geestes brengt in tijden van beproeving en lijden.

Ten vierde.

Uw dapperheid en grootmoedigheid is ook van een bijzondere nuttigheid voor andere heiligen. Indien u bezwijkt, staat dit zoals met het bezwijken van een standaarddrager in het leger, daardoor brengt u een kwaad gerucht op het kruis van Christus, zoals de eerste verspieters op het land Kanaän deden, en het is waarschijnlijk, dat het ook zo'n invloed zal hebben op uw broederen; en daarom is het zeer noodzakelijk, dat deze genade ter beoefening gebracht wordt, eer u met Paulus zult kunnen zeggen: "*Ik ben bereid,*" enz.

Vraagt men: wat deze christelijke dapperheid is, en waarin deze bestaat?

Ik antwoord kort. "*Het is een heilige vrijmoedigheid in het volbrengen van moeilijke plichten, voortvloeiende uit het geloof van Gods roeping en van Zijn beloften aan ons, in het volbrengen van dezelve.*" Daarom is de aard daarvan gelegen in deze vier bijzonderheden:

- a. Het is een *heilige* vrijmoedigheid en geen *natuurlijke* of zondige, welke uit de natuurlijke of verkeerde gesteldheid des gemoeds ontstaat.
- b. Het wordt volbracht en uitgedrukt omtrent plichten voor de waarheid en niet voor de dwaling, (Jer. 9:3), voor het belang van Christus, en niet voor dat van het vlees.
- c. De tijd, in welke het zich vertoont, is wanneer de plichten omringd zijn met zwarigheden en gevaren, (Daniël 3:16; 6:10).
- d. De bron, waaruit deze voortvloeit, is het geloof, en wel, zoals hetzelfde betrekking heeft op "Gods gebod en roeping" tot de plichten, (Hand. 16:10) als ook op Zijn beloften aan ons gedaan, in "het volbrengen van dezelve." Deze genade wordt nu

gesteld zowel tegen mensenvrees in de zaak van God, (Hebr. 11 :27) als tegen de afval uit vrees voor het lijden. Hierin bestaat dan kort haar aard.

Nu zal ik tenslotte enkele regels voorstellen om deze te bevorderen en te vermeerderen, waarmee ik dit hoofdstuk wens te sluiten.

Er zijn tien regelen, die men zorgvuldig moet waarnemen, ter bevordering van deze vrijmoedigheid en dapperheid, in het hart van een Christen in een boze tijd.

1. *"Zoekt een gespeend hart te bekomen van alle aardse genietingen."* Indien uw hart ongeregeld op enige zaak, die u in de wereld bezit vastkleeft, zo zal die ongeregelde achting voor en genegenheid tot die zaak, uwen geest zeer week en lafhartig maken, wanneer uw beproeving komt; (2 Tim. 2 ; 3, 4). U zult nooit een mens ontmoeten, die enige moed of dapperheid voor God heeft, indien zijn hart niet afgestorven is voor aardse dingen. Zo was het met Paulus, (Fil. 3:8). En na de Apostelen treft men nauwelijks een groter voorbeeld aan van heilige grootmoedigheid, dan Luther. Wanneer men zijn levensgeschiedenis leest, dan zullen wij weinige mensen vinden, welke minder aan de wereld gehecht zijn geweest dan hij. Het hele Turkse keizerrijk was in zijn oog slechts een brok hetwelk de honden toegeworpen wordt. Het geld kon hem niet verzoeken.
2. *"Laat toch gene schuld op uw consciëntie blijven liggen;"* want die is een bron van alle vrees en u kunt ook nooit enige vrijmoedigheid voor God bekomen, voor dat deze weggenomen is, (Rom. 5:1, 2). Hierom wordt "een geest van de gematigdheid," of "van een gezond verstand," gesteld tegenover een geest van de vreesachtigheid, (2 Tim. 1:7). Nu, die "geest van de gematigdheid" of "van een gezond verstand," is een geest, welke niet gewond, ziek of zwak gemaakt is door schuld. O, wat donkere en zwarte nevelen ontstaan er niet uit schuld op de consciëntie, die onze blik verduisteren en ons met vrees en moedeloosheid vervullen? (Gen. 42:21, 22).
3. *"Zie toch om uw roeping tot moeilijke plichten opgeklaard te krijgen; en zijt ook wel vergenoegd, dat u in Gods weg zijt, en in die gestalte, waarin Hij u verwachtte vinden."* O, welk een sterkte en dapperheid zal dit de ziel geven! (Joz. 1:9). Dan kan zij zich Gods tegenwoordigheid beloven, 2 Kron. 15:2: "De Heere is met ulieden, terwijl u met Hem zijt; en zo u Hem zoekt, Hij zal van u gevonden worden," enz: maar zolang iemand hieraan twijfelt, en niet weet of het zijn plicht is of niet, waarin hij gewikkeld is, hoe kan hij dan vrijmoedigheid hebben om iets daarvoor te wagen?, Want hij zal gedurig denken, dat hij veel van mensen zou kunnen uitstaan of lijden en nochtans bij God geen goedkeuring verwerven, (2 Petrus 2:9). Ook kan hij, voordat hij hierin klaarheid heeft, zijn zaak aan God niet aanbevelen. En welk een jammerlijke zaak is dit nu, beroofd te zijn van zulk Een uitnemende vertroosting als deze, (1 Petrus 4:19).
4. *"Zoekt ook een rechte kennis en bevassing van uw vijanden te bekomen."* Wij zijn geneigd om het schepsel te verheerlijken, alsof het meer kon doen dan waartoe het in staat is, en daardoor maken wij onszelf onbekwaam om datgene te doen, wat onze plicht was. Bezit uw ziel dan in het geloof deze vijf dingen omtrent dezelve:
  - a. Dat zij maar arme zwakke vijanden zijn. (Jes. 40:15, 17 en 22). Maar als een zwerm muggen in de lucht. Ziet hoe God deze beschrijft; Jes. 51:12, 13: "Wie zijt gij, dat gij vreest voor de mens, die sterven zal, en voor een mensenkind, dat hooi worden zal?" enz.

- b. Dat de geringe kracht, welke zij hebben, door uw God bepaald is, en dat Hij de bepaling en de besturing daarvan in handen heeft, (Psalm 76:11; Joh. 19:11).
  - c. Dat zij schuld over hun consciënties dragen, die hen meer bevreesd maakt, dan zij u kunnen maken; Jes. 8:12: "En vreest gijlieden *hun* vrees niet, en verschrikt niet;" *hún* vrees is een merkwaardige vrees.
  - d. Daar zij maar alleen vleselijke wapenen tegen u gebruiken kunnen, die uw ziel niet kunnen beschadigen. Indien zij biddende vijanden waren, die God tegen u verbinden konden, dan zouden zij in waarheid vreeslijke vijanden zijn, maar dit is hun onmogelijk. De wijd uitgestrekte bevelen, die ooit enigen van deze van God ontvangen hebben, strekte zich maar alleen tot het lichaam en de lichamelijke belangen van de heiligen uit, (Lukas 12:4, 5). "Zij hebben geen arm zoals God, zij kunnen niet, zoals Hij, met de stem donderen," (Job 40:4); noch uw naam uitdoen uit het Boek des levens, of uw deel wegnemen uit het nieuw Jeruzalem, en daarom vreest de mens niet.
  - e. Dat uw vijanden ook Gods vijanden zijn; en dat de Heere uw zaak op zich heeft genomen. Hoe wreder zij nu tegen u zijn, hoe vriendelijker de Heere tegen u wezen zal, (Joh. 11:34, 35).
5. *"Arbeidt ook om des Heeren tegenwoordigheid bij u verbonden te krijgen in alle plaatsen. en alle toestanden."* Want terwijl u dit geniet, zal uw geest onoverwinnelijk en onverzettelijk zijn, (Jos. 1:9) Psalm 118:6: "De Heere is bij mij, ik zal niet vrezen, wat zal mij een mens doen?" Een zwak schepsel, dat door de tegenwoordigheid van een groten God wordt ondersteund en aangemoedigd, zal bekwaam zijn om grote dingen te doen en te lijden. Het zwakke vlees, in de hand van een Almachtige Geest, is boven zichzelf werkzaam. Een kleine hond in tegenwoordigheid van zijn meester, die hem aanmoedigt, zal een veel grotere hond aanvallen, waarvoor hij, indien zijn meester er niet bij was, weglopen zou. Onze dapperheid rijst of daalt, naar dat de openbaring van de. Goddelijke tegenwoordigheid bij ons is. O, zoek uzelf eens binnen de palen van die belofte, (Jes. 43:1, 2), te bevinden, dan zult u onoverwinnelijk zijn.
  6. *"Zoekt ook een hoogachting voor Christus Jezus, en voor al zijn belangen te bekomen."* Zij, die Hem het hoogst waarden, zullen het meest voor Hem uitstaan. Welk een onwaardeerbare prijs stelde de grootmoedige Luther niet op de waarheden van Christus? "Dat veeleer de hemel valle dan dat er een kruimpje van de waarheid verloren ga." U zult nooit een man van ijver en moed voor Christus' belang kunnen zijn, totdat dit belang van Christus uw eigen belangen weggenomen heeft. Zodra krijgt de ziel geen kennis of aandeel aan Christus, of zij heeft een hartelijke begeerte, dat het met Zijn zaken en belangen wél mag gaan, (Psalm 45:4, 5). Dit is het, wat de ziel met vrijmoedigheid voor Christus vervult.
  7. *"Draagt ook zorg, dat u niet verleid wordt door de regelen van vleselijk beleid, die ten onrechte gehouden worden voor Christelijke voorzichtigheid."* Hierdoor worden velen verleid; ook zijn die stellingen allerverderfelijkt voor allen waren ijver en moed voor Christus. Nooit is de Godsdienst met meerder duidelijkheid en eenvoudigheid beleden, dan onder de eerste Christenen; en nooit is er ook een hogere vloed van manhaftigheid en ijver voor God en Christus geweest, dan in die dagen. Wij zijn dan geneigd zulks maar overdrevenheid te noemen, en zijn veel wijzer geworden, om ons leven en onze vertroosting beter te besteden, dan zij gedaan hebben. Maar het is zeker, dat onze wijsheid en voorzichtigheid onze

Godsdienst opgeslokt en verslonden heeft. Het is waar, daar is wel zo'n zaak die men christelijke voorzichtigheid noemt; maar die leert ons niet om alle kostbare en moeilijke plichten te vermijden, en om de consciëntie bloot te stellen ten einde het lichaam te bewaren; "maar een man van verstand zal recht wandelen." (Spr. 15:21).

8. *"Bezieet zowel het inwendige van uw verdrukkingen, die u voor Christus lijdt, als het uitwendige derzelve."* Indien u ze met een vleselijk oog beschouwt, dan zal er zich niet dan stof tot moedeloosheid opdoen. Op het uitwendige van een gevangenis, van een verbanningsoord of van de dood te zien, is ontzettend en verschrikkelijk; maar indien u door het geloof op het inwendige van deze dingen ziet, en wit God deze voor Zijn volk heeft doen zijn, en hoe blij en vertroost zij geweest zijn in zulke toestanden; wat honig zij gevonden hebben in het lichaam van een leeuw; welke lofzangen zij gezongen hebben in kerkers en donkere hollen; hoe zij geroemd hebben in de verdrukkingen, en zelfs een honderdvoudige beloning in hun lijden ontvangen hebben. O dan, dán zal hetgeen van ver een adder scheen te zijn een staf in uw hand wezen. Hoe velen hebben zich niet in hun bevattig van het lijden bedrogen gevonden en zijn veel onwilliger geweest om de gevangenis te verlaten, dan zij geweest zijn om er in te gaan. Indien u die ondersteuning en vertroosting kende, welke de ziel doorgaans in haar verdrukkingen en lijden voor Christus ontmoet, dan zoudt u deze niet als zulke vreselijke dingen beschouwen.
  
9. *"Beschouwt ook met het oog des geloofs de uitkomst en de beloning van het lijden."* Dit zal insgelijks de verschrikkelijkheid van hetzelfde verminderen, (Hebr. 10:34). Om deze reden is het, dat de heiligen het lijden en de verdrukkingen zo ligt geacht en veracht hebben, (Rom. 8:18; 2 Kor. 4 :.16, 17). Maar draag dan zorg, dat u het geloof oefent:
  - a. Op de zekerheid van die beloning; en beschouwt deze als een dadelijkste en wezenlijkste zaak, (Hebr. 11:1).
  - b. Als op een grote en heerlijke beloning.
  - c. Als op een beloning, die kort op handen is. Zeg tot uw ziel: *komt ziel, komt, beschouwt de vreugde die u voorgesteld wordt, namelijk de kroon van de heerlijkheid, die gereed is om op uw hoofd gezet te worden door de handen van een rechtvaardig God.* Ach, welke overeenkomst is er tussen dit lijden en tussen zo'n heerlijkheid!
  
10. Eindelijk. "Stel uzelf ook de beste voorbeelden van het lijden voor." Houd uw oog gedurig op die wolk van getuigen, die u voorgegaan zijn; deze zijn van een bijzonder gebruik om een heiligen moed en een manhaftigheid in u op te wekken, (Hebr. 12: 1) Jak. 5: 10: "Mijne broeders, neemt tot een exempel van lijden en van de lankmoedigheid de Profeten, die in de naam des Heeren gesproken hebben." Wie zou bevreesd zijn, om met zo'n vijand in het strijdperk te treden en te strijden, die zo menigmaal ter neergestoten is, en dat door arme zwakke Christenen? Beschouwt eens, hoe de vijand met welke u te strijden hebt, aan alle kanten verslagen en overwonnen is geworden door zwakke vrouwen en kinderen; zij hadden even zoveel en grote zwakheden als gij, en u hebt geen minder genadige ondersteuning dan zij hadden, die u voorgegaan zijn.

## HOOFDSTUK 10.

*Waarin de noodzakelijkheid van een hart, dat aan alle aardse en tijdelijke genietingen 'gedood' [Engels: mortificatie] is, tot het recht behandelen van een lijdenden toestand aangewezen wordt, tevens enige besturingen, om het te bekomen.*

Datgene, waarin uw dadelijke bereidheid voor banden en voor de dood verder gelegen is, bestaat *"in de doding van uw genegenheden aan alle aardse belangen en genietingen, zelfs aan de besten en alleraangenaamste ervan."*

Zolang dit niet enigermate geschied is, zo zijt u niet bekwaam om in enig werk van die aard voor de Heere gebruikt te worden, (2 Tim. 2:21). De levendige wereld is zelf het leven van de verzoeking. De smartelijke pijnen des doods zijn niemand scherper, dan in diegenen, die vol eigenliefde en gevoel zijn. In de natuur zien wij wat strijd en benauwdheid, sterke en levendige personen uitstaan, wanneer zij sterven; waar anderen, in welke de natuur te voren als verstorven en verteerd was, wegsterven, zonder ook maar de helft van die pijn te gevoelen, zoals als een vogel in de dop. De verborgenheid in de heiligen is zoals het sap in het groene hout, hetwelk het vuur wederstaat, en niet branden wil, voor het uitgedroogd is. De Apostel Paulus had een hart, dat in een zeer hoge graad aan al de eer en rijkdommen van de wereld gestorven was, zodat hij ze alle zeer gering achtte, (Gal. 6:14; 1 Kor. 4:3, 4). De noodzakelijkheid hiervan zal ik aantonen uit 5 volgende opmerkingen.

Vooreerst.

*"Wanneer het hart gedood wordt aan alle aardse genietingen, zullen deze in uw oog en schatting als grote en heerlijke dingen voorkomen."* Indien dit zo is, oordeel dan zelf wat een werk u hebben zult, om ze allen in een uur van lijden te verloochenen en te verlaten. Het is de verdorvenheid van binnen, die de dingen van buiten luister en heerlijkheid bijzet; het is het vleselijk oog dat deze met verwondering blijft beschouwen, (2 Kor. 5:16). En hierom wordt de begeerlijkheid genomen voor de genegenheid, (1 Joh. 2:16); omdat al de ongeregelde genegenheid, welke wij voor die dingen hebben, uit onze hoogachting voor deze ontstaat; en die hoogachting wederom uit onze begeerlijkheden, die deze als groot en heerlijk voorstellen. Het zal derhalve zeker moeilijk (zo niet onmogelijk) zijn, om deze te verloochenen, tot zij haar heerlijkheid in uw ogen verloren hebben; en die zullen zij nooit verliezen, totdat die inwendige begeerlijkheden, die haar die luister en noodzakelijkheid bijzetten, in u gekruist en gedood zijn.

Bijvoorbeeld, welk een heerlijkheid en noodzakelijkheid stelt de hoogmoed des mensen niet op eer en achting van de wereld, zodat zij liever verkiezen te sterven, dan deze te overleven. Maar voor een verloochenende en gedode ziel, is het maar een geringe zaak, (1 Kor. 4:3). Zo gaat het ook met de rijkdommen; hoe worden deze niet aanbeden, totdat onze begeerlijkheden gedood zijn, en dan worden zij maar als schade en slijk geacht; (Fil. 3:8). Het zijn onze begeerlijkheden, welke die dingen vernissen en vergulden; maar wanneer deze gedood zijn, dan worden die dingen weinig geacht.

Ten tweede.

De doding van de verdorvenheden is hetgeen *"onze ziel weer in een gezonde staat brengt."* De zonde is voor de ziel, wat een kwaal is voor het lichaam; en de doding van

de zonde is datgene, hetwelk het geneesmiddel is voor de kwaal. Hierom worden degenen, die maar aan weinig gedood zijn, in een vergelijkende zin (1 Kor. 3:3) *vleselijk* genoemd; en in vers 1 en 2, *jonge kinderen*, vanwege hun zwakheid. Omdat het lijdenswerk van een Christen zijn zwaarste arbeid en bezigheid is, kan hij onmogelijk voor hetzelfde bekwaam zijn, voordat zijn ziel in een gezonde toestand is. Een ziek mens kan geen zware lasten dragen, noch harde arbeid verrichten; ook wordt een ziek soldaat in zijn kwartier gelaten of in een hospitaal gebracht, terwijl zijn kameraden de buit delen en in het veld roemrijke overwinningen behalen. In deze zin verklaren sommigen die woorden in Rom. 8:13: "Indien gij naar het vlees leeft zo zult gij sterven; maar indien gij door de Geest de werkingen des lichaams doodt, zo zult gij leven." Met het *sterven* wordt bedoeld een uitterende staat van de ziel, omdat het doden van de werking des lichaams verzuimd wordt. Zo wordt het gezond leven gesteld om een welvarenden en troostrijke staat van de ziel af te tekenen.

Ten derde.

*Uw verdorvenheden moeten gedood worden, of zij zullen in een tijd van verzoeking woedend en geweldig zijn, en als een bruisende stroom al uw overtuiging en voornemens wegvagen.* Het zijn de zonden die van binnen ongedood zijn, welke het hart als buskruit doen zijn, zodat wanneer de vonken van de verzoeking rondom ons heen vliegen, (welke in een uur van lijden zeer veel en dicht vallen) deze het hart op doen springen. Hierom wordt het verderf dat in de wereld is, gezegd door de begeerlijkheid te ontstaan, (2 Petrus 1:4). Met die inwendige ongedode begeerlijkheid houdt de bezoeker gemeenschap; en deze zijn ook de verraders, die onze zielen in zijn handen overleveren.

Ten vierde.

*Tenzij u naarstig en voorspoedig in dit voorbereidend werk zijt, - ofschoon u lijden mag - zult u echter niet lijden als een Christen; maar u zult tot schande van de Godsdienst en de zaak zijn, om welke u lijdt.*" Want het is niet alleen het lijden, maar het lijden als een Christen, dat de godsdienst eer aanbrengt, en hetwelk bij God goedkeuring vindt. Indien u haatdragende, morrende, onvergenoegd en wraakgierig zijt onder het lijden, wat eer zal dat aan Christus brengen? Is zulks niet geheel strijdig met het voorbeeld van uwen Meester, die "als een Lam ter slachting werd geleid?" (Jes. 53:7) En tegen het gedrag van de lijdende heiligen, 1 Kor. 4:13: "Wij worden gelasterd en wij bidden."

Zodanig zult u nochtans zijn, indien uw hoogmoed, uw drift en wraakzucht niet eerst ten onder zijn gebracht, wat zijn de uitbrekingen van zulke ongesteldheden des geestes anders, dan zoals de rode kleur op het aangezicht, welke uit een slecht gestelde lever voortkomen? Het is zeker, dat alle kwalen in uw natuur liggen, en niet minder zeker, dat zij als slijk en modder uit een poel zullen opborrelen, wanneer u enige uitnemende beproevingen op de grond daarvan zullen brengen.

Ten vijfde.

Eindelijk, de doding moet met alle naarstigheid betracht en behartigd worden, of anders zult u grote verlangens en hunkeringen hebben naar aardse genietingen en vertroosting, die u tot een strik zullen zijn. Wat is de zonde anders dan die verdorven trek en begeerte van het schepsel tot aardse en vleselijke dingen, meer zoetigheid en vermaak daarin smakende, dan in de gezegenden God? En wat is de heiligmaking anders, dan het terechtstellen van die ongeregelde hartstochten, en een plaatsen van deze op haar juiste en eigen voorwerp? Een wedergeboren en gedood

Christen smaakt niet half zoveel zoetheid in de verboden vruchten, dan een ander. Leg Judas maar het geld voor, en zie hoe haastig hij het aangrijpt: "wat wilt gij mij geven en ik zal Hem u overleveren," Matth. 26:15. Stel een ongedood hart maar eens het leven, de vrijheid of iets anders voor, o hoe onmachtig zal hij zijn om het te weerstaan, wanneer hem die als een verzoeking aangeboden worden! Hoe doen die ongedode lusten iemand hunkeren en verlangen, en als watertanden maar die dingen. deze doen hem uit de gevangenis uitbreken, en het lijden ontwijken, op de allerschandelijkste voorwaarden! Daar een Christen, die gedood is, zien kan dat al die dingen hem voorgesteld ja aangeboden worden, en deze nochtans weigeren, (Hebr. 10:35).

Het gaat met zulke Christenen als met de oude Barzillai, (2 Sam. 19:35). Wanneer het lichaam vervallen is, dan hebben zij weinig vermaak meer in de natuurlijke bedrijven, (Pred. 12:1). Zoals nu het lichaam van de zonde vervalt en sterft, zo sterven die verlangens insgelijks; het speent de ziel van die allen en maakt haar bekwaam ons zeer getroost te kunnen leven zonder dezelve, (Psalm 131: 1, 2; Fil. 4:12). Er is nu niet meer nodig te zeggen om de noodzakelijkheid van de doding te bewijzen, en om de invloed te ontdekken die deze heeft op eens Christens bereidheid voor het lijden.

Er blijft nog over, dat ik u enkele voorname verdorvenheden voorstel, omtrent welke u werkzaam behoort te zijn, eer het lijden u overkomt. Zoals er nu vier voorname genietingen zijn, omtrent welke u waarschijnlijk verzocht en beproefd wordt - namelijk uw goederen, uw naam, uw vrijheid en uw leven, - zo bestaat ook het werk van een Christen tijdens zijn lijden, in het doden van deze 4 voorname verdorvenheden:

1. "De liefde tot de wereld."
2. "De eerezucht."
3. "De ongeregelde zucht of begeerte naar vrijheid en vermaak."
4. "De overmatige liefde tot het leven."

1. Aangaande de liefde tot de wereld: weg ermee!! Kruisig haar! Werp deze afgod ter aarde en laat deze van de troon worden afgezet worden in allen die met Christus willen blijven in een ure van de verzoeking. Hoe zult u anders de beroving uwer goederen met blijdschap verdragen, of om Christus' wil van alles kunnen scheiden, zoals deze zalige zielen hebben gedaan? (Hebr. 10:34). Het smart en gaat mij aan het hart, als ik moet zien, dat zovele belijders van de Godsdienst gevangen genomen en weggevoerd worden achter de wagenraderen van een betoverende wereld. O, wat zou het niet goed geweest zijn, dat zij nooit zovele zoetheid van deze gesmaakt hadden. O, mijn vrienden, ik bid u om des Heeren wil, dat u deze ten onder brengt in uw hoogachting en genegenheden; of anders zullen de verzoeking u eerlang ten onderbrengen.

Ik zal tot dit doel vijf of zes hulpmiddelen tot kruisiging ervan voorstellen.

- (1) "Overweegt met aandacht uw ondertrouw met Christus en hoe u Hem gekozen en beleden hebt voor uw Man en Heere." En hoe uw hunkeren naar en uw liefde tot de wereld derhalve niet minder is, dan een overspel tegen Christus. Jak. 4:4: "Overspelers en overspeleressen, weet gij niet, dat de vriendschap van de wereld vijandschap Gods is? Zo wie dan een vriend van de wereld wil zijn, die wordt een vijand Gods gesteld." Indien Christus uw Man is, dan moet Hij als "een bedekking voor uw ogen zijn." Eén onkuise lonk naar de wereld bedroeft Zijn hart.

- (2) Hoe meer u de wereld hoogacht, hoe meer u door deze gepijnigd zult worden. Indien u de wereld minder waardeert en liefhad, zou zij u ook veel minder verontrusten en kwellingen aandoen; het is onze verliefdheid erop die het scheiden van haar zo smartelijk doet zijn.
- (3) Zoekt ook de ware Schriftuurlijke beseffen te krijgen van de wereld, opdat uw oordeel en genegenheden in de rechte stand gesteld mogen worden. Indien u een waar beeld en vertoning van deze hebben wilt, die door de hand van God zelf getrokken is, zie 1 Joh. 2:16: "Al wat in de wereld is, namelijk de begeerlijkheid des vleses, de begeerlijkheid van de ogen en de grootsheid des levens is niet uit de Vader, maar is uit de wereld." Zij heeft geen anderen luister, dan die de begeerlijkheid daarop stelt. Zij heeft maar een schijnbare heerlijkheid en ook die gaat voorbij. Waar zijn ze, die voor slechts honderd jaren zoveel drukte in de wereld gemaakt hebben? Wat kon de wereld voor hen opleveren? Zijn ze niet alle "neergestoten aan de zijden van de kuil?" (Jes. 14:15). "Maar die de wille Gods doet, blijft in der eeuwigheid," (1 Joh. 2:17).
- (4) "Houd u meer bezig in de overdenking van Christus en van de dingen die boven zijn." Dit zal al bare heerlijkheid bedekken en deze doden aan de wortel; (Fil. 3:18-20) Zoals iemand sterk naar de zon ziende, wanneer hij zijn oog van dat heerlijke hemellichaam afwendt en op de aarde kijkt, zijn ogen verblind worden, zodat deze in duisternis gehuld schijnt. Het verwondert mij zeer hoe mensen, welke voorwenden boven het zichtbare te leven en met God gemeenschap te hebben, ooit zo'n zoetheid in de wereld kunnen smaken, of dat hun harten door deze verlost en gevangen genomen worden.
- (5) "Bedenkt ook altijd, dat u door uw liefde tot en door uw genoegen in de dingen van de wereld, de Satan voorziet van de gevaarlijkste valstrikken, om uw zielen te vangen en te verderven." Ach, waren uw harten maar aan deze dingen gedood, dan zou hem een handvat ontbreken om u aan te grijpen. Wat heeft hij anders u aan te bieden, en van Christus af te trekken, dan een weinig geld of enige andere armhartige tijdelijke beloningen? En hoe weinig zou zo'n ziel door zulke verzoeken bewogen worden, die alle die dingen slechts als stof beschouwt.
- (6) Eindelijk. "Geef ook acht op een naderende eeuwigheid, en bedenkt, dat u bijna aan het einde van de tijd zijt." Welke waarde zullen deze dingen hebben, wanneer u af zult moeten steken in die eindeloze oceaan? Zij schijnen wel heerlijk, terwijl u deze najaagt en vervolgt; maar op uw doodbed zult u deze ondervinden en erkennen, en dan zult u zien welke bedrieglijke en ijdele dingen deze eigenlijk zijn. Sta maar eens aan het doodbed van stervende mensen, en hoort hoe zij van de wereld spreken. O, wat zal er niet een onderscheid zijn tussen ons oordeel over de wereld op zo'n tijd, en nu? Arbeidt dan, zeg ik, om uw genegenheden te spenen van en gekruisigd te worden aan de wereld.

2. Dood ook uw eerezucht en ijdele begeerte naar aanzien en achting in de wereld; blijft toch niet op zo'n ijdele zaak als deze is, met uw hart staan; hecht slechts weinig waarde aan het oordeel van de wereld, en trekt het u niet teveel aan, wanneer smaad en verachting u treft, en u als 't ware wordt uitgeworpen. Laat de bespottingen en de lasteringen voor u zulke verschrikkelijke dingen niet zijn. Het is zeker, dat dit een grote verzoeking is; anders zou de Heilige Geest daar geen bijzondere naam bij van de heiligen gegeven wordt; daar staat niet: anderen hebben wrede martelingen geleden, wrede stenigingen, verbrandingen en zijn gedood door het zwaard; maar: "anderen hebben wrede bespottingen geproefd," (Hebr. 11:36; volgens de Engelse vertaling). Leer nochtans aan deze gedood te worden. Stel u de spottende en lasterende wereld op



een even lage prijs, als zij u stelt. Probeer de schande te verachten, zoals uw Meester Christus gedaan heeft, (Hebr. 12:2). Om nu in dezen de doding ervan te bevorderen, gebruikt deze hulpmiddelen.

- (1) "Gedenk, dat dit geen vreemde of nieuwe zaak is, die u bejegt." De heiligste mensen hebben door deze, zo niet door ergere beproevingen moeten doorgaan, (Hebr. 10:33); Psalm 44:14, 15: "Gij stelt onze naburen tot smaad; tot spot en schimp degenen die rondom ons zijn. Gij stelt ons tot een spreekwoord onder de Heidenen: tot een hoofdschudding onder de volkeren." Smaad en lasteringen zijn het lot geweest van de beste mensen. Athanasius noemde men Satanasius. Cyprianus kreeg de naam van Coprianus, dat is een *drekverzamelaar*. En van de gezegende Paulus werd gezegd: "Wij hebben deze man bevonden te zijn een pest," enz. (Hand. 24:5). Doctor Story wierp een takkenbos in het aangezicht van de dierbare Mr. Denlie, toen hij een Psalm zong op de brandstapel, zeggende: "Ik heb een goed oud lied of gezang verstoord."
- (2) "Mogelijk is de Godsdienst wel om uwentwil bespot en gelasterd geworden;" en indien dit zo is, acht het dan niet veel om ook gelasterd te worden om de Godsdienst.
- (3) "Het is beter om van mensen gesmaad te worden om het volbrengen van uw plicht, dat van uw eigen consciëntie wegens het nalaten van dezelve." Indien alles van binnen welgesteld en gerust is, laat het geraas en het geroep van buiten u niet bewegen. Indien u een goed dak boven uw hoofd hebt, wees niet bevreesd als de winden en stormen buitenshuis bulderen, (1 Petrus 4:14). Geef slechts acht op hetgeen u doet, en wees dan achteloos omtrent hetgeen de wereld zegt.
- (4) "Gedenk ook altijd, dat u noch staat noch valt naar het oordeel van de wereld; en daarom hebt u minder reden om daarover beroerd te zijn, (1 Kor. 4:3). Indien uw staat voor de eeuwigheid daardoor veroordeeld werd, dan zou zulks wel wat betekenen.
- (5) "Er is in de versmading van Christus, hoe erg deze ook moge schijnen, een rijkdom en een uitnemendheid; ja zo'n uitnemendheid, die niet te vergelijken is bij enige aardse genietingen, (Hebr. 11:26). De versmaadheid van Christus is van een veel grotere waardij, dan de schatten van Egypte. Hoewel Egypte toenmaals een stapelplaats van de wereld was vanwege deszelfs schatten. De discipelen achtten het een eer, "dat zij waardig geacht werden om zijns Naams wil smaadheid te lijden," (Hand. 5:41). Toen Ludovicos Marsacus, een Frans Ridder, degenen die met hem lijden zouden in ketenen zag, en dat men hem wegens zijn hoge en edele geboorte geen ketenen had aangedaan, zei hij tot de scherprechter: "Waarom vereert u mij ook niet met een keten? En waarom mij niet tot Ridder geslagen van die edele orde!"
- (6) Eindelijk. "Indien de bespottingen en de lasteringen u van Christus en van de plicht afschrikken, al ontwijkt u dan de lastering van de mensen, zo zult u nochtans onder een eeuwige versmading van God, van de Engelen en van al de Heiligen vallen." Vreest derhalve niet de smaadheid van de mens, en ontzet u niet voor zijn smaadreuen. "Want de mot zal ze opeten als een kleed, en het schietwormpje zal ze opeten als wol; maar mijn gerechtigheid zal in eeuwigheid zijn, en mijn heil van geslacht tot geslacht." (Jes. 51:7, 8).

3. Zoekt ook uw onbestemde begeerte naar vrijheid, naar vermaak en naar een weelderig leven te doden. O, laat een gevangenis u niet zo verschrikkelijk voorkomen. Het is waar, zoals Christus tot Petrus zei, (Joh. 21:18). "Toen gij jonger waart, gorddet gij uzelf en wandeldet waar gij wildet; maar wanneer gij zult oud geworden zijn,

zo zult gij uw handen uitstrekken, en een ander zal u gorden, en brengen waar gij niet wilt." Nu hebt gij vrijheid te gaan, waar gij wilt; ook is dat een dierbare goedertierenheid wanneer zij wel gebruikt wordt. Evenals de vogels, die willen liever in de bossen zijn, hoewel zij mager zijn, en honger hebben, dan in een gouden kooi met het allerbeste voedsel; zoals iemand eens zei. Nu, als God u roepen wil om ook hieraan verloochend te zijn om Christus' wil, maakt dan dat u bereid zijt om met Panlus gebonden te zijn, en om de ketenen en banden van Christus met dankzegging te ontvangen. Overweegt tot dit einde:

- (1) "Dat de verdrukking in zulke gevallen van bedwang meer in- dan uitwendig is. "Daar is geen plaats of zij kan u aangenaam en vermakelijk zijn, indien uw hart maar hemelsgezind en de tegenwoordigheid Gods bij u is. Welk een aangename nacht had vader Jakob niet te Bethel en Paulus en Silas in de kerker? De tegenwoordigheid van Christus maakt de gevangenis tot een hemel; wat zal die tegenwoordigheid dan in de hemel wel zijn, wanneer ze hier reeds een duister hol tot een hemel maakt? Het is uw eigen ongelooft en onlijdzzaamheid, die u meer kwellen dan deze toestand.
- (2) "Indien gij des Heeren gevangene zijt, dan kan geen stokbewaarder uw trooster wezen," (Hand. 16:25). Indien zij de Geest Gods in u konden uitsluiten, dan zou het inderdaad een treurige plaats zijn. Maar hier hebben de heiligen gewoonlijk de duidelijkste gezichten van God, en de liefelijkste tegenwoordigheid des Geestes. Gij zijt vrije kinderen van Christus; terwijl u gevangenen van de mensen zijt. De gehele wereld kan u van dezen staat van de vrijheid, welke Christus voor u verworven heeft, net beroven: Want "indien de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn," (Joh. 8:36).
- (3) "Ofschoon een gevangenis er droevig en akelig uitziet, zo is zij echter niet de hel." O, dankt God daarvoor, want de hel is waarlijk een gevangenis. O, mijn vrienden, de mensen hebben hun gevangenschappen en God heeft ook zijn gevangenis. Gods gevangenis is waarlijk een zeer verschrikkelijke gevangenis, daar nu duizenden aan ketenen in gevangenen zijn, (1 Petrus 3:19); en daar hebt u verdiend al over lang in geworpen te zijn; indien God nu de hel voor een gevangenis verwisselt, hebt u dan wel reden tot klagen.
- (4) "Hoe hard en wreed u de mensen ook mogen behandelen, is nochtans de Heere Jezus zeer goedertieren en ontfermende, omtrent Zijn gevangenen." Ja, Hij stelt al de goedertierenheden, die iemand aan hen om Zijntwil bewijst op Zijn rekening, alsof zulks aan Hem geschied was, (Matth. 25:36). "De Heere ziet neer uit de hemel op de aarde, om het zuchten van de gevangenen te horen en om los te maken de kinderen des doods," (Psalm 102:20, 21).
- (5) "Hij heeft in al uw benauwdheden in de gevangenis en in al uw verdrukkingen een teerhartig medelijden met u." De gevangenis is vereerd en welriekende gemaakt door de beste én heiligste mensen in alle eeuwen; zie 1 Kon. 22:27; Jer. 32:2; Matth. 4:12; Hand. 5:18; 26:10. God heeft deze tot een tuchtschool voor hen gemaakt.
- (6) "Indien u door gevangenschap te vermijden een zonde zou willen bedrijven, zou u in plaats van 's mensen gevangenen te zijn, door God worden opgesloten." Want Hij heeft een gevangenis voor uw ziel, zelfs in dit leven. Waarom David bidt: "Voer mijn ziel uit de gevangenis, om Uw Naam te loven." (Psalm 142:8). Deze is tienduizend maal verschrikkelijker, dan enige gevangenis in de wereld. O, welke donkere gevangenis is deze niet! Daar is niet de minste opening voor de geringste lichtstraal van des Heeren aangezicht aan uw arme ziel. O, welk een jammerlijke verwisseling zult u dan niet gemaakt hebben!

- (7) Overweeg ook, "welk een grond van vertroosting God gelegd heeft in dat woord, Openb. 2:10: "En vrees geen van de dingen, die u lijden zult. Zie, de duivel zal enigen van ulieden in de gevangenis werpen, opdat u verzocht wordt, en u zult een verdrukking hebben van tien dagen," enz., om die vrezen en verschrikkingen te voorkomen, welke ons in zo'n toestand eigen zijn. God heeft de Satan en al zijn instrumenten bepaald, zowel ten aanzien van de tijd, het getal en al de omstandigheden van de beproevingen.
- (8) Eindelijk, "u weet niet welke genade God daaraan verbonden kan hebben." Het kan mogelijk een tijd van afzondering zijn van de wereld, en van dat geschreeuw en die onenigheden welke van buiten gehoord worden. Die dagen uwer gevangenis kunnen mogelijk uw *heilige dagen* [holydays] zijn, zoals eens een gevangen Christen deze noemde.

4. Zoekt ook een hart te krijgen dat gedood is aan de overmatige en ongeregelde liefde tot het leven. Dit beken ik, is het hoogste en moeilijkste stuk van de zelfverloochening, omdat het alle andere eigen gemoedsbewegingen in zich sluit. Maar overweegt echter hieromtrent:

- (1) "Dat, hoewel het leven dierbaar is, dat Christus Jezus nochtans oneindig dierbaarder is." Indien u een heilige zijt, dan is Hij het Leven van uw leven, in de lengte uwer dagen; en in vergelijking van Hem en van zijn heerlijkheid moesten en hebben ook de heiligen hun leven veracht en licht geacht, (Lukas 14:26; Openb. 12:11). "Zij hebben hun leven niet liefgehad tot den dood toe."
- (2) U moet toch sterven. Indien u nu door afwijking van Christus, een ellendig leven met enige dagen kunt verlengen en ondertussen datgene verliezen hetwelk beter is dan het leven, (Psalm 63:4; Matth. 10:39). O, wat zult u dan niet op uw doodbed wensen, dat u Gods roeping gehoorzaamd had, en daarom in vrede zou kunnen heengaan.
- (3) "Indien u hartelijk met Christus in een verbond getreden zijt, (gelijk alle ware gelovigen daarin getreden zijn,) dan hebt u uw leven aan Hem opgeofferd om gebruikt te worden tot zijn heerlijkheid," (Rom. 14:7). Zoals nu Christus voor u geleefd heeft en gestorven is, zo moet u ook voor Christus leven en sterven; en al die uitnemendheid, welke u in het leven ziet, die slechts betrekking hebben op en dienstig zijn aan zijn heerlijkheid. Ik zeg dan, indien u verstandig en hartelijk in een verbondonderhandeling met Hem geweest zijt, dan zal uw zorg niet zo zeer zijn hoe u de dood ontwijken zult, als wel door welke dood u God verheerlijken zult, (Joh. 21:19). En het is ook zeker, dat u het leven uit geen eerlijker noch troostrijker inzicht af kunt leggen, dan voor zijn zaak, en om zijnentwil. Het was een grote smart voor Luther, dat hij niet voor 's Heeren zaak zijn bloed gestort heeft.
- (4) "Voor Christus te sterven is een van de hoogste betuigingen van uw liefde tot Hem, die u in staat zijt Hem te kunnen geven," (Joh. 13:37). Ja het is zo'n betuiging van uw liefde tot Christus Jezus, die de engelen niet in staat zijn te geven.
- (5) "Waarom zou u een gewelddadige dood voor Christus ontwijken, terwijl, "wanneer de bitterheid des doods voorbij is, daar geen hel is, die dit vale paard volgt?" Zij kan u van de liefde van Christus niet scheiden, (Rom. 8:38).
- (6) Gedenkt ook, "welke dood Christus voor u gestorven is; een dood waarin de volheid van Gods toorn en van de toorn van mensen gepaard gingen, zodat Hij zeer verbaasd was; nochtans heeft Hij met verlangen deze om uwentwil begeerd.

- (7) "Eindelijk, overweegt ook, welk een leven u met Christus genieten zult, zodra u dit leven aan Hem en voor Hem opgeofferd hebt; (2 Tim. 2:11). "Dit is een getrouw woord; want indien wij met Hem gestorven zijn, zo zullen wij ook met Hem leven." Het is maar een ogenblik en dan zult u God aanschouwen. O, dat deze dingen u opwekken mochten om het werk van de doding der zonde te vervolgen en te behartigen!

## HOOFDSTUK 11.

*Waarin verklaard wordt, het grote voordeel, wat de lijdende heiligen genieten door hun ervaring en inzicht in de wegen en verborgenheden van de verzoeken des Satans; als ook enige van zijn praktijken geopend; en enige regelen om het gevaar ervan te vermijden, voorgeschreven.*

De gevaren van de Christenen in tijden van vervolging ontstaan niet zo zeer uit hun lijden, dan wel uit de verzoeken, die deze altijd vergezellen en die de Satan met hun lijden doet gepaard gaan. Doorgaans gaat het lijden met de verzoeken gepaard, (Hebr. 11 :36). En daarom behoorden dezulken, die tot het lijden geroepen zijn, of verwachten tot hetzelfde geroepen te worden, de verborgenheden van de verzoeken na te vorsen en kennis te hebben van des vijands aanvallen tegen dezelve. Zo iemand was Paulus en zodanig veronderstelt hij dat ook anderen zijn, die in dezelfde omstandigheden leven. "Zijn gedachten (zegt hij over satan) zijn ons niet onbekend," (2 Kor. 2:11). Er is een veelvuldig voordeel, dat daardoor de lijdende heiligen toegebracht wordt.

1. Die een grondige kennis heeft van de listen en verzoeken, "zal te beter in staat zijn om de eerste naderingen en beginselen van deze te kunnen ontdekken." Nu is een ontdekte verzoeking meer dan half overwonnen. Het is een bijzondere list van de Satan om zijn verzoeken in de ziel zó ongevoelig in te schieten, als hem slechts mogelijk is. Want hij weet, dat "het net tevergeefs gespreid wordt voor de ogen van allerlei gevogelte." (Spr. 1:17). En daarom maakt hij doorgaans een lijdenstijd tot een tijd van verzoeking, omdat het lijden, (zoals het vuur het ijzer week en geschikt tot bewerking maakt) de ziel doorgaans in verwarring en ontsteltenis brengt, waardoor hem dan een groot voordeel gegeven wordt, om deze met minder wantrouwen en met meerder voordeel te kunnen verzoeken. Maar een ervaren Christen, die zijn gedachten en praktijken kent, zal onderscheiden kunnen, wanneer hij in verzoeking begint te komen, zoals Christus het uitdrukt, (Lukas 22:46), en deze dus in de aanvang tegengaan, wanneer zij het zwakst is en het gemakkelijkst verbroken kan worden. Het is zeker een van de voornamen redenen, waarom er zovelen in de verzoeken vallen, omdat deze bij hen zoveel ingang ontvangt en reeds ver de overhand heeft, eer zij gewaar worden dat het een verzoeking is.
2. Die een grondige kennis heeft van de wijze hoe de Satan de ziel verzoekt, "zal deze niet alleen vroeger onderscheiden dan een ander; maar ook zijn eigen werk en plicht weten, en hoe hij de strijd daartegen te strijden heeft;" hetwelk zeker een grote zaak is. Er zijn veel arme zielen, die onder sterke verzoeken worstelen, niet wetende wat zij doen zullen; zij gaan met hun klacht van Christen tot Christen in grote verlegenheid; waar een verstandig Christen de troon van de genade aanvalt met sterke roepingen, (2 Kor. 12:8), op wacht staat, (Lukas 22:46); en de verzoeking ondermijnt door die verdorvenheid aan te vallen, welke de Satan door de verzoeking bespringt, met ernstig streven, om deze te doden, (1 Kor. 9:27).
3. Eindelijk, om niet meer te noemen, die de grootste kennis heeft, van de verborgenheid van de verzoeking en deze kan tegengaan en bestrijden, "die zal een volständig Christen zijn onder de volgelingen, als ook een zegepralend Christen over dezelve." Het voornamen wapen van de Satan en het verwekken van ver-

volgingen tegen de heiligen is niet zozeer zijn dorsten naar hun bloed, als wel naar hun vallen in de verzoeking; én daarom is zijn voornamen toeleg in alle vervolgingen slechts om zijn verzoeken in te voeren. Deze werken op onze vrees en de vrees drijft ons in, zijn strikken; want "de siddering van de mensen legt een strik, (Spr. 29:25). Het werk des Satans in het verwekken van de volgelingen is zoals het werk des vogelvangers, die in de nacht het bos beweegt terwijl het net gespannen is, om de vogels te verstrikken. Hij die dit weet, zal niet gemakkelijk door de sterken tegenstand uit zijn plaats en zijn plicht gebracht worden, en dus waarschijnlijk de standvastigste en onoverwinnelijkste Christen zijn in tijden van vervolging.

O, hoe noodzakelijk is het dan niet, dat, terwijl alle vervolgingen beoogd worden als middelen, om de verzoeken te bevorderen, en de kennis en het inzicht van deze middelen des Satans zo voordelig zijn, om zijn oogmerken in die beiden te verijdelen. Hoe noodzakelijk is het dan, zeg ik, dat u onderwezen wordt waarin de kracht van de verzoeking gelegen is; als ook hoe u die sterke en gevaarlijke verzoeken, wat uw lijden alleen maar zal verergeren, kunt weerstaan.

Het zal dan niet ontijdig of onvoegzaam zijn om u in dit hoofdstuk aan te tonen:

1. Waarin de kracht en het vermogen van de verzoeken gelegen is.
2. Hoe u handelen moet, wanneer de verzoeken in een lijdenstijd u overvallen.

Vooreerst. Vraagt men, "waarin de kracht en het vermogen van de verzoeking gelegen is?" Ik antwoord, voornamelijk in drie dingen:

- I. In de aard en soort van de verzoeken.
- II. In de list en de praktijk des Satans in de behandeling ervan.
- III. In de verborgen werking, die de Satan op onze verdorvenheid heeft.

I. De kracht en het vermogen van de verzoeking is gelegen in de "aard van de verzoeking zelf." Want het is zeker, dat alle verzoeken niet even krachtig en gevaarlijk zijn. Sommigen zijn doorgaans meer voorspoedig dan anderen; onder deze zijn deze volgende:

1. De verzoeken, die vreemd en ongewoon zijn; daardoor bedoel ik die niet, waarmee niemand vóór ons is gekweld geworden; want er is niet een pijl in 's satans pijlkoker, of deze is op het hart van andere heiligen gericht geweest eer deze op ons is afgesloten. (1 Kor. 10:13). Maar door "vreemde en ongewone verzoeken" versta ik dezulke, waardoor het volk Gods maar zelden gekweld wordt, en daar wij mogelijk te voren nooit door geïmponeerd zijn geweest. Deze zijn te gevaarlijker, omdat ze de ziel ontzetten en verbazen, en doorgaans moedeloosheid in hen verwekken en teweeg brengen; even zoals een wonderlijke en buitengewone kwaal, waarvoor wij geen raad weten en wij niet kunnen begrijpen, dat anderen daaraan te voren ooit geleden hebben.
2. Zulke verzoeken zijn allergevaarlijkst, die "gepast en geschikt zijn naar uw eigen zonde en slechte gesteldheid." Want het is zeker, dat dit het gevaarlijkste tijdstip van de verzoeking is, wanneer deze iemand hier beproeft. Indien hij nu niet waarlijk een begenadigde is, zo valt hij onherstelbaar in de grond en wortel. (Lukas 22:5-7) Of indien hij een begenadigde en oprechte is, zo zal hij echter zonder een bijzondere bijstand en buitengewone wakkerheid schandelijk vallen; (zie 2 Sam. 11:2).

3. Wanneer het "een geestelijke" verzoeking is, die ongemerkt uit de plichten van een Christen ontstaat. Deze wordt te minder verdacht gehouden, omdat de verzoeken doorgaans uit de kracht en de levendigheid van de verdorvenheden voortkomen; maar deze uit het doden en de overwinningen, die wij over deze behalen. De plichten en genietingen in dezelve, welke voor andere begeerlijkheden het vergift zijn, zijn voor deze het voedsel en de kracht, (1 Kor. 4:7, 8). Hoe meer bedekt en inniger de verzoeking is, hoe gevaarlijker deze noodzakelijk zijn moet.

II. De kracht en het vermogen van de verzoeking is ook grotendeels gelegen in de "list en praktijk des Satans in het behandelen ervan." Hierom worden de verzoeken "zijn gedachten" genoemd, (2 Kor. 5:11), 'listige omleidingen', (Eféze 6:11), en hij zelf de 'oude slang', (Openb. 12:9). Onder veel van zijn listen zijn ook de volgende opmerkelijk:

- (1) Dat hij zulke werktuigen tot het behandelen van zijn verzoeken weet te gebruiken, die het minste verdacht zijn en de meeste invloed hebben, zoals *een leraar*; (Gal. 2:14), *een vrouw*, (Gen. 3:6; Job. 2:9); *goede vrienden*, (Hand. 21:13). De satan weet dat het een slechte zaak is, en daarom moet hij er van maken, wat hij het best kan. Paulus werd het zwaarst verzocht door zijn beste vrienden.
- (2) Zijn list blijkt ook in de geschiktheid en orde van zijn verzoeken, beginnend eerst met kleine dingen, en dan bij trappen tot grote dingen opklimmende. Zijn eerste aanvallen zijn doorgaans heel bedaard en zedig, (Gen. 3:1), want indien hij de grootheid van het gevaar in het eerst ontdekte, zou de ziel opletten, en zeggen als Hazaël: "Wat, ben ik een hond, dat ik deze grote zaak doen zou?" (2 Kon. 8:13); het is hem veel gemakkelijker zijn doel te bereiken door bij gedeelten voort te gaan, dan door alles te zoals voor te stellen.
- (3) "Hij tracht ook de ziel te bestrijden op zijn eigen grond;" ik bedoel, hij zoekt haar uit die plicht en standplaats te brengen, waarin God haar geplaatst heeft en daar hij haar verwacht te vinden. Nu weet de satan, dat "terwijl u met de Heere zijt, dat de Heere ook met u is," (2 Kron. 15:2). Zolang iemand hier blijft, "blijft hij bij God," (1 Kor. 7:24), en dan is hem de belofte een goede borstwering, waarop al zijn vurige pijlen afstuiten. Zoals de vissers wanneer zij hun net in de rivier hebben uitgeworpen, de vissen uit hun schuilplaatsen en holen drijven, zo zoekt ook de Satan te handelen.
- (4) Zijn kunst blijkt ook hierin, "dat hij de verzoeking niet voorstelt, voor dat de ziel vatbaar is om deze te ontvangen." Hij wil het ijzer liefst smeden, terwijl het heet is. Eerst laat hij de verdrukkingen tot een hoogte komen, hen brengende tot de gevangenis, tot de galg of tot het vuur; en dan biedt hij hun de verlossing aan, (Hebr. 11:35, 36). "Dat hij de ziel met langdurige verzoeken afmat." Hetgeen hij door een plotselinge storm niet verkrijgen kan, daar hoopt hij te slagen door een langdurige belegering. Zo besprong hij de Overste Leidsman onzer zaligheid veertig dagen achter elkander, (Markus 1:13). En het is waarlijk een wonder, dat een ziel, die lang achtereen verzocht en beproefd wordt, het eindelijk niet gewonnen geeft. Want wanneer de "scepter van de goddeloosheid lang op het lot van de rechtvaardigen blijft rusten, zo is het wat groots, indien zij hun handen niet uitstrekken tot onrecht." (Psalm 125:3).
- (5) "Dat hij hun het geweldigst aanvalt, wanneer zij het zwakst zijn en hun hart het meest neerslachtig en troosteloos is." Zo viel hij Job aan met een verzoeking om "God te zegenen" en "te sterven," toen hij in die jammerlijke toestand was en op de mesthoop zat "in het midden van de as," (Job 2:8, 9). Hij valt ons gaarne aan

zoals Simeon en Levi de Sichemieten, wanneer wij gewond en in smart zijn. En daarom zijn ook doorgaans de tijden van Goddelijke verlatingen, tijden van duivelse verzoeken. Zoals het gedierte in het woud in de duisternis en bij nacht uittreedt en briesend is om roof, (Psalm 104:20, 21), zo treedt ook de Satan uit, wanneer het nacht is in de ziel, en wanneer zij in de duisternis van geestelijke tegenheid als verdwaald is. Dit is de tweede zaak, waarin de kracht en het vermogen van de verzoeken gelegen is.

C. Eindelijk, is de kracht en het vermogen van de verzoeken gelegen in die "verborgen gemeenschap welke de Satan houdt met onze boezemvijanden." Was het niet om deze huisvijand en verrader, de verdorvenheid, zo zou hij ons net zo gemakkelijk kunnen overvallen. Zoals men zien kan in Christus; hij kon niets doen, omdat hij niets in Hem vond, waarop zijn verzoeken vat hadden. Hij was, zoals een zuiver kristallen glas, hetwelk met zuiver water gevuld is; zodat, hoewel Hij door de verzoeking nog zo zeer bewogen en beroerd mocht geweest zijn, daar geen vuil bezinsel zich vertonen kon. Maar wij hebben een vijand van binnen, die kennis houdt met de Satan vanbuiten; en deze zou ons genoegzaam tot een duivel zijn, al was er geen andere duivel om ons te verzoeken, want "een iegelijk wordt verzocht, als hij door zijn eigen begeerlijkheid afgetrokken en verlokt wordt;" enz. (Jak. 1:14, 15). "Zij is in zich zelf een bron van alle verzoeken, (Matth. 15:19), en het voorname werktuig, waardoor de Satan al het werk van de verzoeking uitvoert, dewijl al het verderf in de wereld door de begeerlijkheid is," (2 Petrus 2:4).

Onze bijzondere hartstochten en genegenheden zijn de handvaten voor zijn verzoeken. Elke zaak zegt Epectetus heeft twee handvaten om deze aan te grijpen. Onze genegenheden zijn de handvaten van onze ziel. De verzoeking van zelfvertrouwen en trotsheid, grijpt een stoute en voorbarige gesteldheid aan; de verzoeking tot afval grijpt een vreesachtig gemoed aan, enz. De inwonende begeerlijkheden gaan tot de vijand over, ten dage des strijds, en "voeren krijg tegen de ziel," (1 Petrus 2:11). Dit is een veel gevaarlijker vijand dan de duivel.

Het is waar, zij werken beide tegen ons, maar met een tweevoudig onderscheid. De satan werkt uitwendig en voorwerpelijk; maar de begeerlijkheid werkt inwendig en natuurlijk; dat is, zoals deze vatbaar is voor een natuurlijke uitwerking; "maar de zonde oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht," (Rom. 7:8). Ja de zonde is een listige vijand, die zijn werk met veel beleid verricht en uitvoert; (Rom. 7:11). "De zonde oorzaak genomen hebbende, enz. heeft mij verleid; zij verraadt met een kus en verwoert ons met een zijden strop, (Eféze 4:22; Hebr. 3:13). Deze zijn satans agenten en zaakwaarnemers, die in de raad zitten in onze eigen boezem en die daar zijn plannen krachtig uitvoeren.

De duivel is een rusteloze en altijddurende vijand, van welke wij niet ontslagen kunnen worden. soms wordt de duivel, door hem te wederstaan, op de vlucht gedreven, (Jak. 4:7). En soms wijkt hij met zijn verzoeken voor een tijd, (Lukas 4:13).

Maar wanneer hij ophoudt te verzoeken en in te werpen, dan houdt deze vijand vanbinnen niet op van aan te hitsen en aanzoek te doen; overal waar wij zijn, vergezelt hij ons, het is ons droevig lot dat wij altijd aan hem gebonden zijn en gedurig door hem worden aangevallen. Wij mogen van dezen vijand zeggen, wat Hannibal eens van Marcellius zei, "dat hij nooit gerust was, hetzij hij overwinnaar was, of overwonnen werd."

Ja, ons eigen verderf is ook een machtige vijand; hij sleept de ziel weg tot het bedrijf van de zonde, (Jak. 1:14), en hij tast als het ware het tuighuis van de ziel aan, de leden



stellende tot wapenen der ongerechtigheid. (Rom. 6:13). Dus ziet u waarin de "kracht en het vermogen van de verzoeking" gelegen is.

Ook is er u veel aan gelegen, indien u voor Christus lijdt, of verwacht, voor Hem te zullen lijden, dat u van deze dingen kennis hebt en dat u weet, waarin de kracht van uw vijanden gelegen is.

Vraagt men nu: *"Hoe zal een lijdend heilige zich in een lijdenstijd gedragen, zodat hij niet door de verzoeking gevangen genomen wordt?"*

Dit leidt mij tot de tweede zaak die ik beloofd heb, namelijk, om enige regelen voor te schrijven ten einde die verzoeking, welke in een lijdende staat gewoonlijk voorvallen, óf te ontwijken, óf te overwinnen.

1. "Probeer de voordelen van de verzoeking af te snijden, eer deze u overkomen." Het is onze ongeregelde en onmatige liefde tot het leven, tot onze goederen, tot onze vrijheid en gemak, die de verzoeking zoveel kracht op ons doen hebben. Wilt toch deze dingen niet te veel waarden; dan zult u van deze te gemakkelijker kunnen scheiden, (Openb. 12:11). O, zoekt dan uw eigenliefde en de liefde tot het schepsel te doden; laat uw hart en genegenheden van deze losgemaakt en gespeend worden; dan heeft de verzoeking veel van haar kracht verloren.
2. "Zoekt uw aandeel aan de hemelse heerlijkheid vast te maken." Wanneer u met blijdschap uw eigendom aan het Koninkrijk hier boven ziet, zo zult u alle aardse dingen te gemakkelijker op een lagen prijs kunnen stellen. Het is een zeer nadrukkelijke tekst, die wij tot dit einde vinden in Hebr. 10 :34: "Gij hebt ook over mijne banden medelijden gehad, en de roving uwer goederen met blijdschap aangenomen, wetende, dat u hebt in uzelf een beter en blijvend goed in de hemelen." Het is onze duisterheid en onzekerheid omtrent deze zaak, die ons aan die dingen doet vastkleven.
3. Laat dit grondbeginsel in uw hart vast geworteld zijn, als een zaak, waarvan u scheiden wilt, namelijk: "dat het beter is in het lijden te vallen dan in de minste zonde," (Hebr. 11:24, 25). Dit wordt wel door allen erkend, maar hoe weinigen brengen deze zaak in praktijk? O, dat u dit praktikaal verstond en aannam. Het lijden is maar een opzichtelijk, uitwendig en tijdelijk kwaad; maar de zonde is een algemeen, inwendig en eeuwig kwaad.
4. "Geloof dat God al de wegen van de zonde vervloekt en verwoest heeft, zodat zij nooit een verbergings of schuilplaats voor een ziel kunnen zijn, die tot deze hun toevlucht neemt;" (Markus 8:35) Spr. 13:15: "De weg der trouwelozen is streng." Hun weg is hard en moeilijk; want in de weg van de ongerechtigheid is niet de minste veiligheid. Die van het lijden afloopt tot de zonde, die loopt van een schijnbaar tot een wezenlijk gevaar over; als ook van een geschilderde tot een levende leeuw.
5. Zoek naar dit beginsel te leven, "dat er geen beleid, noch wijsheid is, die bij de oprechtheid en Goddelijke eenvoudigheid te vergelijken is." Deze zullen u bewaren en beveiligen, wanneer de vleselijke wijsheid u bloot zal stellen en verraden, (Psalm 25:2; Job 2:3). De zondige voorzichtigheid kan voor de heiligen nooit voorspoedig zijn.
6. "Overweegt ook ernstig, wat het gevolg zal zijn van uzelf aan de verzoeking over te geven." De Naam van God zal daardoor verschrikkelijk gelasterd worden, (2 Sam. 12:14), de blinde wereld een struikelblok worden voorgeworpen. (1 Sam. 2:36), en het hart van veel oprechten bedroefd gemaakt, (Psalm 69:7). Het vallen

van een belijder is als het bezwijken van een standaarddrager; en het zal ook een verschrikkelijke wonde maken in uw eigen consciëntie, (2 Kor. 2:7; Matth. 16:75), Een uur slapen in zorgeloosheid kan u veel droevige dagen en nachten op een schrikkelijke pijnbank wakker doen blijven.

7. Bestrijdt nooit een verzoeking in uw eigen kracht, maar zoekt deze met beving in uzelf tegen te gaan, steunende op de Goddelijke hulp en bijstand. "Wordt krachtig in de Heere en in de sterkte van zijn macht," (Eféze 6:10). Wat zijt u om met geesten te kunnen worstelen, of met de overheden en machten in het strijdperk te treden? "Wat is uw kracht, dat gij hopen zoudt?" (Job 6: 11).
8. "Laten de dagen van uw verzoeking dagen van sterke roeping en gebeden zijn." Aldus handelde Paulus, (2 Kor. 12:8), zie ook Psalm 109:4. Uw beste gestalte om met verzoeken te strijden is, wanneer u op uw knieën zijt.
9. Overweeg ook gedurig die uitnemende aanmoedigingen die God in Zijn Woord met betrekking tot zo'n tijd geeft. Zoals:
  - a. Ofschoon Hij de satan toelaat om u te verzoeken, dat u echter in Zijn hand zijt om u te bewaren, (Deut. 33:3). "Alle zijn heiligen zijn in zijn hand." Zie ook Joh. 10:28.
  - b. Dat, terwijl de Satan u zoekt te ziften en te beproeven, Christus in de hemel uw Voorbidder is, (Lukas 22:31, 32).
  - c. Dat er een eeuwige beloning weggelegd is voor de overwinnaar, (Lukas 22:28, 29; Openb. 21:7, 8); en dat deze beloning nu gewonnen of verloren kan worden.
10. "Zoekt ook vergenoegd en stil te zijn, totdat de Heere u een deur opent om u uit de verzoeking te verlossen;" want "God is getrouw, welke u niet zal laten verzocht worden boven hetgeen u vermoogt, maar Hij zal met de verzoeking ook de uitkomst geven," enz. (1 Kor. 10:13). De tijd van de belofte zal zeker komen, (Hand. 7:17). Wacht erop, hoewel Hij vertoeft en achter schijnt te blijven, Hij zal deze echter "op het einde voortbrengen en niet liegen," (Hab. 2:3). Er was in de Ark een verborgen deur, hoewel deze terwijl de wateren de overhand hadden niet gezien kon worden; zo is er ook een deur in al uw verzoeken, hoewel u deze voor het tegenwoordige niet zien noch onderscheiden kunt.

Dus heb ik u een stap nader gebracht tot de gezegende gestalte van de Apostel Paulus. O, wil dan met alle naarstigheid trachten, om bereid te zijn voor het lijden!

## HOOFDSTUK 12.

*Waarin wordt aangetoond, dat een voornaam en uitnemend gedeelte van onze bereidheid en gereedheid voor het lijden gelegen is in de bevordering van onze biddende vermogens, en zich in de nabijheid van God te houden in die hemelse en uitnemende plicht, in een tijd van lijden; waarin ook de natuur van dezen plicht en de middelen om deze te bevorderen, worden aangewezen.*

Het gebed is onder de plichten wat het geloof is onder de genaden. Het is ongetwijfeld voor een Christen ten allen tijde van een bijzondere nuttigheid en voordeel; maar in een tijd van lijden is het van meer dan gewone nuttigheid en noodzakelijkheid, (Hebr. 4:16). Jak. 5:13: "Is iemand onder u in lijden, dat hij bidde." En daarom wordt het ook van Paulus onder de uitnemende stukken van die wapenrusting gesteld, welke de lijdende heiligen moeten aandoen, (Efëze 6:18). Ik zal dan kort de noodzakelijkheid hiervan aantonen en bewijzen dat de Christen in deze tot een uitnemende trap geraken kan, en ten slotte enige middelen van bevordering voorschrijven.

De noodzakelijkheid van het gebed voor een lijdend Christen zal overtuigend blijken, wanneer wij opmerken:

1. Dat deze plicht aan de kwellingen een uitgang heeft en de beste weg is langs welke een arm Christen zijn hart gerust kan stellen, wanneer hij met verdriet overladen en bezwaard is. De smarten worden door zuchting verlicht. Zulke ontboezemingen ontlasten en verkoelen het hart, evenals de opening van een ader in sommige gevallen zulks doet. O, wat ontvangt het hart in deze weg niet een gevoelige ontlasting! Wanneer de smarten in het gemoed zoals de dampen in de lucht, tot zware wolken verdikt zijn, die de ziel als het ware bedekken, en welke het verkwikkend licht, dat daarin placht te schijnen, verduisteren; dan is het gebed zoals de zon, die deze verdrijft en verspreidt, (1 Sam. 1:18). Hoe veel heiligen hebben niet door het gebed de borsten van de beloften gezogen, die daarna met een Goddelijke vergenoeging in de schoot van God in slaap gevallen zijn!

Er kan een tijd komen dat uw hart door verdriet en kwelling als tot bersten toe zal gevuld zijn, en dat u geen vriend hebt, voor wien u uw gemoed kunt ontlasten; o dan, dan zult u God danken voor het gebed. Micha 7:6, 7: "Want de zon veracht de vader, de dochter staat op tegen de moeder, de schoondochter tegen haar schoonmoeder; eens mans vijanden zijn zijne huisgenoten. Maar ik zal uitzien naar de Heere; ik zal wachten op de God mijns heils; mijn God zal mij horen." Hetgeen anderen doet bezwijken, is, dat wanneer de verdrukkingen hun hart vervullen en als overstromen, zij dan beproeven wat de rede of vrolijk gezelschap, of uitwendige vertroostingen bij hen kunnen uitwerken; maar helaas! dit is slechts een uitwendige genezing van de wonde, wanneer die inwendig nog zweert en gewis weer in ergere mate zal uitbreken. Maar het gebed geeft een gevoelige verlichting, waarom Psalm 102 tot titel heeft: "Een gebed des verdrukten, als hij overstelpt is, en zijn klacht uitstort voor het aangezicht des Heeren." Zie ook Psalm 62 :9: "Vertrouwt op Hem te aller tijd, o! u volk; stort ulieder hart uit voor zijn aangezicht." Want dit geeft:

- a. Aan de verdrukking lucht en opening, (Jer. 20:12).
- b. Het wendt de verdrukkingen van ons af en brengt ons genezing aan, (Psalm 4:2), vergeleken met vs. 9.
- c. Zij worden door gebed niet alleen afgewend maar ook geheiligd; en zo houden zij op van kwellende en verdervende verdrukkingen te zijn.

2. Zoals het gebed aan onze verdrukkingen lucht en opening geeft, "zo brengt het ook een onuitsprekelijke vertroosting in de ziel." Ziet daarvan een treffend voorbeeld in Hand. 16:25. Want toen "Paulus en Silas te middernacht baden, zongen zij "Gode lofzangen." Hierdoor ontvangt de ziel genadige antwoorden van de Heere omtrent zijn verdrukkingen, (2 Kor. 12:9). Hierdoor ontvangt zij ook de genadige gunst van God, die al haar verdrukkingen als verzwelgt, (Psalm 85:9). En eindelijk kan zij hierdoor bij God pleiten, om een tijdige en krachtige deur geopend te krijgen uit al nare verdrukkingen, (Psalm 34:5, 7). "Deze ellendige riep, en de Heere hoorde; en Hij verlostte hem uit al zijn benauwdheden."

3. Het gebed "verwekt en onderhoudt een heilige geestdrift en moedigheid in boze tijden," wanneer alles wat ons omringt tot moedeloosheid strekt, dan geeft ons het "zijn met Jezus," vrijmoedigheid, (Hand. 4:13). Die gewoon is voor een groten God te staan, zal niet bevreesd zijn om zulke nietige schepselen als de mensen zijn, onder de ogen te zien. "De vrouw die bekleed was met de zon, had de maan onder nare voeten." (Openb. 12:1). Hoe nodig wij nu zo'n geestdrift en moedigheid hebben in een bozentijd, heb ik reeds in een vorig hoofdstuk verklaard.

4. Dit is een plicht, "welke u ten allen tijde en in elke toestand verrichten mag." Er is geen vijand, die u dat ontnemen kan. Dat kan van veel andere plichten niet gezegd worden. Niemand kan die gemeenschap tussen de hemel en uw ziel verhinderen. U kunt deze in gevangenschap volbrengen, (Hand. 16:25), alsook in een staat van verbanning, (Psalm 61:5), en daarom is deze voor een lijdenden toestand zeer geschikt.

5. Eindelijk moeten wij in deze plichten zoeken uit te munten, omdat "zonder deze geen inwendige genade of enige uitwendige plicht voorspoedig kan zijn." God heeft vastgesteld, dat het gehele werk van de genade tot zijn volmaaktheid in deze zal opwassen, (Richt. 3:30). Hij wil dat alle weldaden en zegeningen op deze wijze ontvangen en gehaald zullen worden, (Ezech. 16:37; Jer. 29:11-13). Al wat van God tot ons, of van ons gebracht wordt tot de Heere, dat moet langs deze weg gaan. Wees dan overtuigd, hoe nodig het is om hierin geoefend te zijn, indien u in de kwade dag wenst staande te blijven.

Vraagt u mij: *"Hoe deze biddende vermogens in het volk Gods bevorderd worden?"*

Ik antwoord: De vermogens van gebed zijn: óf uitwendig en algemeen, óf inwendig en bijzonder.

- De uitwendige en algemene vermogens zijn anders niet, dan die vlugheid en het verstand hetwelk iemand ontvangt en bekomt, om zichzelf voor God in het gebed te kunnen uitdrukken. Dus kunnen velen hun gedachten in bekwame en welvoeglijke bewoordingen voorbrengen, waaraan dan de Geest Zijn gewone aanraking van de genegenheden toevoegt. En hierin blijven de geveinsden roemen en berusten.
- Of deze vermogens zijn inwendig en van bijzondere aard; waar de mensen door genade bekwaam gemaakt worden om hun zielen voor God uit te storten. Dit kunnen wij wederom aanmerken, of in de "hebbelijkheid" of in de "daad".
  - De hebbelijkheid wordt gegeven door de Geest, wanneer het beginsel van genade eerst in de ziel wordt ingestort, (Zach. 12:10; Hand. 9:11). Door de

heiligende genade van dat beginsel in het gebed, worden wij gezegd: "toe te gaan" of "te naderen," (Psalm 10:17).

- In ons dadelijk toegaan of naderen tot God heeft de Geest de voornaamste hand; en zijn bijstand hierin is drievoudig.

(1) Hij is het "die het hart opwekt tot de plicht," en de ziel aanspoort om tot God te naderen. Psalm 27:8: "Mijn hart zegt tot U, u zegt: zoekt mijn aangezicht," enz.

(2) "Hij geeft ons de stof voor onze gebeden in en voorziet ons van de zaken die wij voordragen zullen, (Rom. 8:26). Desgelijks komt ook de Geest onze zwakheden mede te hulp; want wij weten niet wat wij bidden zullen, zoals het behoort, maar de Geest zelve bidt in ons met onuitsprekelijke zuchtigen." Ons niet alleen besturende tot de zaken die geoorloofd, maar ook tot de dingen welke nuttig en nodig voor ons zijn.

(3) "Hij verwekt ook de gepaste genegenheden in het gebed," zoals uit de zo even gemelde tekst blijkt, (Rom. 8 :26). Vandaar die zuchtigen en tranen, die nijgingen en hevige ademhalingen van de ziel in het gebed. Maar niettegenstaande al onze bekwaamheden en vermogens, zowel hebbelijk als dadelijk, van de Geest zijn, zijn ze echter bekwaam om door ons bevorderd te worden. Hoewel een groot onderscheid is tussen de natuurlijke en de bovennatuurlijke hebbelijkheden ten aanzien van de eerste schenking, geschiedt hun bevordering nochtans op dezelfde wijze.

Deze bevordering nu, kan op verschillende wijze verkregen worden.

A. Ofschoon u de Geest hebt en bidden kunt, kunt u nochtans meer "ootmoedig" leren bidden. Ofschoon u mogelijk niet hoger dan tot woorden kunt opklimmen, zo kunt u nochtans leren uzelf lager in het stof voor de Heere neer te leggen, zoals Abraham en Ezra deden, (Gen. 18:27; Ezra 9:6).

B. U kunt ook leren bidden met meerdere oprechtheid dan te voren. O wat is er veel geveinsdheid en formaliteit in onze gebeden, veel sleur en gewoonte, enz. Nu kunt u leren om meer hartelijk uw gebeden voor de Heere uit te storten; zie Psalm 17:1, waar David zegt: "Merkt op mijn geschrei, neemt ter oren mijn gebed, met onbedrieglijke lippen uitgesproken," als ook Psalm 119:10: "Ik zoek U met mijn gehele hart." enz.

C. Met meer "ijver en ernst" dan te voren. Sommige heiligen zijn hierin uitnemend en aanmerkelijk geweest, (Daniël 9:19; Hoséa 12:4; Jak. 5:16, 17).

D. Met meer "aanhoudendheid en gereedheid" tot hetzelve ten allen tijde; (Eféze 6:18). Met alle bidding en smeking, biddende ten allen tijd in de Geest en tot hetzelve wakende, met alle gedurigheid en smeking voor alle heiligen." Hierom geeft Christus Zijn Bruid deze lofbetuiging, Hoogl. 4:11: "Uw lippen, o bruid druppen van honigzeem." De honigzeem drupt menigmaal, maar zij hangt altijd vol van droppelen, die op het punt zijn neer te vallen.

E. U kunt ook "met meerder geloof leren bidden." O, wat zijn er niet al tijden van ongeloof, die ons hart bevangen in dezen plicht? Het geloof is de ziel van het gebed, en naarmate God het geloof in hetzelve vindt, naar die mate is het Hem aangenaam en waardeert hij hetzelve.

In al deze dingen kunt u nu overvloediger vorderen door:

- a. Meer "gemeenzaam en gedurig in het gebed te zijn." Job 22:21: "Gewen u toch aan Hem, en hebt vrede, daardoor zal u het goede overkomen." Zij, die het meest hebben uitgemaakt, zijn ook het meest hierin overvloedig geweest, (Psalm 16:8).
- b. Door u "te wachten van de Geest niet te bedroeven," van wiens invloeden en ondersteuning u zo geheel afhangt, als een schip van de wind, om naar de bestemde plaats te kunnen zeilen.
- c. Door "de Geest te verheerlijken, die u tot het bidden bekwaam maakt; inzonderheid in deze twee wegen.
  - Door geheel van Hem af te hangen: gaat toch niet in uw kracht en sterkte tot de plicht, noch vertrouwt op uw eigen vaardigheid en bereidheid.
  - Door wedervergelding en dankbaarheid al de eer daarvan aan Hem toe te brengen. Zijt toch nederig en ootmoedig onder alle genietingen, zegt: "Niet ik, maar de genade Gods, die met mij is," (1 Kor. 15:10).
- d. "Door uw eigen hart te onderzoeken en te beproeven, welke uw noden en gebreken zijn, wanneer u tot God nadert;" dit zal een fontein van stof opleveren, en u een diep gevoel geven van de waarde, de goedertierenheid en weldaden, waarom u gebeden hebt.
- e. Eindelijk, door "meer op de oefening van de genade te zien, dan op de oefening van de gaven;" door meer te arbeiden om indruk, en minder te streven naar uitdrukkingen.

Zo heb ik u dan kort aangewezen, hoe u uzelf ook met deze nodige hoedanigheid kunt voorzien.

### HOOFDSTUK 13.

*Waarin de noodzakelijkheid aangetoond wordt van uit onszelf te gaan, zelfs wanneer onze 'hebbelijke en dadelijke bereidheid' haar hoogste punt bereikt heeft, om zo gedurig af te hangen van de Geest, die de Heere is van alle invloeden van de genade, alsof wij niets gedaan hadden. Alsook de middelen, om het hart tot zo'n gestalte te bewerken.*

Zo hebben wij u de 'hebbelijke en dadelijke bereidheid' tot het lijden getoond en aangewezen; en zalig is de ziel, die in dit werk alle naarstigheid betracht. Maar opdat alles wat ik gezegd en u uitgewerkt hebt, niet tevergeefs mocht zijn, moet ik u laten weten, dat dit alles u niet beveiligen noch verzekeren kan, tenzij u door ootmoed, geloof en zelfverloochening uit uzelf tot Christus kunt gaan en dagelijks op Hem leven, om onderstand en vervulling van genade, in gelijke mate alsof u niets van deze voorraad of bereidheid tot het lijden bezat. Ik erken, dat de genade een zeer schone en beminnelijke gave is, en dat iemand zeer moeilijk zijn genaden beschouwen kan, zonder deze op hoge prijs te stellen. Maar weet, dat, ofschoon u al die uitnemende voorbereidingen had, welke wij hier gemeld hebben, ja al had u daarenboven nog al de volmaaktheden van de engelen, zou u nochtans zonder deze afhankelijkheid van Christus niet volmaakt zijn; want "in Hem zijt u volmaakt, die het Hoofd is," (Kol.

2:10). Wanneer u dan ooit uittrekt, om voor Christus te lijden, moest u aan het hoofd van al uw uitnemende genaden, plichten en voorbereidingen zeggen, zoals Jósafat aan het hoofd van een groot en machtig heirleger zei: "O, onze God, in ons is geen kracht; maar onze ogen zijn op U," 2 Kron. 20:12. Dit was een zaak, waarin Paulus uitblonk, en waarin een voornaam gedeelte van zijn bereidheid bestond; zie 1 Kor. 15:10. "Ik heb overvloediger gearbeid dan zij allen, maar niet ik," zegt hij, "maar de genade Gods, die met mij is." O, wat een arm schepsel is de uitnemendste heilige wanneer hij in een uur van beproeving aan zichzelf wordt overgelaten! De hop, de klimop en het kamperfoelie kleven en hechten zich natuurlijk aan sterker stutten, hetgeen zij nu in het natuurlijke doen, dat moesten wij door genade doen.

De noodzakelijkheid en het grote voordeel van deze zaak zal uit verscheidene aanmerkingen nader blijken.

1. "Uit des Christens eigen zwakheid en onbekwaamheid," zelfs wanneer hij in de kracht en op de hoogte is van al zijn verkregen genaden en voorbereidingen. Wie bent u om met zo'n tegenpartij te kunnen strijden? U bent gewis geen tegenstander voor zo'n vijand, die Adam hand aan hand in de staat van de rechtvaardigheid overwonnen heeft. Het is uw hebbelijke sterkte niet, die u bekwaam zal maken om te kunnen staan, maar die u dagelijks van Christus ontvangt en door het geloof uit Hem trekt; (Joh. 15:5). "Zonder Mij, - dat is, als u maar allerminst van Mij zijt afgescheiden, - kunt u niets doen." En de Apostel zegt, in 2 Kor. 3:5: "Niet dat wij bekwaam zijn iets te denken, als uit onszelven; maar onze bekwaamheid is uit God." Om dezelfde reden is het, dat hij de Efëziërs vermaant om te worden "krachtig in de Heere, en in de sterkte van zijn macht," (Efëze 6:10), dat is: om niet te vertrouwen op hun eigen kracht en voorraad, maar op de Goddelijke bijstand en zijn dagelijkse mededelingen van genade. Want "wij hebben de strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de geweldhebbers van de wereld, der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht," vers 12. Nu "vermag niemand door zijn kracht," (1 Sam. 2:9).
2. "Het is Gods grote doel en oogmerk in het Evangelie, om Zijn Zoon te verhogen, en dat al de heerlijkheid aan Hem zal toegeschreven worden, opdat Hij in alles de eerste zou zijn, (Kol. 1:18), en opdat "Hij alles en in allen wezen zou," (Kol. 3 :2). Hierom moet geen heilige een eigen genoegzaamheid hebben, of aan Hem geen schat toevertrouwd worden, zoals aan Adam, maar Christus vervuld zijnde "met al de volheid Gods," en tot de "eerste Schatkamer" van alle genade gemaakt, en het "des Vaders welbehagen zijnde, dat in Hem al de volheid wonen zou," moesten de heiligen gedurig tot Hem gaan om vervulling en onderstand want, "uit Zijn volheid hebben wij allen ontvangen ook genade voor genade," (Joh. 1:16). Deze volheid is een bedienende volheid, zoals die van de Zoon, welke bestemd is, om al onze behoeften te vervullen. Hierom is het, dat het geloof, hetwelk een leegmakende en zelfverloochenende genade is, verordend is om het werktuig te zijn, om alle vervulling en onderstand uit Christus te trekken. Alles moet uit Hem voortkomen en getrokken worden, opdat aan Hem alle eer en dankzegging mag worden toegebracht. (Fil. 4: 13).

Dit is een zeer wijze en liefderijke beschikking Gods; want hierdoor wordt Zijn volk niet alleen te beter beveiligd en verzekerd, maar ook de smaad en verachting, die op Christus lag, geheel weggenomen. Hij werd op aarde veracht al ware Hij onvruchtbaar, ledig en zwak. "Kan uit Názareth iets goeds zijn?" Zei men, (Joh. 1:47). Hij werd aangezien als een wortel uit een dorre aarde, (Jes. 63:2). Maar hierdoor wordt de verachting weggenomen. Indien u dan het grote oogmerk Gods

niet wederstreven wilt in het verhogen van Christus, moet u uit uzelf gaan, om gedurig u te verlaten op de vervullingen en onderstand van Christus en Zijn genade, om geholpen te worden ter bekwamer tijd.

"Een Christen moet, niettegenstaande zijn eigen voorbereiding en inliggende hoedanigheid, gedurig van Christus afhangen, omdat de dadelijke werkzaamheden - zelfs van de ontvangen genade geheel van Hem afhangen." De ontvangen genade is in al haar vermogens aan de opwekkende genade van de Geest verschuldigd. U kunt geen daad van de genade oefenen zonder Zijn Geest; zie 1 Kor. 15:10; 2 Kor. 3:5; Jol. 15:5. Men mag van de genade in ons zeggen, zoals er gezegd wordt van het land Kanaän, (Deut. 11:10-12). "Het land, daar gij nar toegaat om dat te beërven, dat is niet als Egypteland, van waar u uitgegaan zijt, hetwelk gij bezaaidet met uw zaad en bewaterdet met uw gang, als een kruidhof. Maar het land waar gij heengaat, om dat te erven, is een land van bergen en van dalen; het drinkt water bij de regen des hemels. Een land, dat de Heers uw God bezorgt; de ogen des Heeren uws Gods zijn gedurig daarop, van het begin des jaars, tot het einde des jaars." Zoals nu het leven en de geur van kruiden en planten van de invloeden des hemels afhangen, zo hangen ook onze genaden van Christus af. Hierom wordt Hij genoemd:

- a. Een Wortel, (Jes. 11:10).
- b. Een Hoofd, (Kol. 1:18),
- c. Een Zon, (Mal. 4:2).
- d. Een Fontein, (Zach. 13:1), welke vergelijkingen allen deze waarheid in zich bevatten.

3. Eindelijk. "In dit afhankelijke leven ligt uw veiligheid, en daarin is ook waarlijk het groot onderscheid tussen de twee verbonden." In het eerste verbond was Adams schat in zijn eigen handen, en zo hing zijn zaligheid en veiligheid, of zijn ellende af van de ongedwongen keuze van zijn eigen veranderlijken en zelfbeslissing. Maar nu in het Nieuwe Verbond moeten allen tot Christus gaan, en van Hem gedurig om allen onderstand en vervullingen afhangen, waardoor zij dan beveiligd worden tegen alle verderfelijke gevaren (1 Petrus 1:5; Judas vers 1). Indien u in uw eigen kracht tegen eens verzoeking strijden moest, zouden uw genaden bezwijken en u in de strijd omkomen. Of indien u door uw eigen kracht een overwinning over deze behaalde, zou het duizend tegen één zijn, of uw trotsheid zou u overwinnen, nadat u de verzoeking overwonnen had. Zoals iemand, die een olifant gedood heeft, maar die door de val van die olifant, welke hij gedood had, zelf gedood werd.

Maar in deze weg, zoals God u tegen de gevaren van buiten beveiligd heeft, is ook de aard van het Genadeverbond zodanig, dat het u ook beveiligt tegen het gevaar, hetwelk uit uw eigen trots en hoogmoed ontstaat en voortkomt. Het is niet: *ik en mijn God hebben dit gedaan*, zoals eens een 'nederige mond' sprak, maar het eigen ik wordt vernederd, en de Heere en zijn kracht alléén verhoogd, (I Kor. 4:2).

Zo heb ik u kort de noodzakelijkheid van dit dagelijks afhangen van de Heere getoond.

Maar nu is het u ook nodig te weten, wat deze afhankelijkheid waarvan wij gesproken hebben, is; dit zal ik u kort openleggen; eerst door u ontkennender wijze te tonen, wat deze niet is; en dan ten tweede stelliger wijze, wat deze wel is.

Eerst ontkennender wijze.



1. Het is niet een ontkenning van de genaden, die in ons gewrocht zijn door de Geest. Dit zou zowel onze ongerechtigheid als onze ondankbaarheid zijn; wij mogen onze genaden wel erkennen om er dankbaar voor te zijn, maar niet om er hoogmoedig op te worden. (1 Kor. 15:10).
2. Het is ook geen trage verschoning om de plichten te verzuimen; want hierdoor zouden wij niet van Christus afhangen en op Hem vertrouwen, naar Hem veeleer onteren. U moet niet zeggen: *Christus moet het alles doen en daarom moet ik niets doen*, maar: "werkt uw zelfs zaligheid met vrees en beven, omdat het God is, die in u werkt beide het willen en het werken," (Fil. 2:12, 13). Deze dingen zijn niet strijdig, maar aan elkander ondergeschikt.

Maar ten tweede. Stelliger wijze bestaat deze in drie dingen.

1. In het "zien en erkennen van de oneindige volheid en genoegzaamheid die in Christus is, Hem erkennende Alles en in allen te zijn, (Kol. 3:11), niet alleen bij wijze van verkrijging waardoor Hij alles verworven heeft, (Hebr. 9:12), maar ook bij wijze van toepassing, waardoor Hij al de weldaden en zegeningen, welke Hij door zijn bloed verworven heeft, aan de ziel schenkt en haar in het bezit daarvan stelt, (Joh. 14:3). En om Hem dus van het begin tot het einde te beschouwen als "de Overste Leidsman en Voleinder des geloofs," (Hebr. 12:2).
2. "In de noodzakelijke afhankelijkheid te beschouwen, die al onze genaden van Christus hebben." Want zoals een stroom afhangt van een fontein, de stralen van de zon, de takken van de wortel en een huis van een fundament, zo hangen ook onze genaden van Christus af. Op Hem leven zij, maar van Hem afgescheiden zijnde moeten zij sterven; want "ons leven is met Christus verborgen in God," (Kol. 3:3). Wanneer u dit nu ziet, als ook al uw werkzaamheid en ijveren maar als het ophijsen van de zeilen is, om het schip in beweging te brengen, hetwelk niets doen kan totdat er wind komt. Wanneer u uw genaden beschouwt als een schepsel, dat gedurig door Christus gevoed, bewogen en bewaard moet worden, (Kol. 2:19), dan wordt u bereid voor deze daad van afhanging.  
Bij voorbeeld, u kunt nooit van Christus afhangen tot oefening van de genade van de hope, totdat u ziet, dat Christus het fundament is van dezelve, en dat die genade van Hem als haar oorzaak afhangt, (1 Petrus 1:3), als ook van Hem als deszelfs voorwerp, (Hab. 6:19), en als haar grond en wortel, (Kol. 1:27). U kunt nooit van Hem afhangen als uw troost en blijdschap, totdat u ziet, wat een noodzakelijke afhanging deze dingen van Hem hebben, (Fil. 3:3), en dat zowel ten aanzien van haar wezen, als van haar werkzaamheid, (Joh. 16:22). U kunt ook nooit van Hem afhangen om genade en kracht in enigen plicht, totdat u ziet, dat uw plichten van Christus afhangen, niet alleen om de kracht waardoor zij volbracht worden, (Joh. 15 :4, 5), maar ook om derzelve aangenaamheid en goedkeuring wanneer deze volbracht zijn, (1 Petrus 2:5). Het zou gemakkelijk zijn dit ook van alle andere genaden aan te tonen.
3. Het bestaat in "het afzien van uw eigen genade wanneer u deze oefent, (ik ineen ten aanzien van Benig vertrouwen daar op) en in een gelovig zien op Christus om aangenaam te zijn," (Hebr. 12:2). In welke daad van afhanging van Christus, wanneer wij ons tot de plichten begeven, die heilige uitschietende gebeden of levendige en krachtige opheffing van onze ziel tot God bijzonder nuttig zijn, omdat dit een plicht is voor dat doel geschikt, wanneer er geen plaats is voor het afgezonderd en plechtig gebed. Dit is zo kort de aard van onze afhankelijkheid.

Om u nu tot dezen plicht te bewegen, zal ik u dezen 7 aanmerkingen voordragen. O, dat deze zoveel invloed op uw hart mochten uitoefenen om u meer dan ooit en voor eeuwig aan Christus te doen aankleven.

1. "U hebt zeer weinig reden om u op de sterkte van uw genaden te verlaten," want u kunt in deze zaak gemakkelijk bedrogen worden en denken dat u meerder genade hebt, dan u in waarheid bezit. Hoe menigmaal worden niet de gewone gaven des geestes beschouwd voor Zijn bijzondere genaden? Het zesde hoofdstuk aan de Hebreeën is voldoende, om iemand omtrent deze zaak te doen beven.
2. Veronderstelt: "u hebt veel genade, hebt u ook geen sterke verdorvenheden, en kunnen u geen sterke verzoeken overkomen?" Die mogelijk minder genade heeft dan u, kan menigmaal meerder ootmoedigheid en zelfverloochening hebben en dus ook staande blijven, wanneer u valt grote genietingen gaan menigmaal met grote verzoeken van trotsheid, zelfvertrouwen, enz. gepaard.
3. "De grootste trap en mate waartoe u gekomen mocht zijn, is niet machtig u voor vallen te bewaren, indien God Zijn bijstand en invloed onttrekt en inhoudt."
  - Abraham had meer genade en geloof, dan u hebt, en nochtans viel hij in een zonde, die strijdig was met dezelfde genade, waarin hij, anderen zozeer overtrof, (Gen. 20:2).
  - Job had meer lijdzaamheid, dan u hebt. Wie is er onder u, die zich zo gedragen zou als hij, in zijn omstandigheden? (Job 1:21) Daarom wordt hij ook in de Schrift zozeer geprezen, (Jak. 5:11), nochtans viel hij ook in zo'n zonde, die met deze genade in strijd was.
  - Mozes had meer zachtmoedigheid dan u hebt, want "de man Mozes was zeer zachtmoedig; meer dan alle mensen, die op de aardbodem waren," (Num. 12:3). Indien u maar bestraft wordt, en dat te recht om uw fouten, hoe boos wordt u dan niet daar over? Nochtans zien wij hoe deze genade zelfs in hem gefaald heeft wanneer deze uitnemend beproefd werd, (Num. 11:13-15).
  - Adam was in dit opzicht meer bevoorrecht dan gij, dewijl hij rein geschapen was en geen inklevende verdorvenheid had; nochtans is hij gevallen.
  - De engelen nóg meer, en nochtans zijn zij ook gevallen. O, wanneer zult u dan de ijdelheid van het zelfvertrouwen leren kennen?
4. "Er is niets hetwelk de Heere meer verwekt om Zijn Geest te onttrekken en om u te laten vallen, dan de zonde van zelfvertrouwen," (Lukas 14:29-31). God zal u door een droevige ondervinding uw eigen zwakheid leren, en u doen ondervinden, welke zwakke en ijdele schepselen u bent, indien u het door geen andere middelen leren wilt.
5. "Indien God u toelaat te vallen, (gelijk Hij zeker doen zal, wanneer u eigenwijs bent) hoe meer u dan hebt uitgemunt en nog uitmunt in de genade, hoe meer de Naam van God door u gelasterd zal worden." Dit zal de onbesnedene doen juichen en uw broeders doen klagen, en hun smart vermeerderen en hen doen zeggen: "Hoe zijn de helden gevallen! O, welke jammerlijke gevolgen zullen met uw val samengaan!"
6. "Hebt u in uw mindere beproevingen van dag tot dag geen droevige bevinding van uw zwakheid." Hebt u nimmer in enige kleine verzoeken gezegd, zoals Asaf eens zei: "Mijne voeten waren bijna uitgeweken? (Psalm 73:2). Dit dunkt mij, moest u leren om meer op God en minder op uzelf te zien. Want "als u loopt met de voetgangers, zo maken zij u moede; hoe zult gij u dan mengen met de paarden? Zo gij alleen vertrouwt in een land van vrede, hoe zult gij het dan maken in de verheffing van de Jordaan?" (Jer. 12:5). Ziet u niet, dat u maar als lichte veren

bent voor de wind van verzoeking? Gaat maar eens te rade met uw voorgaande bevindingen, en die zullen u wel onderrichten, welke zwakke schepselen u bent.

7. Eindelijk. Heeft Christus u meerder genade gegeven dan anderen, hoeveel te meer heeft Hij u dan niet verbonden om Hem door deze te verheerlijken? Is dit dan de vergelding van zijn liefde, dat u Hem de kroon van het hoofd neemt en deze op uw eigen hoofd zet? Daar kan gewis aan Christus geen groter ongelijk geschieden, dan dit.

Wees dan door dit alles aangeraden om van uzelf af te laten en af te zien, ja hoe Godsdienstig u ook bent. En doe bij al uw andere voorbereidingen dit voornemen van uit uzelf te gaan er nog bij; en als u deze dingen doet, dan zult gij nimmermeer struikelen. Dus heb ik u een Christen vertoond in zijn volkomen toerusting vóór het lijden.

#### HOOFDSTUK 14.

*Behelzend het eerste gebruik van deze zaak bij wijze van overtuiging, waardoor ook de onbereidheid van een menigte belijders tot dit werk van lijden ontdekt wordt.*

Uit alles, wat wij nu gezegd hebben, hebt u de noodzakelijkste vereisten tot het lijden kunnen zien, als ook hoedanige personen u (zowel ten aanzien van een hebbelijke, als van een dadelijke bereidheid) behoorde te zijn, indien u ooit door lijden of door sterven om Christus' wil Hem verheerlijken zult. Ik twijfel geenszins, of uw oordeel en consciëntie zullen aan de noodzaak van deze dingen, waarin ik de bereidheid van een Christen geplaatst heb, toestemming geven. Maar helaas! Waar zullen wij onder die grote menigte belijders een aanmerkelijk getal vinden dat zó gesteld en bereid is? Voor Christus te lijden is een gave die weinigen ontvangen. Wij zijn in de gewoonte van zorgeloze tijden vervallen. O, hoe weinig is er van de eerste ijver en eenvoud onder de belijders van deze eeuw overgebleven? De latere tijden hebben een soort belijders voortgebracht van een geheel anderen geest en karakter. Deze hebben wel het "licht," maar zij hadden de "liefde;" dezen "zien" meer, maar zij "deden en leden" meer. O, hoe veel zijn er niet die voor de Godsdienst geen sieraad zijn, die zichzelf echter met de naam daarvan versieren!

Uit het gegeven bericht van een bereid Christen kunnen verschillende belijdenis doende personen van hun onbereidheid en onbekwaamheid voor het lijden overtuigd worden, zoals:

Vooreerst.

*De burgerlijke en geveinsde belijders, wiens harten nooit recht zijn gesteld geweest, en die daarom niet standvastig kunnen zijn wanneer de beproevingen komen.* (Psalm 78:8) Hun hart is nooit oprecht geweest tot des Heeren inzettingen en daarom is het geen wonder dat zij een schande zijn voor, en beschaamd zijn van hun belijdenis, (Psalm 119:80). Wij hebben ons nooit te verwonderen, dat wij die belijdenis, die in geveinsdheid begonnen wordt, in afval zien eindigen. Deze missen een 'hebbelijke bereidheid' voor het lijden, en dus kunnen zij die drinkbeker niet drinken; maar zij moeten noodzakelijk vallen wanneer zij beproefd worden. Wanneer zij dan vallen, vallen zij verschrikkelijk, en ook menigmaal onherstelbaar, want zij hebben noch het

"zaad Gods dat in hen blijft, noch enige belofte Gods die aan hen gedaan is." Worden er nu niet veel van zulken in alle plaatsen gevonden? Want:

1. Hoe bezwaarlijk is het niet om veel onder u tot enige plichten te bewegen, die enig gevaar of verlies met zich brengen? Staat het hart hetwelk oprecht is niet genegen en geschikt tot de gehele wil van God, (Psalm 119:6). "Dan zou ik niet beschaamd worden, wanneer ik merken zou op al Uw geboden," zegt een oprechte ziel. Zijn de Christenen dan gewoon om meer te onderzoeken wat goedkoop, gemakkelijk en veilig is voor zichzelf dan wat hun plicht is? (Gal. 1:16). Laat uw consciëntie spreken, want daar beroep ik mij op. Bent u niet bewust dat er enige achterhoudingen, bepalingen en uitvluchten zijn? Zouden deze mensen, zoals Naäman, niet begeren dat de Heere hen in deze of gene dingen verschonen of vergeven mocht? (2 Kon. 5:18). En zou u dan nog menen, dat dit met een oprechte gehoorzaamheid bestaan kan, die geen plichten uitzondert, noch tegen enig gebod iets inbrengt, omdat ze alle gelijkelijk voortvloeien van de soevereiniteit Gods? Laat uw consciëntie weer spreken, of er in zulke gevallen geen grote worstelingen, redeneringen en twisten zijn tussen u en uw vleselijke lusten? En of u niet doorgaans door deze overwonnen wordt? O, onderzoek toch uw harten omtrent deze bijzonderheid.
2. Ik beroep mij ook op uw consciëntie, of er niet veel onder u zijn, die veel liever de zonde dan de verdrukkingen kiezen? Dit is altijd de keuze van een huichelaar; hij oordeelt het lijden het grootste kwaad te zijn, en daarom bestuurt hij zichzelf in zijn verkiezing. Het was louter om de vervolging te ontgaan, dat die geveinsden, (Gal. 6:12), anderen noodzaakten om besneden te worden, alleen om de Joden te voldoen; opdat zo door een zondig involgen van hen de ergernis van het kruis mocht ophouden. Indien Paulus zulks had willen doen, zo had hij deze ook kunnen ontgaan; maar dat durfde hij niet, wat hij ook anders lijden mocht. (Gal 5:11). O, dit is een droevig teken van een vals hart. Job 36:21: "Wacht u en wendt u niet tot ongerechtigheid; overmits gij ze in dezen verkoren hebt, uit oorzaak van de ellende." De tegenovergestelde gesteldheid word altijd gevonden bij de oprechten van hart, (Hebr. 11:25).
3. Ja, zijn er niet veel, die hun belijdenis loslieten, en zijn anderen niet bereid dat te doen, wanneer zij bemerken in welke moeilijkheden deze hen kan brengen? Zo lang zij op de belijdenis van de waarheid konden leven, hebben zij ze onthaald, maar wanneer de waarheid op hen komt te leven, werpen zij deze uit, en roepen: *weg met deze belijdenis, want zij zal ons tot armoe en tot gebrek brengen!* Dan hebben zij berouw van hun vorig belijden en wensen dat zij nooit in deze gewikkeld waren geweest. O, wil uzelf toch beproeven, dat uw hart niet achterwaarts gekeerd is, en uw gangen van des Heeren pad geweken zijn. Zo ja, dan is het openbaar dat u een huichelachtige belijder zijt, en dat het louter uitwendig eigen inzicht is geweest, dat u in het begin in uw belijdenis gewikkeld heeft, maar hetwelk u nooit in staat zal stellen om standvastig te blijven in tijd van verdrukking. Ik zeg, het is uit uw achterwaarts keren openbaar, dat enig uitwendig eigen inzicht u in het eerst daartoe verlokt heeft. Wanneer ik de kunstige raderen in een horloge beschouw, of wanneer ik zie hoe geregeld de naald de omlopende uren van de zon aanwijst op het bord van een zonnewijzer, en niets bespeur hetwelk deze beweegt of bestuurt, dat zou mij een oorzaak van verwondering zijn, indien ik zulks nooit te voren gezien had, of de oorzaak van die beweging niet kende. Maar wanneer ik aan de andere kant kijk, en daar raderen, tegenwichten en een veer vind die al die bewegingen veroorzaakt, dan houdt mijn verwondering op. Zo is ook zeker de een of andere begeerlijkheid de veer van al uw godsdienstige

bewegingen geweest. Wanneer deze slechts gestuit of weggenomen wordt, zal alle bewegingen ophouden. Indien dit nu zo is, zo zal deze schurft van geveinsdheid spoedig uitbreken in een gezwel van afvalligheid. U zult het nooit lang kunnen uithouden onder de beproevingen, (Matth. 13:21). O, hoe veel zulke jammerlijke gezichten kunnen wij niet beleven te zien, wanneer de beproevingen komen! Daar zijn donkere tijden voorhanden, (2 Tim. 2:1). Wee hen, die dan de oprechtheid in de grond van hun belijdenis missen!

Ten tweede.

Zoals deze geen 'hebbelijke bereidheid' hebben voor het lijden, en bijgevolg door hetzelfde bedorven moeten worden, zo zijn er ook anderen, die waarlijk vroom kunnen zijn en de wortel van de zaak in zich hebben, die nochtans ver van een dadelijke bereidheid af zijn. En die zo blijvende waarschijnlijk tot schande van de Godsdienst zullen worden, wanneer hun beproevingen komen. Want het is niet een weinig genade in een slaperige toestand die u bewaren zal voor schandelijk vallen door de hand van de verzoeking. Ofschoon het zaad Gods, dat in u is, u wederom herstellen zal en uw algehele en volslagen afval zal voorkomen, gedenk evenwel wat een droevige zaak het is om in de verzoeking te komen en om door deze overwonnen te worden. Ook om door de verzoeker in triomf weggevoerd en tot schande voor de Heere Jezus gemaakt te worden. O, wat is het niet een droevige overweging te moeten denken, dat er zo veel zijn onder het volk van God, die weinig of geen dadelijke bereidheid tonen voor het lijden? Zoals:

1. Over hoe veel heiligen is er niet "een geest des diepen slaaps" uitgestort? De wijzen schijnen nu zowel te slapen als de dwazen. Daar is een tweërlei geestelijke slaap:

- De eerste is een gehele over de goddelozen; deze is een van Gods zwaarste en verschrikkelijkste slagen over hun zielen, (Jes. 29:10). Het Hebreeuwse woord is hier hetzelfde met hetgeen van Adam gebruikt wordt, toen de Heere "een diepen slaap op hem deed vallen, en een van zijn ribben nam." En (2 Tim. 2:26), daar Paulus zegt, "en zij wederom ontwaken mochten uit de strik des duivels," enz. Het Griekse woord betekent zulk een slaap, zoals door dronkenschap veroorzaakt wordt. Uit deze slaap wekt de Heere alle degenen op, die zalig worden en zij vallen daar nimmer weder in.
- De andere is ten dele, (Hoogl. 5:2). Deze komt het volk Gods over, (Matth. 25:5), en is niets anders dan die loomheid en traagheid des Geestes die de gelovigen overvalt. Die ik vrees dat nooit meer de overhand over hen genomen heeft, dan tegenwoordig. Want waar is hun werkzaamheid voor God? Waar is hij "die zich opwekt, dat hij de Heere aangrijpe?" (Jes. 64:7). Waar is zo'n geslacht waarvan men leest in Psalm 24:6, te weten, een geslacht, "dat naar de Heere vraagt en Zijn aangezicht zoekt?" Wij bidden, wij leven en horen voor het grootste gedeelte als mensen, die half waken en half slapen. Waar vinden wij ze, uitgenomen hier en daar een enkele, die een levendig gevoel en besef hebben van des Heeren ongenoegen over hen, of die voor zijn oordelen beven? Is het met de meesten niet hetzelfde, als hetgeen God beschrijft in Jes. 42:24, 25: "Wie heeft Jakob tot plundering overgegeven, en Israël de rovers? Is het niet de Heere? Hij tegen wien wij gezondigd hebben? Want zij wilden niet wandelen in zijn wegen, en zij hoorden niet naar zijn wet. Daarom heeft Hij over hen uitgestort de grimmigheid zijns toorns en de macht des oorlogs, en Hij heeft ze rondom in vlammen gezet, maar zij merken het niet; en Hij heeft ze in brand gestoken, maar zij nemen het niet ter harte."

2. Hoe veel zijn er niet, die met een "verborgen en wereldse geest" zijn overvallen, "die met een kwade gierigheid gieren voor hun huis," en de wereld ijverig najagen, (Hab. 2:9; Jes. 45:4, 5). O, hoe worden wij niet in deze woestijn verstrikt! Hoe verteert niet de wereld onze tijd en onze ijver? Hoe flauwhartig en versaagd van geest, en hoe onbekwaam zijn wij niet voor het juk en de last van Christus? U, die in het schepsel zoveel schoonheid ziet, en in hetzelfde zoveel zoetigheid smaakt, u zult, wanneer u geroepen wordt om hetzelfde te verloothenen, een zware taak hebben; want gij zijt nog niet bereid om het kruis van Christus op te nemen, noch om die drinkbeker te drinken.

3. Hoe veel Christenen zijn er niet, die van een "lage vreesachtige geest" zijn? Die voor het ritselen van een blad beven? O, arme zielen, wat bent u onbekwaam voor banden of voor de dood. Deze vrees, die zo zeer de overhand in u heeft, is eigenlijk die zwakheid, welke de satan aanvalt en in een uur van verzoeking belegert, zoals wij te voren hebben aangetoond. En deze wordt (daar zij niet uit de natuurlijke gesteldheid voortvloeit) gewoonlijk veroorzaakt door een overmatige liefde tot de wereld, of uit enige schuld op de consciëntie. Het is waar, de Heere kan het zwakke geloof zo versterken, en de sterke vrees zó ten onderbrengen, dat u in staat gesteld kunt worden om de aanval af te slaan, wanneer deze komt. Want, zoals ik tevoren heb aangemerkt, onze sterkte is niet gelegen in iets hetwelk in ons is; maar wij zijn zwak of sterk, naar de Goddelijke tegenwoordigheid en de bijstand welke wij genieten. Echter, als u niet werkt om dit kwaad te doden, en uzelf niet opwekt om in het gebruik van al de ingestelde middelen uw ijver en moed voor God op te wekken, dan betwijfel ik of u enig recht hebt om zulke ondersteuning en bijstand te mogen verwachten.

4. Eindelijk. Hoe veel arme Christenen zijn er ook niet onder ons, die tot nog toe in het duister zijn omtrent hun bewijzen voor de hemel? Hadden zij trouw met God gewandeld en arbeidzaam geweest in het nauwkeurig onderzoeken van hun hart, hadden zij reeds lang klaarheid en voldoening gehad omtrent de staat van hun ziel, maar zoals de zaken nu met hen staan en gelegen zijn, hoe ongeschikt zijn ze nu niet voor banden of voor het sterven voor Christus. O, het is een droevig geval, wanneer inwendige en uitwendige verdrukkingen tezamen komen, zoals wij zien kunnen in Gen. 42:21, 22; wanneer er van buiten strijd en van binnen vrees is; en u zo'n smart overkomt als waarvan men leest in Klaagl. 3:17, 18: "Gij hebt mijne ziel verre van de vrede verstoten," enz. Wat zult u dan beginnen?

Uit dit alles blijkt, dat de meeste belijders in een zeer onbereide toestand zijn voor het lijden. Zodat wij, wanneer de verdrukkingen vermeerderer, waarschijnlijk veel jammerlijke vertoon en nare gezichten zullen zien. Er zullen grote ergernissen komen, en de Godsdienst is in gevaar om in het huis van zijn liefhebbers gewond te worden. O, wat hebben wij dagen van goedheid genoten! Wat hebben wij genademiddelen en uitnemende voordelen boven enige voorgaande eeuwen! En dan nog onbereid te zijn! *O, hoe droevig en onverantwoord is dit!*

## HOOFDSTUK 15.

*Behelzende een tweede gebruik, bij wijze van vermaning aan Gods volk, om, terwijl de Heere hun tijd geeft, en hun beproevingen genadiglijk uitstelt, het einde Gods daarin te beantwoorden, om zich te bereiden voor grotere beproevingen. Als ook enige bewees redenen om het tot deze plicht op te wekken.*

Staat dan op uit uw bed van traagheid; ontwaakt o alle heiligen, uit uw zorgeloosheid; staat op "uw wacht, wordt beroerd in uw plaats, opdat gij rusten mag ten dage van de benauwdheid," (Hab. 2:1; 3:16). "Neemt aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt wederstaan in den bozen dag en alles verricht hebbende staande blijven," (Eféze 6:13). Laat het nooit van uw woning gezegd worden als van de tent van de goddelozen, Job 21 :9: "Hun huizen hebben vrede zonder vrees." Augustus eens van iemand horende, die grote schulden had, en evenwel gerust kon slapen, liet terstond diens hoofdpeluw halen, menende dat er een wonderlijke kracht in moest zijn. Maar ik verwonder mij niet minder, o slaperige heiligen, wat hoofdpeluw u hebt, waar u zo gerust op slapen kunt, terwijl alles wat rondom u is, verdrukking en gevaar voerspelt. Kunt u zoals Jona, slapen wanneer de golven van toorn rondom u koken en bruisen, en die u met al uw genietingen dreigen te begraven? "Zelfs een ooievaar aan de hemel weet zijn gezette tijden, en een tortelduif en kraan en zwaluw, nemen de tijd hunner aankomst waar," (Jer. 8:7). Heeft God u niet "wijzer gemaakt dan de beesten en de vogelen des hemels?" (Job 35:11).

Mogelijk zal het geluid van een tegenwoordig oordeel, u een weinig ontzetten, zoals een plotselinge donderslag in de lucht u verschrikt; maar hoe spoedig hebben de traagheid en zorgeloosheid weer de overhand over u. Men zegt, dat het vergift door gewoonte ingenomen, haar schadelijke werking verliest, echter zijn wij zó aan de ellende gewend, of liever onder deze zó verhard, dat er niets is, dat ons bewegen of krachtig wakker maken kan. O Heere, wat zal het einde van deze dingen zijn? Zult u uw volk plotseling overvallen? Zullen Uw oordelen hen zorgeloos vinden en hen hopeloos laten? O, dat de Heere u "uzelf nauw deed doorzoeken ja nauw, eer het besluit baarde, en de dag zoals kaf voorbij ging." (Zef. 2:1, 2). "O, schikt u om uwen God te ontmoeten." (Amos 4:12). Maakt uw geloof, uw liefde en moed gereed, eer de Heere u roept tot haar oefening.

Om u nu tot deze plicht op te wekken, overweeg, behalve de vroeger gemelde voordelen van een bereide ziel, de volgende bijzonderheden, die ik bij wijze van drangreden voor zal dragen.

1. *"Die menigvuldige roeping Gods tot dit werk."* De Heere heeft Zijn stem laten horen, en u van de hemel toegeroepen; zult u nu voor al Zijn roepingen doof zijn? Hij heeft u geroepen:

- a. *door het Woord.* De Heere wilde eerst door het Woord tot u roepen, omdat Hij het de eer wilde geven. Hij heeft alle profeten uit én mond doen spreken, (Lukas 1:70), en die hebben u getrouw gewaarschuwd.
- b. *Door de roede.* Ook die heeft een zeer luide stem, (Micha 6:9). "De stem des Heeren roept tot de stad, hoort de roede en wie ze besteld heeft." "Verstandige lieden zullen deze stem horen; en die deze niet horen willen, zullen door deze worden geslagen, totdat ze gekrenkt zullen worden door slagen," vers 13.
- c. *Door vreemde en kwaad voorspellende voortekenen, in de hemel en op de aarde.* Zelfs zodanige of welks gelijke men in geen eeuw gezien heeft. Deze hebben een

luide stem aan allen, die op de werken van des Heeren handen acht geven. Eusebius noemt deze *"Gods predikatiën aan de wereld."* Och, dat wij wijs waren om op te merken, wat Gods oogmerk in deze dingen was! Iemand merkt aan, dat gelijk zij de duidelijkste en klaarste dingen voor het gezicht zijn, zij ook gewoonlijk Gods laatste predikatiën zijn, die Hij aan enige volkeren beoogt te prediken, eer Hij zijn oordelen over hen uitstort, indien zij zich niet bekeren. O, laat dan de Heere, die in Zijn gewone en buitengewone wegen tot u spreekt, niet tevergeefs spreken; want uw bereidheid voor het lijden is het allerwaarschijnlijkste middel om uw val door dat lijden te voorkomen.

2. "Het lijden is voor sommigen dodelijk en verderfelijk, te weten voor de zorgeloze en gerusten. Maar zij die naarstig en trouw zijn in het gebruik van Gods verordeneerde middelen die zijn voor het gevaar beveiligd." De Heere Christus legt een groot gedeelte van onze standvastigheid en volharding op de voorbereiding van de vreselijkste gebeurtenis, welke ons over komen kan, (Lukas 14:28). "Neemt aan de gehele wapenrusting Gods opdat gij kunt wederstaan in de bozen dag, en alles verricht hebbende staande blijven." (Efëze 6:13). Die Christus in zijn gedachten van alle wereldse voordelen afgezonderd heeft, en dan zijn ziel afvraagt: o, mijn ziel, kun je Christus omhelzen, zonder bijoogmerken? Ben je bereid om armoe, gevangenschap en het verlies van alles voor Hem te ondergaan? Deze zal waarschijnlijk Hem het allertrouwste aanhangen, wanneer hem de zaak werkelijk overkomt. Kan dit een kleine of geringe zaak zijn in uw ogen, bekwaam gemaakt te worden om in zo'n boze dag te kunnen staande blijven? Indien u van Christus afvalt, dan is alles wat u gewrocht of gedaan hebt verloren, (Ezech. 38:13). Gideons bastaardzoon doodde al zijn zeventig broeders; deze daad doet al uw voorgaande werkzaamheden en belijdenissen teniet. Indien u afvalt, dan zult u daardoor in een meer volslagen slavernij van de satan worden gebracht, dan ooit te voren, (Matth. 11:26). Ja doorgaans worden de afvalligen rechtvaardig overgegeven om vervolgers te worden, (1 Tim. 1:20). Zij worden zelden of nooit door genade weer hersteld, (Hebr. 6:4, 6). Zij, die tot hun uitbraaksel wederkeren geven de waarheid over. Het is een val bijna zo groot als de grootste zonde, van welke niemand weer opstaat. In sommige gevallen zal een rechter zich niet verwaardigen de overtreders zijn vonnis voor te lezen. Is dit dan geen uitnemende en zeer gewenste genade, om voor zo'n val als deze bewaard te blijven? O, arme zielen, wilt dan het werk van de voorbereiding toch ernstig ter hart nemen; u moet bereid zijn of verloren gaan.

3. "Dit zal ook aan de genade Gods, die u zulke uitnemende hulpmiddelen en voordelen bezorgd heeft, het best beantwoorden." Hoe lang hebt u het Evangelie schijnende in volle luister, in rust en vrijheid genoten? Deze zon, die over andere volkeren niet is opgegaan, en die over veel anderen slechts als een winterzon schijnt, die ver af is, en welker stralen maar flauw en zwak zijn, is over u opgegaan in haar volle kracht. U leeft als het ware onder de linie, daar zij recht boven uw hoofd schijnt, en haar rijkste zegeningen over u uitstort. Ja, Gods dienaren, die niet alleen tot wachters zijn gesteld, (Ezech. 3:16), maar ook tot trompetters om het gevaar aan te kondigen, (Num. 10:8), deze hebben u getrouw gewaarschuwd van dagen van de benauwdheid, en u hun beste raad en bijstand verleend om u daarvoor te bereiden. Is nu hun blijdschap, ja hun leven, niet verbonden in uw standvastigheid in zulke dagen van beproeving? Roepen zij u niet allen toe met de woorden van de Apostel: "Zo dan, mijn geliefde en zeer gewenste broeders, mijn blijdschap en kroon, staat alzo in de Heere, geliefden." (Fil. 4:1). Zal het hen niet smarten en ter harte gaan als zij na al hun



vermoeiende arbeid onder u, u echter onbereid laten, en nog vijanden van het kruis van Christus, welken het onmogelijk is te overreden en tot het besluit te brengen om voor Christus te lijden?

Ik herinner mij, dat ik van de Athener Codrus gelezen heb, die door het orakel onderricht zijnde dat het volk, wiens koning in de slag gedood zou worden, de overwinning zou behalen, daarop zichzelf verkleedde en bedekt in des vijands legerplaats ging, opdat hij heimelijk gedood mocht worden opdat Zijn volk overwinnaar mocht zijn. O, hoe blij zouden uw leraars zijn, indien u in de dag van de verzoeking overwinnaars zijn mocht, wat ook van hun eigen leven en vrijheid worden mocht. "Ja indien zij ook tot een drankoffer geofferd werden over de offerande en bediening uws geloofs, zo zouden zij zich verblijden, en verblijden met u allen," (Fil. 2:17). Zodanig is hun ijver en verlangen naar uw veiligheid en welvaart. Maar indien u evenwel nog steeds een onbereid volk blijft, en een roof wordt voor de verzoeking, o, hoe onverantwoordelijk zal dat voor u zijn!

4. Bedenk ook, "hoe bereid de Heere Jezus is geweest om de allerswaarste en schandelijkste dingen voor u te lijden." Hem werd een bittere drinkbeker in de hand gegeven om voor u te drinken, in welken de toorn Gods en der. mensen uitgedrukt was. Nooit heeft iemand zo'n lijden ondergaan als Christus, hetzij men aanmerkt:

- a. De waardigheid van Zijn Persoon. Hij was in de gestaltenis Gods en kon met Hem gelijkgesteld worden; Hij is het flikkerend juweel des hemels, (Hand. 7:56,) de geliefde van des Vaders ziel, (Jes. 42:1), de heerlijke "als de Eniggeborene des Vaders, (Joh. 1:14), ja de "heerlijkheid" zelve, (Jak. 2:1), en "het afschijnsel van zijn heerlijkheid," (Hebr. 1:3). Hij is *Deliciae Christianie Orbis*, "het vermaak van de christenwereld, veel schoner dan de mensenkinderen," (Psalm 45:3). Dat deze Persoon nu zo verlaagd werd, beneden zo veel duizenden van zijn eigen schepselen, dat Hij "een worm werd en geen man," (Psalm 22:7), is een zeer grote vernedering. Het was eertijds de klacht van Jeremia, dat dezulken "die in karmozijn waren opgetrokken, de drek omhelsden; dat de vorsten waren opgehangen, en de aangezichten van de oude niet geëerd werden," (Klaagt. 4:5; 5:12), maar wat is dit in vergelijking bij de vernedering van de Heere van de heerlijkheid?
- b. Hetzij men aanmerkt, dat Hij geleden heeft in de bloei van zijn jaren, toen Hij vol leven en gevoel was, en dus meer vatbaar voor een uitnemend gevoel van pijn, dan anderen; want Hij was "van een zonderlinge gesteldheid" zegt Aquinas; ook werd in al de tijd, dat Hij aan het kruis hing, zijn gevoel van pijn in het minst niet verdoofd of verminderd, (Markus 15:37, 39).
- c. Of de wijze van zijn dood; het was de dood des kruises, die voor Christus als een pijnbank was; want met betrekking op de uitrekking van zijn leden op het kruis, is hetgeen waarvan Hij spreekt in Psalm 22:18: "Al mijn beenderen zou Ik kunnen tellen," of
- d. Dat God al die tijd zijn aangezicht voor Hem verborg. Toen Stéfanus leed, "zag hij de hemelen geopend;" en veel van de andere martelaren zijn met blijdschap vervoerd en ingenomen geweest in hun lijden; maar toen Christus leed was het duister. Hij leed zowel in zijn ziel als in zijn lichaam; ja het lijden van zijn ziel was de ziel van zijn lijden. Het was des Vaders toorn, die zo zwaar op Hem rustte, en welke Hem in zo'n zware strijd bracht, daar geen voorbeeld van zo'n natuur ooit gezien of gegeven is; want Hij "zweette grote druppelen bloeds, die op de aarde aflieden," (Lukas 20:44). Het maakte Hem "verbaasd en zeer beangst," (Markus 14:33); "Ja geheel bedroefd tot de dood toe," (Matth. 16:38). Hoe bitter deze

drinkbeker ook was, heeft Hij die nochtans gewillig en blijmoedig gedronken, (Joh. 18:11). Hij bereidde zich om als een slachtoffer opgeofferd te worden, (Psalm 40:7, 8). "Hij gaf de rug dengen die Hem sloegen," (Jes. 50:6). Ja, Hij verlangde uitnemend naar de tijd dat het komen mocht; "Ik moet met een doop gedoopt worden - zei Hij - en hoe word Ik geperst, totdat het volbracht zij!" (Lukas 12:50).

- e. Indien Christus zich aan zo'n lijden zo blijmoedig en gewillig overgegeven heeft voor u, moest u uzelf dan niet bereiden om enige zwaarigheid of ongemak voor Hem te bestrijden? O, mijn broeders, is dit niet een billijk en rechtmatig besluit, hetwelk uit het lijden van Christus voor u getrokken wordt? Dewijl dan Christus voor ons in het vlees geleden heeft, zo wapent uzelf ook met dezelfde gedachte, (1 Petrus 4:1). Och, draalt dan niet langer; voedt uzelf toch niet met inbeeldingen en ongegronde voorgeving van vrijheid en vrede; maar voorziet veeleer de zwaarigheden en bereidt u voor dezelve.

## HOOFDSTUK 16.

*Behelzende het laatste of derde gebruik bij wijze van ondersteuning en vertroosting voor arme bevende zielen, welke arbeiden om zich gereed te maken voor het lijden: maar die zo'n kracht in des satans verzoeking, en in hun eigen verdorvenheden bevindende, vrezen dat al hun arbeid te vergeefs is, en dat zij nog eens bezwijken en geheel zullen afvallen, wanneer hun verdrukkingen en beproevingen tot een hoogte komen.*

Indien het eindelijk zo'n zaak is, om bereid te zijn voor banden, of om voor Christus te sterven, zo kan dit grotelijks tot vertroosting dienen voor zulke zielen, die, schoon zij niet met Paulus hier in del tekst kunnen zeggen: "*Ik ben bereid,*" nochtans dagelijks arbeiden om hun harten bereid te krijgen; en die gedurig in het gebruik van alle middelen strijden, om die verdorvenheden te overwinnen, die zulks mochten verhinderen, en om die genaden te oefenen, waarin deze voornamelijk bestaat. O, arme zielen, wat tegenwoordige onbereidheid en ongeschiktheid u ook in uw hart ontdekken mag, waarover u klaagt, zo is echter uw toestand veilig.

Eerste tegenwerping.

*Helaas, dit kan mij niet vergenoegen; ik vrees, dat ik door de verzoeking zal overwonnen worden als deze hevig worden. Ik heb zulke ondervinding van list en bedrog van mijn eigen hart, dat het mij onmogelijk schijnt te kunnen doen, wat die zalige martelaren, hebben gedaan, toen zij tot dergelijke beproevingen werden gebracht.*

Ik antwoord.

Het is goed dat u uw eigen hart wantrouwt, en over uzelf ontroerd wordt. Deze vrees zal u wakker houden wanneer anderen in zorgeloosheid neerliggen. Het was een goed woord van een eerwaardig leraar, die nu bij God is: *die voor afwijken vreest, zal nooit door vrees afwijken.* 't Is waar de schijn-genade kan geheel verloren worden, (Lukas 8: 14; Hebr. 6:4, 5; 2 Petrus 2:20). Het wordt ook toegestemd, dat de zonden van de gelovigen verdienen, dat God hen verlaat, dat Hij kan toelaten, dat de genade droevig in hen verminderd wordt, en dat zij voor de verzoeking vallen zullen zoals Petrus en de andere discipelen. Maar dat u nooit van Christus gescheiden zult worden, of geheel van God zult afvallen. Daarvan kunt u uit deze vijf of zes gronden ten volle verzekerd zijn.

1. Uit Gods eeuwige verkiezende liefde; waarmede alle begenadigde zielen bemind en omhelsd worden, hoe zwak ook hun genaden of hoe sterk hun verdorvenheden zijn mogen. Deze liefde is onveranderlijk, (Hebr. 6:18), en hierom wordt er gezegd: (Markus 13:22). "Er zullen valse profeten opstaan, om te verleiden, indien het mogelijk ware, ook de uitverkorenen." Dit onveranderlijk voornemen Gods is nu niet gegrond op enigen veranderlijke grond of rede in u, (Rom. 9:2). Ja toen Hij u verkoos, zo zag Hij, wat u zijn zoudt; en nochtans verhinderde Hem zulks niet, (Rom. 8:29).
2. Uit het verbond van de genade in hetwelk u opgenomen zijt. Hierin is al uw heil en al uw lust. Dit verbond zal u een overvloedige voldoening geven, wanneer u in het bijzonder drie dingen omtrent hetzelfde overweegt.

- a. Dat de Werkmeester ervan geen zwak schepsel, maar een getrouw God is, bij Wie geen ja en neen is; ook geen verandering noch schaduw van omkering, en Wiens genadegiften en roeping onberouwlijke zijn. Zodat wanneer men eens in dat verbond is, men daar eeuwig in blijft.
  - b. Dat God dit verbond met u in het bloed van Christus bevestigd heeft. Hierom wordt de drinkbeker van het Sacrament des Avondmaals genoemd: "het Nieuwe Testament in zijn bloed." (Lukas 22:20), welke kracht en eeuwige verdienste de ziel van een gelovige de hoogste voldoening geeft, welke er bestaat.
  - c. Doet hier bij dat God in dit verbond voor ons ondernomen en gezorgd heeft, zowel als voor zichzelf; zodat al wat een voorwaarde is in de een Schriftuurplaats, dat is de stof van een belofte in een andere. (Jer. 32:40).
3. Uit die nauwe vereniging, welke er is tussen u en Christus. Hierom is het onmogelijk, dat u verloren zou kunnen gaan.
    - a. Omdat uw vereniging met Zijn Persoon, een aandeel geeft aan Zijn eigenschappen, zodat al wat Hij is en heeft, dat is en heeft Hij voor u. Zijn oog van kennis, Zijn arm van macht en Zijn hart van ontferming, het is alles voor u.
    - b. Deze vereniging met Zijn Persoon bewaart uw zwakke genaden dat ze niet vergaan, (Joh. 4:14). Uw genaden hebben een eeuwige Springader en Fontein. Zo lang er sap in dezen wortel is, zo zal deze optrekken in de takken.
    - c. Het omvat ook uw volharding, omdat u door deze vereniging een volmaakt deel van Christus' lichaam geworden zijt, hetwelk verminkt of gebrekkig zou zijn indien u ervan afgesneden werd of verloren ging.
  4. Uit de "krachtige voorbedding van Christus in de hemel," die Hij voor al Zijn heiligen op aarde in al hun beproevingen oefent. Hieruit besluit de Apostel onze volharding, (Rom. 8:34). En een krachtig voorbeeld hiervan vinden wij in het geval van Petrus, (Lukas 22:32), zie ook Hebr. 7:25, waar deze zaak ten volle getoond wordt. Om dit nog verder te versterken, zo overweegt:
    - a. Wie Hij is die voorbidt: het is Christus Wiens Persoon de Vader alleraangenaamst en welgevallig is, (Joh. 11:42).
    - b. Om welke zaken Hij voorbidt: het zijn gewis geen andere dan die met de wil des Vaders overeenkomen. De wil van Christus strijdt niet met de wil des Vaders, (Joh. 16:26, 27). Ja hetgeen waar Hij om bidt, dat bidt Hij niet uit gunst, noch begeert het op enige voorwaarde, die tot oneer zijn van de rechtvaardigheid Zijns Vaders; maar het zijn alle weldaden, die Hij verworven en gekocht heeft. Daarom hebt u niet te vrezen dat uw genaden zullen ophouden.
  5. "Uit de Geest van Christus, Die in u woont en blijft, en Die Zijn zaligmakend werk in u begonnen heeft." Ik zeg: Zijn zaligmakend werk, want anders zou het geen bewijs kunnen opleveren. Zijn gewone werken in de geveinsden kunnen wel tijdelijk zijn, maar in u kunnen zij niet falen noch ophouden. Want:
    - a. Zijn eer is verpand en verbonden om het te voleindigen. De bespottung van de dwaze bouwmeester zal nooit op Hem van toepassing zijn, dat Hij is begonnen te bouwen maar dat Hij niet heeft kunnen voleinden. Behalve dat zulks alles, wat de Vader en de Zoon voor u gedaan heeft, tevergeefs en ijdel zou zijn;

want Hun Beider werken zijn volmaakt en volkomen in hun soort, en de Geest is de laatste Uitwerker ten aanzien van de orde van werking.

- b. Daarenboven kan de genade, die Hij alreeds in u gewrocht heeft, u nog verder en meer ten volle verzekeren van uw bewaring, daar deze de kracht heeft van een zegel en onderpand van het geheel, (Rom. 8:23; 2 Kor. 1 :22). Zodat het dan niet eeuwig vervallen kan.
6. "Uit die menigvuldige, stellige, belovende en vergelijkende Schriftuurplaatsen," welker rijke aderen in de Bijbel, als zoveel stromen doorlopen om uw ziel te verkwikken. Van de stellige Schriftuurplaatsen, zie Jes. 53:10; Jer. 34:40; 1 Kor. 1:8; en van de vergelijkende Schriftuurplaatsen, zie Psalm 1:3; 125:1 ; Joh. 4:14 enz. Het voorname oogmerk van die allen is, om de onverderfelijke natuur van de ware genade in de heiligen aan te tonen.

Tweede tegenwerping.

*Maar het schijnt, dat de Heere van mijn ziel geweken is; Hij is ver van mij, en de verdrukkingen zijn nabij. Ik verbeeld mij in gelijke toestand als Saul, toen de Filistijnen krijg tegen hem voerden, en de Heere van hem geweken was; en daarom vrees ik te zullen vallen.*

Ik antwoord.

1. Dit is niet zo is; want er zijn twee soorten van Goddelijke verlatingen: de een soort is volstrekt, wanneer de Heere zijn schepselen geheel verlaat, zodat zij nooit zijn aangezicht meer zien zullen. De andere soort is bepaald en opzichtelijk; zo verliet Hij zijn eigen Zoon, en zo verlaat Hij menigmaal zijn uitverkorenen. Van deze soort van verlatingen zijn:
  - a. sommigen alleen waarschuwend, om de zonde te voorkomen;
  - b. sommigen zijn alleen beproevende, om de genade voort te brengen;
  - c. en anderen zijn kastijdende, wegens ons verzuim en zorgeloosheid.
 Hoewel ik nu geen woorden van troost heb in het getal van de "gehele en volstreckte" verlatingen, kan nochtans van de laatste soort (hetwelk zeker uw geval is) veel tot uw ondersteuning en troost gezegd worden, in welke van de drie gemelde soorten, of in welke van deze die ook zou kunnen wezen. Dit is het geval van veel dierbare heiligen geweest, zie Psalm 22:2, 3; Psalm 77:2, 3; Psalm 88:10; Job 12:24-26. Dit was ook het geval met de armen Mr. Clovers, en dat duurde met hem zólang, totdat hij in het gezicht van de brandstaak kwam. Derhalve overkomt u niets vreemds.
2. "Hierdoor wil de Heere u versterken in de verharding." Niet alleen voor zoveel die verlatingen waarschuwingen zijn tegen de zonde, waar voor zoveel deze u Christus meer doen aankleven, en u Zijn tegenwoordigheid op een hogere prijs stellen, wanneer het Hem behagen zal Zichzelf wederom genadiglijk te openbaren.
3. "Deze uw toestand zal niet eeuwig duren," het is maar een kleine wolk, die spoedig zal overdrijven; het is maar voor een ogenblik. Ook zal dit ogenblik duisternis een eeuwig licht aanbrengen. Jes. 54:7: "Voor een kleinen ogenblik heb Ik u verlaten, maar met grote ontfermingen zal Ik u vergaderen."
4. "Het licht van des Heeren aangezicht zal niet alleen zeker, maar ook tijdelijk hersteld worden." Dan wanneer uw duisternis het grootst, uw verdrukking het

hoogst en uw hoop het laagst is. Hij is een God des oordeels, en Hij weet het best hoe Hij zijn weldaden tijdig maken zal. Psalm 88:8. "Ten dage als ik riep, zo hebt u mij verhoord. U hebt mij versterkt met kracht in mijne ziel."

Derde tegenwerping.

*Ik ben maar een zwakke vrouw, of een jong persoon; hoe zou ik bekwaam zijn om Christus te belijden voor koningen, en de groten dezer wereld onder de ogen zien.*

Ik antwoord.

1. "Christus heeft een buitengewoon genoeg, om Zijn kracht aan zulke zwakken openbaar te maken," (2 Kor. 12:9), want God is machtig om u vast te stellen," (Rom. 14:4). U mag tot deze belofte uw toevlucht nemen.
2. De jongen zullen moede en de jongelingen mat worden, maar die in uw eigen zwakheid de Heere verwachten zullen de kracht vernieuwen. " Jesaja 40:30, 31: "De jongen zullen moede en mat worden, en de jongelingen zullen gewisselijk vallen. Maar die den Heere verwachten zullen opvaren met vleugelen, gelijk de arenden. Zij zullen lopen en niet moede worden, zij zullen wandelen en niet mat worden." De jongen en jongelingen zijn stoute, hoogmoedige en vermete personen, die op hun eigen krachten vertrouwen. Daar staan tegenover degenen die op de Heere wachten. De ene zullen vallen, maar de anderen zullen de kracht vernieuwen. Indien u iemand bent, die op een algenoegzame God vertrouwt, onder een gevoel van eigen zwakheid op Hem wacht dan is deze belofte voor u. Zulke zwakke schepsels zullen staande blijven, wanneer anderen die sterker zijn, (indien zij op zichzelf vertrouwen) vallen zullen."
3. "Gij kunt op uw gemak, uit Gods Eigen martelaarsboek, uzelf voorzien met voorbeelden van Gods almachtige kracht, welke op zulken als u gerust heeft."
  - Welk een vrijmoedige geest rustte niet op die arme blinde jongeling Thomas Drowry, toen hij door de kanselier ondervraagd werd.
  - Enalia, een meisje van twaalf jaren, hoe werd zij niet boven die jaren, ja boven de macht van de natuur gesterkt! Zwakke vrouwen, ja kinderen, overtreffen zichzelf, wanneer zij ondersteund worden door een sterk en almachtig God.

Zo krijgt u enige hulp, - die u thans door een zwakke hand wordt voorgedragen - in uw tegenwoordig en allergewichtigst werk.

De Heere brenge dit alles met kracht op uw hart, opdat (indien God u roept om voor Hem te lijden) u met Paulus kunt zeggen: "Ik word nu tot een drankoffer geofferd, en de tijd mijner ontbinding is aanstaande. Ik heb den goeden strijd gestreden, ik heb den loop geëindigd, ik heb het geloof behouden; voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heere, de rechtvaardige Rechter, in dien dag geven zal, en niet alleen mij, maar ook allen die Zijn verschijning liefgehad hebben," (2 Tim. 4:6-8).

Indien u ooit verwacht om uw loop met blijdschap te voleindigen, wees toch naarstig in het gebruik van alle middelen, *om uzelf te bereiden om de roeping Gods te volgen, hetzij om gebonden te worden, of om te sterven voor de naam van de Heere Jezus.*

EINDE